ویلیهم شیکسپیر **شانوییی هاکبیس**

ئەم وەرگێڕانەم پێشكێشە بە: «ئەو سەركردانەى ھەرگيز ڕێگاى ماكبێس ناگرنە بەر و كاتێ دەگەنە تەختى دەسەلات خۆشەويستىى مىللەت نادۆرێنن» ههموو مافیک هاتووهته پاراستن ©
دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی ئاراس
شهقامی گولان – ههولیْر
ههریّمی کوردستانی عیّراق
ههگبهی ئهلیکترونی aras@araspress.com
وارگهی ئینتهرنیّت www.araspublishers.com
تهلهفوّن: 35 49 49 60) 60964 (0) 66 224 49 35
دهزگای ئاراس له ۲۸ تشرین (۲) ۱۹۹۸ هاتووهته دامهزران

ویلیهم شیکسپیر شانوّییی ماکبیّس – شانوّگهری وهرگیّرانی له ئینگلیزییهوه: د. ئازاد حهمه شهریف کتیبی ئاراس ژماره: ۱۰۷۰ چاپی سیّیهم ۲۰۱۰ تیرییژ: ۱۰۰۰ دانه چاپخانهی ئاراس – ههولیّر ژمارهی سپاردن له بهریّوهبهرایهتیی گشتیی کتیْبخانه گشتییهکان ۲۲۷۵ – ۲۰۱۰

ويليهم شيكسپير

شانئوييي ماكبيس

شانۆگەرى

وهرگێڕاني له ئينگليزييهوه

د . ئازاد حەمە شەرىف

چایی بژارکراو

(

دەزگاى چاپ و بلاوكردنەوەى ئاراس

هەولىر - ھەرىمى كوردستانى عيراق

ئەوانە بە بەردەوامى ھەولى شەر دەدەن و خەلك لە نائارامى و پشىيويدا دەژىينى تا تەمەنى خۆيان كەمىك درىردر بكەنەوه.

سهرهنجام، هیّری لهبن نههاتووی میللهت ههتا ههتایه لیّیان بیّ دهنگ نابیّت و لیّیان دیّته دهست و سهرنگومیان دهکات و تهختوتاراجیان تیّک دهشکیّنیّ و دهسه لاّت دهبهخشیّته وه تهوانه ی بهراستی و لاتپهروه رن و شایسته ی فهرمان دهبه فارمان و این دهبه خشیّته وه تا و این دهبه خشیّته و می به استان و این دهبه خشی تا و این ده تا و این داد.

ئازاد

1998/7/1

تیبینی: زمانی ئهم شانویییه له لایهنی هونهرییهوه دوو جوّره: له هیّندیّک جیّ به شیعر نووسراوه: شیعری سهروادار و شیعری ئازادی بیّ سهروا؛ له هیّنده شویّنی تردا به پهخشان نووسراوه، منیش له کاتی وهرگیّراندا خوّم پابهندی دهستپاکی کردووه و شیعرهکانم به شیعر و ئهوهی پهخشانه وهک خوّیم وهرگیّراوه.

وهرگێڕ

تنبینی: ئەم دەقە لەم سەرچاوەيە وەرگێڕڕاوە:

William Shakespeare, New Swan Shakespeare Macbeth, (ed.)by Bernard Lott (London: Longman,1978)

ييِّش گۆتن

شیکسپیر چیروکی ئهم شانونامهیهی له کتیبیکی میژوونووسی ئینگلیزی (رافائیل هولانشید)هوه وهرگرتووه ناونیشانی کتیبه به نرخهکهی (هولانشید) میژووی ئینگلته را و سکوتلهندا و ئیرلهندایه (۱۹۸۱). به لام شیکسپیر ئهم چیروکهی ههروهک خوی دانه رشتوته وه، به لکو به شیوه یه کی زور هونه ری و درامی مامه لهی لهگه ل ئهم چیروکه کردووه و له بهرگیکی نویدا پیشکه شی کردوته و و بیروباوه ری دهرباره ی مروقی زوردار و سایکولوجیه تی فه رمان ده وای عهسکه ری زور به روونی ده در بروبوه.

سهرهنجام شیکسپیر شانونامهیه کی زور به هیزی به ناوونیشانی ((ماکبیس)) له دهوروبه ری سالی (۱۹۰۸) و واته بیست سالیک دوای کتیبه کهی هولنشید نووسیوه و سالی (۱۹۲۳) به چاپی گهیاندووه. گرینگی ئهم شانونامهیه ی شیکسپیر لهوهدایه که نزیکه ی چوار سه د سالیک له مهوبه ر نووسراوه، به لام تا روژی ئیمروش که سانی وهک ئهوانه ی ناو ئهم شانونامهیه له زور کومه لگهی جیهاندا دهبینرین؛ ئهوه شله به به به وهک ئهوه یه سایکولوجیه تی مروقی عهسکه ری به زوری روو له زولم و خوین شتن و خوسه پاندن و یاساشکینی و پیلانگیرییه. جاهه رکاتیک ئه و مروقانه هاتنه سه تهختی ده سه لات، با جاران مروقی و لاتپاریز و دلسوز و نیشتیمانپه روه ریش بووبن، ده بنه مروقی دیکتاتور و خوین پیرو دز و تالانچی و و لات تیکوپیک ده ده و هه رچی خرابه هه یه له دژی گهل و نه ته وه کهان ده یکهن، چونکه ئه و جوره مروقه شمشین هه یه له دژی گهل و نه ته وه که دیان ده یکهن، چونکه ئه و جوره مروقان به زه بروایان به زه بروایان به زه بروایان به توانای عه قل و میشک نییه.

هەروا ئەو چەشنە مىرۆقانە خۆيان چاك دەزانن بارودۆخىنىك ئەوانى گەياندۆتە چلەپۆپەى دەسەلات دەنا ھەر كاتنىك ولات لە ئارامىدا بژىت دەبى ئەوان نەمىنى، بۆيە

ئەم وەرگێڕانەم پێشكێشە بە:
«ئەو سەركردانەى ھەرگیز رێگاى ماكبێس ناگرنە بەر و
كاتێ دەگەنە تەختى دەسەلات خۆشەويستىي مىللەت نادۆرێنن»

Dramatis Personae

DUNCAN, King of Scotland.

MALCOLM, the king's Son.

DONALBAIN, the king's Son.

MACBETH, General in the King's Army.

BANQUO, General in the King's Army.

MACDUFF, Nobleman of Scotland.

LENNOX, Nobleman of Scotland.

ROSSE, Nobleman of Scotland.

MENTETH, Nobleman of Scotland.

ANGUS, Nobleman of Scotland.

CATHNESS. Nobleman of Scotland.

FLEANCE, Banquo's Son.

SIWARD, Earl of Northumberland, General of the English Forces.

YOUNG SIWARD, Siward's Son.

SEYTON, an Officer attending Macbeth.

BOY, Macduff's Son

An English Doctor. A Scotch Doctor. A Soldier. A Porter. An Old Man.

LADY MACBETH.

LADY MACDUFF.

Gentlewoman attending on Lady Macbeth.

HECATE, and three Witches.

Lords, Gentlemen, Officers, Soldiers, Murderers, Attendants, and Messengers.

The Ghost of Banquo and several other Apparitions.

The scenes are laid in Scotland, with the exception of IV, iii, which takes place in England.

كهسيتييه درامييهكان

دەنكەن: شاي سكۆتلەندا

مالْكوّلْم، دوّنالْبيّن: كوراني شا

ماكبيس، بانكۆ: سەرلەشكرى سوپاى شان

ماكدهف، لينوّكس، روّز، ميّنتيث، ئەنگەس، كاثنيس: گەورە يياوانى سكوّتلەندا

فلینس: کوری بانکق

سیوارد: سهرداری ناوچهی نوردمبهرلهند و سهرلهشکری سوپای ئینگلیزه

گەنج سىوارد: كورى سىواردە

سەيتن: ئەفسەرىكە ياوەرى مىنتىشە

نووشدهریّکی ئینگلیزی، نوّشدهریّکی سکوّتلهندی، سهربازیّک، دهرگاوانیّک، بیرهمنردیک.

خاتوق ماكييس

خاتوو ماكدهف

ياوەرژنێک که لهگهڵ خاتوو ماکبێسه.

هێڮێت سەرۆكى جادووگەران – و سىێ جادووگەر

چەند گەورەپياو و جوامير و ئەفسەر و سەرباز و پياوكوژ و ياوەر و پەيامبەريك.

تارمایی بانکو و چهند تارمایییهکی دی.

«ههموو دیمهنهکان له سکوّتلهندا روو دهدهن، جگه له پهردهی (٤)ی دیمهنی(۳) که له ئینگلتهرا روو دهدات.»

پەردەي يەكەم

Scene I An Open Place

[Thunder and lightning. Enter three Witches.]

FIRST WITCH:

When shall we three meet again? In thunder, lightning, or in rain?

SECOND WITCH:

When the hurlyburly's done,

When the battle's lost and won.

THIRD WITCH:

That will be ere the set of sun.

FIRST WITCH:

Where the place?

SECOND WITCH:

Upon the heath.

THIRD WITCH:

There to meet with Macbeth.

FIRST WITCH:

I come, Graymalkin!

ALL:

Paddock calls:--anon:--

Fair is foul, and foul is fair:

Hover through the fog and filthy air.

[Exeunt.]

ديمەنى يەكەم

شوێنێکی بهرههڵدایه

[گرمه و ههوره تریشقهیه، سنی جادووگهر دهردهکهون].

یهکهم جادووگهر: کهی ههرسیّکمان یهکتر ببینین؟

کاتی گرمه یان تریشقه یان باران بارین؟

دووهم جادووگهر: ئەو دەمەى ئەو پشتوييە نامتنتت

جەنگ بە دۆران يان سەركەوتن كۆتايى ديت.

سێيهم جادووگهر: ئەوەش پێش خۆرئاوا دەبێت.

يەكەم جادووگەر: لەكوىخ؟

دووهم جادووگهر: لهناو ليرهواري.

سييهم جادووگهر: (ماكبيس)يش دهبينين لهوي ههواري.

یهکهم جادووگهر: وادیّم، بوّره یشیله، وا دیّم!

ههموويان: بۆق دەقرىننىت – هەر ئىستا دىين!

چاک خراپه و خراپیش چاکه،

به ناو تهم و بای پیس بفره و بال والآکه.

(دەرۆ*ن*)

Scene II

A Camp near Forres.

[Alarum within. Enter King Duncan, Malcolm, Donalbain, Lennox, with Attendants, meeting a bleeding Captain.]

DUNCAN:

[to the Lords] What bloody man is that? He can report,

As seemeth by his plight, of the revolt

The newest state.

MALCOLM:

This is the sergeant

Who, like a good and hardy soldier, fought

'Gainst my captivity. [To the Soldier] Hail, brave friend!

Say to the king the knowledge of the broil

As thou didst leave it.

CAPTAIN:

Doubtful it stood:

As two spent swimmers that do cling together

And choke their art. The merciless Macdonwald,

(Worthy to be a rebel, for to that

The multiplying villainies of nature

Do swarm upon him,) from the Western isles

Of kerns and gallowglasses is supplied;

And Fortune, on his damned quarrel smiling,

Showed like a rebel's whore: but all's too weak;

For brave Macbeth, (well he deserves that name,)

Disdaining Fortune, with his brandished steel,

ديمەنى دوودم

چادرێک لهلای فۆریس

[دەنگى كەرەنا لە ناوەوە دىت، شا دەنكەن دىتە ژوور.]

مالْكوّلْم و دوّنالْبيّن و ياوهراني شا چاويان به كاپتنيّكي بريندار دهكهوي

دەنكەن (بۆ لۆردەكان): ئەوە چىيە، ئەو بريندارە؟

له حالی شری را دیاره

نوێترين ههواڵي جهنگي لا ئاشكاره.

مالكۆلم: ئەوە ئەو سەربازەيە

وهک جهنگاوهرێکی چاک و ئازا

جەنگا تا لە دىلىم رزگار بكا (بۆ جەنگاوەرەكە) فەرموو ھاورىتى ئازا!

ههوالی گهرمهی ئهو شهره بلنی به شا

تا ئەو كاتەي ئەويت بە جى ھىللا.

كايتن: هيچ ديار نهبوو،

وه ک دوو مهلهوانی ماندوو لیک ئالابوون

کەس رینی به ئەوەى دى نەدەدا كارامەيى خۆى بنوینیت.

(ماكدۆنالد)ى دلرەق (كه شايەنى ئەوەيە ياخى بېيت و

نامەردى دىكەى لى بووەشىتەوە) لە دوورگەكانى رۆژاواوە

به هیزی پیادهی سووکه له و چهک هه لگری قورس یارمهتی دهدریت،

بهختیش لهو جهنگه نهفرهتییهدا

وهک ياره سۆزانييهکهی ياخييان بۆی دهخهنييهوه، به لام يهکجار لاواز بوو.

بەرامبەر (ماكبيس)ى ئازا (كە شايەنى ئەو ناوەيە)

هات و به شمشیری هه نشهقاوی

Which smoked with bloody execution,

Like Valor's minion, carved out his passage,

Till he faced the slave;

Which ne'er shook hands, nor bade farewell to him,

Till he unseamed him from the nave to the chaps,

And fixed his head upon our battlements.

DUNCAN:

O valiant cousin! worthy gentleman!

CAPTAIN:

As whence the sun 'gins his reflection

Shipwrecking storms and direful thunders break,

So from that spring, whence comfort seemed to come

Discomfort swells. Mark, King of Scotland, mark:

No sooner justice had, with valor armed,

Compelled these skipping kerns to trust their heels,

But the Norweyan lord, surveying vantage,

With furbished arms and new supplies of men,

Began a fresh assault.

DUNCAN:

Dismayed not this

Our captains, Macbeth and Banquo?

CAPTAIN:

Yes;

As sparrows eagles, or the hare the lion.

If I say sooth, I must report they were

As cannons overcharged with double cracks;

So they

Doubly redoubled strokes upon the foe:

Except they meant to bathe in reeking wounds,

Or memorize another Golgotha,

که هه لمهدووی خوینی لی هه لدهسا – وه ک دوستی ئازایه تی به ختی ریسوا کرد و ریخی خوی کرده وه تا به رامبه رئه و نامه رده وهستا؛ دهستی له دهستی نه نا و ما لاواییشی لی نه کرد، تا له ناوکییه وه تا لاچه ناگه ی هه لنه نر راند،

كەللەسەرىشىي لەسەر كونەباجەكانمان داچەقاند.

دەنگەن: ئەى ئامۆزا ئازاكەم! ئەى جواميرە ھيژاكەم! كايتن: ھەروەك ئەو دەمەى خۆر ھەلدىت

رهشهبای کهشتیشکین و گرمهی زراوبهر ده رهونه وه، هه ر له و کانییهی که خیروخوشی لی هه لاده قولیت دلته نگیش ده ربوو. ببینه شای سکوتله ندا، ببینه! ئه و دهمه ی داد په روه ری چه کی ئازایه تی کرده شان سه ربازه پیاده کان ده ستبه جی که و تنه غاردان، به لام شای نه رویج، خوی له باریکی چاکدا دیته وه، به چه کی نوی و شه رکه ری نویوه ده ستی به هه لمه تیکی دی کرده وه.

سەرلەشكرى ئۆمەي نەترساند؟

دهنگهن: ئەرى ئەوە (ماكبيس) و (بانكۆ)ى

كاپتن: بەلْىٰ،

وهکو چۆن چۆلەکە خەرتەل و کەروێشک شێر دەترسێنن. ئەگەر راستم گوتبێت دەبێ بڵێم ئەوان بە چەشنى تۆپى پر باروودى دووجار تەقىيەوە ئەوان بەرووى دوژمنتدا دەتەقىنەوە، خەرىكبوو ئەوان لە ناو زامى گەرمدا خۆ بشىۆن و كەللەسەرخانەيەكى دى ىنتنەوە، I cannot tell:--

But I am faint; my gashes cry for help.

DUNCAN:

So well thy words become thee as thy wounds;

They smack of honor both.--Go, get him surgeons.

[Exit Captain, attended.]

[Enter Rosse and Angus]

[Turning] Who comes here?

MALCOLM:

The worthy Thane of Rosse.

LENNOX:

What a haste looks through his eyes!

So should he look that seems to speak things strange.

ROSSE:

God save the King!

DUNCAN:

Whence camest thou, worthy thane?

ROSSE:

From Fife, great King;

Where the Norweyan banners flout the sky

And fan our people cold.

Norway himself, with terrible numbers,

Assisted by that most disloyal traitor

The Thane of Cawdor, began a dismal conflict;

Till that Bellona's bridegroom, lapped in proof,

Confronted him with self-comparisons,

Point against point rebellious, arm 'gainst arm,

Curbing his lavish spirit: and, to conclude,

The victory fell on us.

DUNCAN:

Great happiness!

چی دیم پێ ناگوټرێت –

وا دەبوورىمەوە: برينەكانم يىويسىتىيان بە تىماركردنه.

دەنكەن: قسىەكانت وەك برىنەكانت

تامى سەربەرزىيان لىدىت، برق با نۆشدەرى بى بىت.

(کاپتن دەروات، ياوەرى دەكەن)

(رۆز و ئەنگەس دينن)

(روو وهردهگێڕێت) ئەوه كێن دێن؟

مالكۆلم: سەردارى ھێڎامان ئەوە رۆزە

لينۆكس: چ پەلەكردنىك لە چاوانىيەوە ديارە،

رەنگە ھەوالى سەيرى پى بىت.

روز: خوا شامان بو بپاريزيت؟

دهنگەن: ئەي سەردارى ھێڎا لە كوێيەوە ديێت؟

رزز: شای مهزن، له ناوچهی (فایف)هوه،

لەوى ئالاى نەرويجى گالتەي بە ئاسىمانمان دەكرد و

هاوولاتييهكانماني سارد كردبؤوه

نهرویچ به پیاوی زورهوه و

به یشتیوانی خایهنی ههره نایاک سهرداری (کودوّ)

جەنگىكى بى ئامانى بەرپا كردبوو،

تا ماكبيسى زاواى (بيلونا)(۱) به زريپوشهوه هاته مهيدان

قۆل بەقۆل و شمشير بەرامبەر شمشير

بەرامبەرى كەوتە جەنگان و

به رۆحه پر توورەيىيەكەى دەستى خۆى ليى وەشاند و

سەرەنجام سەركەوتن بە ئيمە برا؛-

دەنكەن: چ شادىيەكى مەزنە!

⁽۱) بیلۆنا: خواوەندى شەرى رۆمانەكانە

ROSSE:

That now

Sweno, the Norways' king, craves composition;

Nor would we deign him burial of his men

Till he disbursed, at Saint Colme's-Inch,

Ten thousand dollars to our general use.

DUNCAN:

No more that Thane of Cawdor shall deceive

Our bosom interest:--Go pronounce his present death,

And with his former title greet Macbeth.

ROSS:

I'll see it done.

DUNCAN:

What he hath lost, noble Macbeth hath won.

[Exeunt.]

رۆز: ئۆستاش (سوينۆ)ى شاى نەروينج

تامەزرۆى يۆكھاتن و ئاشتىيە،

ئيمهش لي نهگهراين كوژراوهكاني بنيژيت

تا ده ههزار دۆلارمان له (سانت كۆلمز ئينج)دا

بق خزمهتی گشتی پی نهژمارد.

دهنگەن: ئەو سەردارەى (كۆدۆ) چى دى ناتوانيت

حەزى سىنەمان لەخشتە ببات. - برۆ يەكسەر مەرگى رابگەيەنە

نازناوهکهشی به ماکبیس رهوا ببینه ـ.

رۆز: بەخۆم چاودىرى ئەوە دەكەم.

دهنگهن: ههرچی ئهو دۆراندی من به (ماکبیس)ی دهدهم.

(دەرۆن)

Scene III

A heath.

[Thunder. Enter the three Witches.]

FIRST WITCH:

Where hast thou been, sister?

SECOND WITCH:

Killing swine.

THIRD WITCH:

Sister, where thou?

FIRST WITCH:

A sailor's wife had chestnuts in her lap,

And munched, and munched:--

"Give me," quoth I:

"Aroint thee, witch!" the rump-fed ronyon cries.

Her husband's to Aleppo gone, master o' the Tiger:

But in a sieve I'll thither sail,

And, like a rat without a tail,

I'll do, I'll do, and I'll do.

SECOND WITCH:

I'll give thee a wind.

FIRST WITCH:

Thou art kind.

THIRD WITCH:

And I another.

FIRST WITCH:

I myself have all the other:

And the very ports they blow,

ايمەنى سٽيەم

<u> بۆلايىيەك</u>

[گرمەيە، سى جادووگەر دين]

يهكهم جادووگهر: خويشك له كوي بوون؟

دووهم جادووگهر: بهرازم دهكوژت.

سێيهم جادووگهر: خويشک، ئهدی به خوّت؟

يهكهم جادووگهر: ژنه زهرياوانيّک شابه رووی كردبووه كۆشان

دهیکرماند و دهیکرماند و دهیکرماند،

پێم گۆت: «بمدەرێ»

ژنه پیسه خهپهکه قیژاندی: «ههره، ئهی جادووگهر!»

مێردهکهی به کهشتییه پڵینگ ناوهکهی چۆته حهڵهبێ

منیش وا به سواری هیلهنگی

دەرۆم وەك جورجى كلك قوندى

ههر کهشتییهکهی دهخوّم و دهخوّم و دهخوّم.

دووهم جادووگهر: منيش (با)يهكت دهدهمين.

سێيهم جادووگهر: منيش بايهكي دي.

یهکهم جادووگهر: منیش (با)ی دیکهم ههن

لەو بەندەرانەي ھەل دەكەن

All the quarters that they know

I' the shipman's card.

I will drain him dry as hay:

Sleep shall neither night nor day

Hang upon his pent-house lid;

He shall live a man forbid.

Weary sev'n-nights nine times nine

Shall he dwindle, peak, and pine:

Though his bark cannot be lost,

Yet it shall be tempest-tost.--

Look what I have.

SECOND WITCH:

Show me, show me.

FIRST WITCH.

Here I have a pilot's thumb,

Wreck'd as homeward he did come.

[Drum within.]

THIRD WITCH:

A drum, a drum!

Macbeth doth come.

ALL:

The weird sisters, hand in hand,

Posters of the sea and land,

Thus do go about, about:

Thrice to thine, and thrice to mine,

And thrice again, to make up nine.

Peace!--the charm's wound up.

[Enter Macbeth and Banquo.]

MACBETH:

So foul and fair a day I have not seen.

BANQUO:

How far is't call'd to Forres? [He notices the Witches]

لهو پنتانهی که کابرای دهریاوان
پێی دهزانێت لهسهر نهخشهی جوان.
به چهشنی کا وشکی دهکهم
شهو و ڕۆژ له خهوی دهکهم
نایهڵم خهو بچێته پێڵۅوی چاوانی
تا دهژی نهفرهتکراوه بوون و مانی
حهوت شهوان، نق به نق دهیرهتێنم
تا له خهفهتان دهتوێتهوه و دایدهڕزێنم.
گهرچی کهشتییهکهی ون نابێت
لهبهردهم زریانان دهبێ تێههڵدرابێت.

دووهم جادووگهر: پیشانم بده، پیشانم بده.

يەكەم جادووگەر: ئەوە كەلەموسىتى كەشتيوانە

له گەرانەوەدا تۆك شكاو كەسىي نەگەيشتە ھانا.

(له ناوهوهی شانق دهنگی تهپل دینت)

سێيهم جادووگهر: تهپڵه تهپڵ وا دهنگی دێت!

ئەوە (ماكبيس)ە بۆ ئيرە ديت.

ههموویان: خوشکانی چارهنووس؛ تهتهری وشکانی و ئاوان

با دەست بخەينە ناو دەستان.

ئاوا دەگەريىين و دەسىووريىين

سئ جار به لای تق و سیش به لای مندا دیین

سنی جاری دیش، تا دهگاته نق

هيواش! - جادووهكه كاريبه، هق.

(ماكبيس و بانكق دين)

ماكبیس: به بیرم نایهت روزیکی وا چاک و خرایم دیبیت.

بانكۆ: چەندى ماوە بگەينە فۆرس؟ (ھەست بەجادووگەرەكان دەكات)

What are these

So wither'd, and so wild in their attire,

That look not like th' inhabitants o' the earth,

And yet are on't? [He speaks to the witches] Live you? or

are you aught That man may question? You seem to understand me,

By each at once her chappy finger laying

Upon her skinny lips: you should be women,

And yet your beards forbid me to interpret

That you are so.

MACBETH:

Speak, if you can; -- what are you?

FIRST WITCH:

All hail, Macbeth! hail to thee, Thane of Glamis!

SECOND WITCH:

All hail, Macbeth! hail to thee, Thane of Cawdor!

THIRD WITCH:

All hail, Macbeth! that shalt be king hereafter!

BANQUO:

[Turning to Macbeth] Good sir, why do you start; and seem to fear

Things that do sound so fair? [To the Witches] I' the name of truth,

truth, Are ye fantastical, or that indeed

Which outwardly ye show? My noble partner

You greet with present grace and great prediction

Of noble having and of royal hope,

That he seems rapt withal: to me you speak not:

If you can look into the seeds of time,

And say which grain will grow, and which will not,

Speak then to me, who neither beg nor fear

Your favors nor your hate.

ئەوانە چىن،

وا رەق و تەق لە بەرگى كۆوپيانەياندان

ههر دهڵێى خهڵكى ئهو سهرزهمينه نين

كەچى وا لەسىەرىشىي دەژىن؟ (لەگەڵ جادووگەرەكان دەدوێ)

زيندوون؟ ئەرى ئىرە ئەوەن مرۆف لە گەلتان بدويت؟

وا پئ دەچێت لێم تێ بگەن، بەلام ھەمووتان يەكسەر

پەنچە زېرەكانتان لەسەر ليوە چەرمىنەكانتان داناوە:

دەبى ئىوە ژن بن؛

كەچى لەبەر ردينەكانتان ناتوانم

بڵێم ژنن،

ماكبيس: گهر دهتوانن بدوين: - ئيوه چين؟

يهكهم جادووگهر: سلاو، سلاو له تق ماكبيس، ئهى سهردارى گليميس!

دووهم جادووگهر: سلاو، سلاو له تق ماكبيس، ئهى سهردارى كۆدق!

ستيهم جادووگهر: سلاو، سلاو لهتو ماكبيس، ئهي ئهوهي ياشتر دهبيته شا.

بانكۆ (روو دەكاتە ماكبيس): گەورەي ھێژا، چىيە بۆ وا رادەچڵەكىت،

له شتيكي هينده خوش وا دهترسيت؟

(بۆ جادووگەرەكان) توخوا ييم بلين

ئيوه خهيالن يان وهک يي دهچن

ئەوھ ىن؟ ئىستا ئىوە بە شتى خۆش

سلاوتان له هاوري جواميرهكهم كردو

يتشبيني شتى جوامترانه و ئاواتى شاهانهتان بوي كردو

ويدهجي بهمهش نقوومي خهيال بووبي:

كەچى ھىچتان بەمن نەگوت.

ئەگەر ئۆوە لە دەنكە تۆوى رۆژگار بروانن

رواو و نهرواو ليكدى ههل هاويرن.

دەوجا بۆ من بدوين كه نه بۆ چاكه ليتان دەپاريمەوه و

نه له کینهشتان دهترسم.

FIRST WITCH:

Hail!

SECOND WITCH:

Hail!

THIRD WITCH:

Hail!

FIRST WITCH:

Lesser than Macbeth, and greater.

SECOND WITCH:

Not so happy, yet much happier.

THIRD WITCH:

Thou shalt get kings, though thou be none:

So all hail, Macbeth and Banquo!

FIRST WITCH:

Banquo and Macbeth, all hail!

MACBETH:

Stay, you imperfect speakers, tell me more.

By Sinel's death, I know I am Thane of Glamis;

But how of Cawdor? The Thane of Cawdor lives,

A prosperous gentleman; and to be king

Stands not within the prospect of belief,

No more than to be Cawdor. Say from whence

You owe this strange intelligence? or why

Upon this blasted heath you stop our way

With such prophetic greeting?--Speak, I charge you.

[Witches vanish.]

BANQUO:

The earth hath bubbles, as the water has,

And these are of them:--Whither are they vanished?

يەكەم جادووگەر: سىلاو! **دوومم جادووگەر**: سىلاو! **سىييەم جادووگەر**: سىلاو!

یهکهم جادووگهر: نزمتر دهبیت له ماکبیّس به لام لهویش مهزنتری.

دووهم جادووگهر: زور بهختهوهر نابی، کهچی لهویش بهختهوهرتری.

سێيهم جادووگهر: شات لێ وهپاش دهكهوێت، ههرچهنده خوٚت نابيته شا،

جا سلاو، سلاو بق ماكبيس و بانكق!

يهكهم جادووگهر: سلاو، سلاو بانكق و ماكبيس.

ماكبيس: راوهستن قسهكهراني ناتهواو، پترم پي بلين.

به مهرگی (سینیّل)^(۲)ی باوکم دهزانم سهرداری (گلیّمس)م؛

به لام چۆن دەبمه سەردارى (كۆدۆ)؟ سەردارى (كۆدۆ) وادەژىت و

جوامێرێکی پایهبهرزه، بوونیشم به شا

به هیچ ئەقلانكدا ناچى، ويراى ئەوەي

ىىمە سەردارى (كۆدۆ). ىلنن ئەق زانبار يىانەتان

له كوي وهدهست هيناوه؟ يان بق لهو چوّلايييه خواگيرهدا

به و سلاوه پر پیشبینییانه تان رینمان لی دهگرن؟

قسه بكهن، فهرمانتان ييّ دهكهم.

(جادووگەرەكان نامينن)

بانكۆ: زەوى بلقى ھەيە وەك ئاو

ئەوانەش بلقى ئەون – چوونە كونى؟

⁽۲) سینیّل: سهرداری جارانی گلیّمس و باوکی ماکبیّس بووه.

MACBETH:

Into the air; and what seemed corporal melted As breath into the wind.--Would they had stayed!

BANQUO:

Were such things here as we do speak about? Or have we eaten on the insane root
That takes the reason prisoner?

MACBETH:

Your children shall be kings

BANQUO:

You shall be king.

MACBETH:

And Thane of Cawdor too; went it not so?

BANQUO:

To the selfsame tune and words. Who's here?

[Enter Rosse and Angus.]

ROSSE:

The king hath happily received, Macbeth,
The news of thy success: and, when he reads
Thy personal venture in the rebels' fight,
His wonders and his praises do contend
Which should be thine or his. Silenced with that,
In viewing o'er the rest o' the self-same day,
He finds thee in the stout Norweyan ranks,
Nothing afeard of what thyself didst make,
Strange images of death. As thick as hail
Came post with post; and every one did bear
Thy praises in his kingdom's great defense,
And pour'd them down before him.

ماکبیس: به ههوادا حوون؛ ئهومی تهندار دوردهکهوت، و مک هه ناسه له هه وادا توایه و م خوزگه بمایانه و م. **بانكۆ**: ئەرىخ ئەو شىتانەي لىنى دەدويىن ھەبوون، یان رهگی گیای مروّف شنتکهرمان خواردووه که منشکمان دیل دهکات؟ **ماكىتس:** رۆڭەكانت دەين يە شا . **ىانكۆ:** تۆ خۆت دەيىت يە شا . ماكىتس: سەردارى (كۆدۆ)ش، وانەبوو؟ بانكق: ههر به ههمان وشه و ئاوازهشهوه. كي لهويده؟ (رۆز و ئەنگەس دىنە ژوور) روز: شا به دلخوشبيهوه ههوالي سهركهوتني تۆي ىن گەپبور، ماكىنس، جا كاتنك كارو كردهي تق له شهري ياخساندا دهخوينيتهوه سهرسورمانی له کردارهکانت و ستایشهکانی بق تق له زور اندازیدان و نازانی کامدان بو تون و کامدان بو خویهتی، بۆپەش زمانى گۆناكا و ھەر ھەمان رۆژ كە ورد دەبىتەوە تق لهناو ریزی نهرویجییه بر هیزهکاندا دهبینیت و له هیچی خوّت ناترسیت و له ویّنهی مهرگ و کوشتار ناسللهمىتەوھ، ھەواللهين يۆسىتە يۆسىتە وھك تهزره دنن و ستایشی بهرگریکردنی بيّ ويّنهي تق له شانشينهكهمان له بەردەمى شا ھەلدەريْژن.

ANGUS:

We are sent

To give thee, from our royal master, thanks;

Only to herald thee into his sight,

Not pay thee.

ROSSE:

And, for an earnest of a greater honor,

He bade me, from him, call thee Thane of Cawdor:

In which addition, Hail, most worthy thane,

For it is thine.

BANQUO:

What! can the devil speak true?

MACBETH:

The Thane of Cawdor lives: why do you dress me

In borrowed robes?

ANGUS:

Who was the Thane lives yet;

But under heavy judgement bears that life

Which he deserves to lose. Whether he was combined

With those of Norway, or did line the rebel

With hidden help and vantage, or that with both

He laboured in his country's wreck, I know not;

But treasons capital, confessed and proved,

Have overthrown him.

MACBETH:

[Aside.] Glamis, and Thane of Cawdor:

The greatest is behind.

[To Rosse and Angus] Thanks for your pains.--

[To Banquo] Do you not hope your children shall be kings,

When those that gave the Thane of Cawdor to me

Promised no less to them?

ئەنگەس: ئۆمە نۆردراوين

تاوهكو سوياسى شاى سەروەرمانت يى رابگەيەنىن؛

تا بارهگای مهزنی له گه لتابین

نەك ئۆوە ئەرك بكۆشىن.

رۆز: ھەروەھا وەك پێشەكى رێزلێنانێكى گەورەتر

فەرمانى پى داوم كە سەربارى نازناوى خۆت

به سهرداری (کۆدۆ)ش بانگت بکهم،

سلاو، ئەي سەردارى ھەرە ھێۋا، سلاو.

بانكۆ: چى! دەشى شەيتان راست بلۆت؟

ماکبیس: سهرداری (کوّدوّ) ماوه و دهژیت،

بق جلکی خه لکیم به بهردا دهکهیت؟

ئەنگەس: ئەوەى جاران سەردار بوو ھێشتا دەژىت!

به لام ئهو ژیانهی ماویهتی و شایهنه له دهستی بدات

له ژیر فهرمانی مهرگدایه، جا نازانم ئاخق بهگهڵ

نهر ويحسان كهوتووه يان حوّته بال ياخسان و

به دزی یارمهتی و سوودی یی گهیاندوون، یان لهگهل

ههر دوولادا بووه، ئهو کارې يق رووخاني ولاتهکهي کر دووه،

ناپاکی مهزنی دانپیانراو و چهسپاوی لهسهرهو

ئەمەش سەرنگوونى كردووه.

ماكبيس: (له لاوه) گليميس و سهرداري (كۆدۆ)

مەزنترىش بەدواوەيە.

(بق رقز و ئەنگەس) سىوپاسىي ماندووبوونتان دەكەم.

(بۆ بانكۆ) بە تەما نىت رۆلەكانت بېنە پاشا

له کاتیکدا ئەوانەی سەرداری (کۆدۆ)یان بەمن بەخشى

بەلْيْنى كەمتريان بەوان نەدا؟

BANQUO:

That, trusted home,

Might yet enkindle you unto the crown,

Besides the Thane of Cawdor. But 'tis strange:

And oftentimes to win us to our harm,

The instruments of darkness tell us truths;

[To Rosse and Angus] Win us with honest trifles, to betray's

In deepest consequence.--

Cousins, a word, I pray you.

MACBETH:

[Aside.] Two truths are told,

As happy prologues to the swelling act

Of the imperial theme.

[To Rosse and Angus] I thank you, gentlemen.--

[Aside.] This supernatural soliciting

Cannot be ill; cannot be good:--if ill,

Why hath it given me earnest of success,

Commencing in a truth? I am Thane of Cawdor:

If good, why do I yield to that suggestion

Whose horrid image doth unfix my hair,

And make my seated heart knock at my ribs,

Against the use of nature? Present fears

Are less than horrible imaginings:

My thought, whose murder yet is but fantastical,

Shakes so my single state of man, that function

Is smothered in surmise; and nothing is

But what is not.

BANQUO:

[To the Lords] Look, how our partner's rapt.

بانكر: ئەگەر تا سەر برواى پى بكەيت

رەنگە ھێشتا بەرەو تانجەكە گرى تامەزرۆيىت بەھێز بكات

ويرای بوون به سهرداری (كۆدۆ)ش. به لام سهيره

ئەو بوونەوەرانەي تارىكى زۆرجار راستىمان يى دەلىن

بق ئەوەى بە دۆرانمان بدەن و ئازارمان يى بگەيەنن،

به فشه و شتی بی بایه خ دهمانبهنهوه

تا له شتى هەرە گرينگ بمانخلەتينن –

(بق روّز و ئەنگەس) ئامۆزاكانم، تكايە قسىەيەكم لەگەڵتان ھەيە.

ماكبیس: (لهلاوه) دوو راستی گوتران

وهک پیشه کییه کی خوش بو دیمهنیکی گهشهسهندووی

گەيشىت بە شاھىتى

(بۆ رۆز و ئەنگەس) جواميران، سوپاس –

(لەلاوە) ئەم داوا سەرسىروشتىيە

نەدەبى خراپ بىت و نەدەبى چاك، - ئەگەر خراپ بى،

بۆچ يێشەكى سەركەوتنى يێم بەخشى و

به راستی دهستی یی کرد؟ وا ئیستا من سهرداری (کودق)م:

ئەگەر چاك بنت، بق وا ئەو خەيالانە بە مىشىكم دادىنىن

که ویّنهی ترسناکیان پرچم قیت دهوهستیّن و

وا له دلّم دهكات له ناو پهراسوومدا بكهويته كوتهكوت

له دژی کردنی کاریکی وای دژ به سروشت؟

ترسه کانی ئیستا کهمترن له بیر و ئهندیشه ی زراوبهر.

تا ئيستا بيري كوشتن له ناو ميشكما شتيكي خهيالييه،

له بالهخانهی خهیالما گیره و له لای من هیچ شتیک

راست نییه جگه لهو شتانهی به راستی نین.

بانكۆ: (بۆ گەورەپياوان) بروانن، چۆن ھاورێمان خەياڵ بردوويەتيەوە.

MACBETH:

[Aside.] If chance will have me king, why, chance may crown me

Without my stir.

BANQUO:

New honors come upon him,

Like our strange garments, cleave not to their mould But with the aid of use.

MACBETH:

[Aside.] Come what come may,

Time and the hour runs through the roughest day.

BANQUO:

Worthy Macbeth, we stay upon your leisure.

MACBETH:

[To the Lords] Give me your favor:--my dull brain was wrought

With things forgotten. Kind gentlemen, your pains

Are registered where every day I turn

The leaf to read them.--Let us toward the king.--

[To Banquo] Think upon what hath chanced; and, at more time,

The interim having weighed it, let us speak

Our free hearts each to other.

BANOUO:

Very gladly.

MACBETH:

Till then, enough. [To All] Come, friends.

[Exeunt.]

ماكبيس: (لهلاوه) ئهگهر چارهنووس دهيهويت من بېمه شا،

خق دەتوانىت بە بى ھىچ ھەولىكى خقم تاجەكەم لەسەر بنىت.

بانكۆ: نازناوى نوى دەلنى جلى سەيرن

دەكرينە بەرى و

تەنھا دواى بەكارھينانيان ليى دين.

ماكبيس: (لهلاوه) ههرچى دەبى باببى،

کات و سات به رۆژگاریکی تەنگدا رەت دەبی.

بانكۆ: (ماكبيس)ى هيژا، ئيمه چاوهريي تۆين.

ماكبيس: (بق گەورە پياوان) بمبوورن، ميشكى حەپۆلم

به شتى ترەوه خەرىكە و ئۆوەى لە بىرچۆتەوە،

جواميرانى دلۆڤان، ماندووبوونتان رۆژ بەرۆژ نووسىراون و

ههموو روزیک پهرهیه کی لئی دهخوینمهوه - با بچینه لای پاشا-

(بۆ بانكۆ) بىر لەو شتەي چارەنووس ھێناي بكەوە،

دوایی چاک لێی ورد بهرهوه و ئینجا

بي پيچ و پهنا رازي دلمان پيک دهلين.

بانكۆ: زۆرم پى خۆشە،

ماكبيس: تا ئەوكات، بەسە! (بۆ ھەمووان) ھاورييان با برۆين.

(دەرۆن)

Scene IV

Forres. A Room in the king's Palace.

[Flourish of trumpets.

Enter Duncan, Malcolm, Donalbain, Lennox, and Attendants.]

DUNCAN:

Is execution done on Cawdor? Are not

Those in commission yet returned?

MALCOLM:

My liege,

They are not yet come back. But I have spoke

With one that saw him die: who did report,

That very frankly he confess'd his treasons;

Implored your highness' pardon; and set forth

A deep repentance. Nothing in his life

Became him like the leaving it; he died

As one that had been studied in his death,

To throw away the dearest thing he owed

As 'twere a careless trifle.

DUNCAN:

There's no art

To find the mind's construction in the face:

He was a gentleman on whom I built

An absolute trust.--

[Enter Macbeth, Banquo, Rosse, and Angus.]

[To Macbeth] O worthiest cousin!

دیمهنی چوارهم

فۆريس، ژووريك له كۆشكى شادا

[نوورهی کهرهنا دیّت.

دەنكەن و ماڭكۆلم، دۆنالبين، لينۆكس و ياوەران دين.]

دهنگهن: داخق (كۆدق) له سىيداره دراوه؟

ئاخۆ ئەوانەى ئەو كارەيان پى سىپىررابوو نەگەراونەتەوە؟

مالكۆلم: گەورەم، ھێشتا نەھاتوونەتەوە؛

بەلام لەگەل يەكێك دوام

که له سهرهمهرگدا بینیبووی، ینی گوتم

ئەو بى يىچ و يەنا دانى بە خيانەتەكەي ناوە،

داوای لندور دندشی له ئنوهی خاوهن شکر کر دووه.

ههروهها زور پهشیمانی پیشان دابوو. هیچ شتیک

له ژیانیدا وهک ئهو مردنه لیّی نهوهشاوهتهوه:

ئەو وەك يەكىك مرد كە مردنى خۆى خويندبىتەوە

تاكو گرنگترين شتى خۆى

وه ک شتیکی بی بایه خ فری بدات.

دەنكەن: ھىچ ھونەرىك نىيە

بتوانیّت بیری میّشکی مروّف له دهموچاوی بخویّنیّتهوه $(^{7})$:

ئەو جواميريك بوو

که من بروای تهواوم پیی بوو-

(ماكبيس، بانكۆ، رۆز و ئەنگەس دينه ژوور)

(بو ماكبيس) ئهى ئاموزاى هيژام!

⁽۳) ئەم قسەيە بە ھاتنە ژوورەوەى (ماكبيس) بەراوپيچ دەبيتەوه.

The sin of my ingratitude even now

Was heavy on me. Thou art so far before,

That swiftest wing of recompense is slow

To overtake thee. Would thou hadst less deserved;

That the proportion both of thanks and payment

Might have been mine! only I have left to say,

More is thy due than more than all can pay.

MACBETH:

The service and the loyalty I owe,

In doing it, pays itself. Your highness' part

Is to receive our duties: and our duties

Are to your throne and state, children and servants;

Which do but what they should, by doing everything

Safe toward your love and honor.

DUNCAN:

Welcome hither:

I have begun to plant thee, and will labor

To make thee full of growing.

[To Banquo] Noble Banquo,

That hast no less deserved, nor must be known

No less to have done so, let me infold thee

And hold thee to my heart.

BANQUO:

There if I grow,

The harvest is your own.

DUNCAN:

My plenteous joys,

Wanton in fulness, seek to hide themselves

In drops of sorrow. [To All] Sons, kinsmen, thanes,

41

And you whose places are the nearest, know,

We will establish our estate upon

گوناهی ناسوپاسمهندیم تا ئیستا

لەسەرم بارە. تۆ زۆر لە پىشىت و

بالی خیرای پاداشت زور خاوهو

ينت ناگات: ئەگەر كەمتر شايستە بايت،

رادهی سوپاس و پاداشتم

يهكسان دەبوون! ههر ئەوەم بۆ ماوەتەوە بليم

شايەنى پتريت لەوەى پيت دەدريت.

ماكبيس: ئەو خزمەت و دلسىۆزىيەى ھەمە،

بەكردنيان خۆي قەرزى خۆي دەداتەوە

رۆلى بەرىزتان ئەوەيە ئەركەكانمان لى وەربگرن:

ئەركى ئىمەش لەيىناو تەخت و ولات و مندال و خزمەتكارانتە:

ئەوەي يۆويستە بيانكەين، بە كردنيان

خۆشەويستى و رۆمەتتان دەپاريزن.

دهنگهن: بهخير بيّيت:

من تۆم چاندووه و هەول دەدەم

به تهواوی ییت بگهیهنم (بق بانکق) - بانکقی شکومهند

كه لهو ناشايستهتر نييهو نابي واش بزانين

کهمتری کردووه، ریم بده له باوهشت بگرم و

له تهک دلمهوه رات بگرم.

بانكۆ: ئەگەر لەوى پى بگەم

بەرەكەي بۆ خۆتە.

دەنكەن: شادىم لەوە بەدەرە

پيّم بەرزەفت بيّت؛ بۆيە لە دلّۆيى خەماندا

خۆى دەردەبريت (بۆ ھەمووان) رۆلەكانم،

خزمانم، سهردارانم، ئهوانهي ليم نزيكن، بزانن

ئيمه له داهاتوودا دەوللەتمان دەخەپنە ئەستۆي

Our eldest, Malcolm; whom we name hereafter

The Prince of Cumberland: which honor must

Not unaccompanied invest him only,

But signs of nobleness, like stars, shall shine

On all deservers. [To Macbeth] From hence to Inverness,

And bind us further to you.

MACBETH:

The rest is labour, which is not used for you:

I'll be myself the harbinger, and make joyful

The hearing of my wife with your approach;

So, humbly take my leave.

DUNCAN:

My worthy Cawdor!

MACBETH:

[Aside.] The Prince of Cumberland!--That is a step,

On which I must fall down, or else o'erleap,

For in my way it lies. Stars, hide your fires!

Let not light see my black and deep desires:

The eye wink at the hand! yet let that be,

Which the eye fears, when it is done, to see.

[Exit.]

DUNCAN:

True, worthy Banquo! he is full so valiant,

And in his commendations I am fed;

It is a banquet to me. Let us after him,

Whose care is gone before to bid us welcome:

It is a peerless kinsman.

[Flourish. Exeunt.]

(ماڵکوٚڵم)ی کورِه گەورەمان؛ لەمەودواش

دەيكەينە شازادەى ناوچەى (كەمبەرلاند): ئەم شەرەڧە

نابى بە تەنيا ئەو پى بگەيەنىت،

به لکو نیشانهی جوامیری وهکو ئهستیره

بەسەر ھەموو كەسىككى شايستە دەدرەوشىيتەوە-

(بق ماكبيس) ههر ليرهوهرا ديينه (ئينڤرهنيس)

تا پەيوەندىمان بە تىنتر بىت!

ماكبيس: تەنھا ئەوھى لە خزمەتى بەريزتاندا نييە، ئەركە.

ههر بهخوم دهبمه پهیامبهر و گویی خیزانهکهم

خۆش دەكەم بەھاتنتان؛

بۆيە زۆر بە خاكەرايى داوا دەكەم ريم بدەيت برۆم.

دەنكەن: ئەي (كۆدۆ)ى ھێۋام!

ماكبيس: (لهلاوه) شازادهى (كهمبهرلاند)! - ئهمه كۆسىپىكه

لهسهر ريم، يان دهبي ساتمهي لي بكهم يان لهسهري پاز بدهم

چونکه لهسهر ريمه. ئهستيران، رووناکيتان وهشارن!

با رووناکی ئارەزووە قووڵ و رەشەكانم نە ئاشكارن،

با چاو دەسىت نەبىنىت، ھىشىتاش ئەوھى چاو

ليى دەترسىت باببى و ئەوسا ئەوەى بووە با بىبىنىت.

دەنكەن: بانكۆى ھێڎؚا، راستە ئەو گەلى ئازايە

له چاکه و مهردایهتی ئهو من تیرم؛

ئەو داوەتە گۆقەندىكە بۆ من. با لە دواى برۆين،

ئەو بە خۆى بە پىشىمان كەوت و ئەركى

ييشوازيكردني گرته ئەستۆ: ئەو خزميكى بى هاوتايه.

(تەپلكوتانى رۆيشىتن)

Scene V

Inverness. A Room in Macbeth's Castle.

[Enter Lady Macbeth, reading a letter.]

LADY MACBETH:

"They met me in the day of success; and I have learnt by the perfect'st report they have more in them than mortal knowledge. When I burned in desire to question them further, they made themselves air, into which they vanished. Whiles I stood rapt in the wonder of it, came missives from the king, who all-hailed me, 'Thane of Cawdor'; by which title, before, these weird sisters saluted me, and referred me to the coming on of time, with 'Hail, king that shalt be!' This have I thought good to deliver thee, my dearest partner of greatness; that thou mightst not lose the dues of rejoicing, by being ignorant of what greatness is promised thee. Lay it to thy heart, and farewell."

Glamis thou art, and Cawdor; and shalt be
What thou art promised; yet do I fear thy nature;
It is too full o' the milk of human kindness
To catch the nearest way: thou wouldst be great;
Art not without ambition; but without
The illness should attend it: what thou wouldst highly,
That wouldst thou holily; wouldst not play false,
And yet wouldst wrongly win: thou 'dst have, great Glamis,
That which cries, "Thus thou must do, if thou have it:"
And that which rather thou dost fear to do

Than wishest should be undone. Hie thee hither.

ديمەنى پيننجەم

ئينڤەرنيس، ژووريك له قهلاي ماكبيس

[خاتوو ماكبيس ديته ژوور نامهيه كده خوينيته وه.]

خاتوو ماکبیس: «روّژی سهرکهوتن منیان بینی؛ له سهرچاوهیه کی یه گجار تهواوهوه دلنیام ئهوان زانیارییان له مروّق پتره، ههرکه ئارهزووی پتر زانین دهیستووتاندم، ئهوان خویان کرده ههواو له ناوی ون بوون. وهختی من له سهرسورماندا هیل ببوومهوه، پهیامهین لهلایهن پادشاوه هاتن و ههموویان سلاویان به(سهرداری کودوّ) لی کردم که پیشتر خوشکانی چارهنووس بهو ناوه سلاویان لیّ کردبووم و ئه ئاوا سلاویان لیّ کردم (سلاویان ئه کردم ویات پیشتر دهبیته شا!) وام به باش زانی ئهوهت پیّ رابگهیهنم، ئهی هاوبهشی مهزنیم، تا له خوشی ئهو گهورهیییهی که چاوهریّی توّش دهکات بیّ بهش نهبیت، نهمه با له دلّی خوت بیّت، خوا حافین».

تق گلیمس و كۆدۆیت: یاشتریش

دەبىتە ئەوۋى بەلنىت بى دراۋە – بەلام لە سىروشىت دەترسىم:

پری دلوّپه شیری بهزهیی مروقانهیه و رهنگه

ريّى نزيك نهگريتهبهر. تق حهز دهكهيت مهزن بيت و

لهمه بيّ ئارەزوونىت، بەلام ئەوەندە بەد نىت وابكەيت:

دەتەويت بە ريْگايەكى رەوا بەرز بىتەوە، كارى چەوت ناكەيت،

به لام دەتەوپت به چەوتىيەكە بگەيت: ئەي (گليمس)ى مەزن

دەبوايە ئەو ويستەت ھەبوايە كە دەينەراند: (ئەگەر بتەويّت، دەبىّ وابكەيت.)

تۆ پتر لەو كارەى دەتەويت بىكەيت دەترسىت

دەترسىيت نەك لەو ئارەزووەى دەتەوپت نەكريت.

That I may pour my spirits in thine ear;

And chastise with the valor of my tongue

All that impedes thee from the golden round,

Which fate and metaphysical aid doth seem

To have thee crown'd withal.-

[Enter a Messenger.]

What is your tidings?

MESSENGER:

The king comes here tonight.

LADY MACBETH:

Thou'rt mad to say it:

Is not thy master with him? who, were 't so,

Would have informed for preparation.

MESSENGER:

So please you, it is true: our thane is coming:

One of my fellows had the speed of him;

Who, almost dead for breath, had scarcely more

Than would make up his message.

LADY MACBETH:

Give him tending;

He brings great news.

[Exit Messenger.] The raven himself is hoarse

That croaks the fatal entrance of Duncan

Under my battlements. Come, you spirits

That tend on mortal thoughts, unsex me here,

And fill me, from the crown to the toe, top-full

Of direst cruelty! make thick my blood,

Stop up th 'access and passage to remorse,

That no compunctious visitings of nature

Shake my fell purpose, nor keep peace between

ده وهرهوه ئيره، ئەوسىا من رۆحى خۆم دادەچۆرىنمه ناو گويت،

به ئازایی زمانم سهرشکینی ههموو ئهو شتانه دهکهم

که دهبنه کۆسپ و ئاستهنگ له رێگهی گهیشتن به تاجی زێڕین،

که دیاره چارهنووس و یاریدهی میتافیزیکی

دەيانەويت لە سەرت بنين.

(پەيامبەرىك دىت)

چ ههواڵێکت پێيه؟

پەيامەين: ئەمشىەو شا دىتە ئىرە.

خاتوو ماكبيس: شيت بووى شتى وا دهليني!

سەردارت لەگەلىدا نىيە؟ گەر وابوايە

ييى دەگوتم خۆ ئامادە بكەم.

پەيامەين: بمبوورە ئەگەر بليم راستە: سەردارمان بەرپوەيە:

هاورێيهکم که ههناسهی لێ برابوو

لهو به تاوتر هات و

ههر ئەوەندەى يى گوترا ئەو ھەواللەم يى بلىت.

خاتوو ماكبيس: ئاگاتان ليني بيت،

هه والنكى گرنگى هيناوه (پهيامهين دهروات).

قغهی ئه و قهله رهشه گره که هاتنی مردهنی (دهنکهن)

بۆ ژێر باجەمان دەقرێنێت.

وهرن ئەي ئەو گيانانەي بيرى مەرگ دينن،

ههر ليره رهگهزم بگورن و له تهوقى سهرم تا بنى پيم،

ير بكهن له ترسناكترين دلرهقى! خوينم يهيت بكهن،

رێگای پهشیمانیم لێ بگرن:

تا هیچ جوّره ئازاریکی ویژدان سهرم تی نهکات و

يلانى درندانهم نهلهرزينيت، ناشمهويت ئاشتى بكهويته نيوان

Th' effect and it! Come to my woman's breasts,
And take my milk for gall, your murdering ministers,
Wherever in your sightless substances
You wait on nature's mischief! Come, thick night,
And pall thee in the dunnest smoke of hell
That my keen knife see not the wound it makes
Nor heaven peep through the blanket of the dark
To cry, "Hold, hold!"

[Enter Macbeth.]

Great Glamis! Worthy Cawdor!
Greater than both, by the all-hail hereafter!
Thy letters have transported me beyond
This ignorant present, and I feel now
The future in the instant.

MACBETH:

My dearest love,

Duncan comes here tonight.

LADY MACBETH:

And when goes hence?

MACBETH:

To-morrow, as he purposes.

LADY MACBETH:

O, never

Shall sun that morrow see!

Your face, my thane, is as a book where men

May read strange matters. To beguile the time,

Look like the time, bear welcome in your eye,

Your hand, your tongue: look like the innocent flower,

But be the serpent under't. He that's coming

Must be provided for: and you shall put

ئەنجام و پلانەكەم! ئەى فريشتەى مەرگ وەرنە ناوسىينگى ژنانەم و شيرم بكەنە زەرداو؛ بوونى ناديارتان لە ھەركوى بيت

چاو دەدەنە بەدرەفتارى سىروشت! وەرە ئەى شەوى ئەستوور،

خۆت لە تارىكترىن چرەدووكەلى دۆزەخ بېێچەوە،

تا چەقۆى تىژم ئەو برينانەى دەيانكات نەبينيت،

نهبادا ئاسىمان له پهناى ئەو سەرپۆشە تارىكانەدا لىم بروانىت و

هاوار بكات: (راوهسته، راوهسته!)

(ماكبيس ديته ژوور)

(گلێِمس)ی مەزن! (کۆدۆ)ی هێژا!

ئەى خاوەنى ئەوەى كە بە سىلاوى داھاتووت مەزنتر دەبيت!

نامهكانت لهوساته فهرامۆشكراوهى ئيستادا

هه لیانگرتم و من وا ههستده که که

داهاتوو لهو ساتهدا دهبينم.

ماكبيس: دولبهرى ئازيز،

ئەمشەو (دەنكەن) دىتە ئىرە.

خاتوو ماکبیس: کهی دهروات؟

ماكبيس: نيازي وايه، سبهينيّ؟

خاتوو ماكبيس: ئاهـ! هەرگيز

رۆژى ئەو سبەيە نابىنىت!

سەردارى گەورەم، روخسارت كتيبيكه

رەنگە مرۆف بابەتى سەيرى لى بخوينىتەوە. بتەوى رۆژگار

بخلّهتینیت، وهک روّژگار خوّت بنوینه.

به چاو و دهست و زمانت به خيري بهينه و

وهک گوڵێکی بێ زيان به، به لام ماري ژێر پهلکان به.

ئەوەى دىت پىويسىتە خۆى بۆ ئامادە بكرىت، تۆش

4

This night's great business into my despatch; Which shall to all our nights and days to come

Give solely sovereign sway and masterdom.

MACBETH:

We will speak further.

LADY MACBETH:

Only look up clear;

To alter favor ever is to fear:

Leave all the rest to me.

[Exeunt.]

دەبى ئەركى ئەم شەو بە من بسىپىرىت؛
ھەرئەوەشە كە لە رۆژگار و شەوگارى داھاتوودا
دەسەلاتمان پى دەبەخشىيت.
ماكبىس: دوايى زىتر لەۋە دەدويىن.
خاتوو ماكبىس: بەس رووخۆش بە،
روخسار گۆران ماناى ترسانە،
ئەۋى دى بۆ من لى بگەرى.

Scene VI

The same. Before the Castle. [Hautboys and Torches.]

[Enter Duncan, Malcolm, Donalbain, Banquo, Lennox, Macduff, Rosse, Angus, and Attendants.]

DUNCAN:

This castle hath a pleasant seat: the air Nimbly and sweetly recommends itself Unto our gentle senses.

BANQUO:

This guest of summer,

The temple-haunting martlet, does approve

By his lov'd mansionry, that the heaven's breath

Smells wooingly here: no jutty, frieze, buttress,

Nor coigne of vantage, but this bird hath made

His pendant bed and procreant cradle:

Where they most breed and haunt, I have observed

The air is delicate.

[Enter Lady Macbeth.]

DUNCAN:

See, see, our honour'd hostess-

[To Lady Macbeth] The love that follows us sometime is our trouble,

Which still we thank as love. Herein I teach you

How you shall bid God yield us for your pains,

ديمەنى شەشەم

ههمان شوين. بهردهمي قه لا

[دووزهله و مهشخهڵ به دهست دین و دهچن.] [دهنکهن، مالکوٚڵم، دوٚناڵبیّن، بانکوّ، لینوٚکس، ماکدهف، روٚز و نَهنگهس و یاوهرانی دیّن.]

دەنكەن: ئەو قەلايە شويننىكى خۆشى ھەيە:

ههواکهی زوّر خوّش و نهرم دنته بهر ههستی ناسکمان.

بانكۆ: ئەو يەرەسىلىكە يەرسىتگانشىينە –

ئەو ميوانەى ھاوينى بە ھىلانە نازدارەكەيەوە

دیاره که ههناسهی ئاسمان

به خۆشى لۆرەۋە دۆت: لۆرە، نە ھىچ پاسارۆكى زەق و

نەپالەوانە و نەسىووچىكى ئەو خانووە،

بق هيلانه هه لواسراوه كهى ئهو بالندهيه لهبار نييه و

بهو لانکه بزوّکهی وا ههست دهکهم

ئەو جێيەى ئەوانى لى بن و سەردانى بكەن

ههواکهی نهرم و ناسکه.

(خاتوو ماكبيس ديت)

دهنكهن: ببينن! خانهخويي پايهبهرزمان ببينن –

(بۆ خاتوو ماكبيس) خۆشەويستى دلمان ھەندى جار دەبيتە كيشه بۆ خۆمان؛

كهچى هێشتاش ههر سوياسمهندى ميهرهبانيتين.

لەوەشەوە فير دەبيت چۆن داوا لە خوا بكەيت

پاداشتى ئەو ناخۆشىيەمان بداتەوە،

And thank us for your trouble.

LADY MACBETH:

All our service

In every point twice done, and then done double,

Were poor and single business to contend

Against those honours deep and broad wherewith

Your majesty loads our house: for those of old,

And the late dignities heaped up to them,

We rest your hermits.

DUNCAN:

Where's the Thane of Cawdor?

We cours'd him at the heels, and had a purpose

To be his purveyor: but he rides well;

And his great love, sharp as his spur, hath holp him

To his home before us. Fair and noble hostess,

We are your guest tonight.

LADY MACBETH:

Your servants ever

Have theirs, themselves, and what is theirs, in compt,

To make their audit at your highness' pleasure,

Still to return your own.

DUNCAN:

Give me your hand;

Conduct me to mine host: we love him highly,

And shall continue our graces towards him.

By your leave, hostess.

[Exeunt.]

لەبەر ئەوەش ستايشىمان بكەيت.

خاتوو ماكبيس: ئەگەر ھەموو خزمەتىكمان

له ههموو لايهنيكهوه دوو ئهوهنده بيّ و ياشتر دووقات بكريتهوه

هێشتاش کهم و بێ توانايه له بهرامبهر ئهو سهربهرزييه

گەورەو مەزنەى بەرپزتان بە ھاتنتان ماللەكەمانى لى پركردووە:

بق ئەو پايە بەرزىيەى ئەوسىا و ئىستا

كه ييت بهخشيون، نويزت بو دهكهين.

دەنكەن: سەردارى (كۆدۆ) لە كويىيە؟

ئيمه به شوين يپيهوه بووين، نيازمان بوو

ببينه يێشقهرهوڵؠ، بهلام ئهو باش دهروٚيشت؛

خۆشەويستى مەزنى، بەقەد زەختەكەي تىۋبووو

ئەوى پیش ئیمه گەیاندە مال، ئەى خانەخویى جوان و چاكەخواز،

ئيمشهو ئيمه ميوانتانين.

خاتوو ماكبيس: ههتاههتايه خزمهتكارتين،

ههموو خزمهتكاران و خويان و ههموو شتيكيان

هى تۆيە، ئەوان ئامادەن تۆمارى خۆيان بخەنە ژيردەسىت و

مالّي خوّت به خوّت بدهنهوه،

دەنكەن: دەسىتتم بدەرىخ؛

بمبه لاى خانەخوينى خۆم: ئيمه ئەومان زۆر خۆشدەوي و

له بهخششی خوّمان بهردهوام دهبین.

ريم بده بيبينم ئهي خانهخوي.

(دەرۆن)

Scene VII

The same. A Room in the Castle.

[Hautboys and torches. Enter, and pass over, the stage a Sewer and divers Servants with dishes and service].
[Then enter Macbeth.]

MACBETH:

[Aside] If it were done when 'tis done, then 'twere well It were done quickly. If the assassination Could trammel up the consequence, and catch, With his surcease, success: that but this blow Might be the be-all and the end-all--here, But here, upon this bank and shoal of time,--We'd jump the life to come.- But in these cases, We still have judgement here; that we but teach Bloody instructions, which, being taught, return To plague the inventor: this even-handed justice Commends th' ingredients of our poisoned chalice To our own lips. He's here in double trust: First, as I am his kinsman and his subject, Strong both against the deed: then, as his host, Who should against his murderer shut the door, Not bear the knife myself. Besides, this Duncan Hath borne his faculties so meek, hath been So clear in his great office, that his virtues

ديمهنى حهفتهم

ههمان شوين، ژووريكي ناو قهلا

[دووزهلهژهن و مهشخه لله هالگر دینه ژوورو به سهر تهخته ی شانودا دهرون، سهرکاری خزمه تکاران و خزمه تکاری ههمه جوّر خوّراک دینن و به ردهستی دهکهن.] رئینجا ماکبیس دیته ناوه وه،]

ماکبیس: (لهلاوه) ئهگهر ئهو کارهی دهکریّت کوّتایی ههموو شتیّک بیّت، واباشتره زوو یکریّت: ئهگهر کوشتنهکه

ری له سهر هندامهکهی بگریت و

به مردنی ئهو بگاته کۆتایی: به حۆر نک ئهو لندانه

نه ک لیدان و لیدانی کوتایی بوایه لیره،

تەنانەت لۆرەش ئەگەر ئەم كارە لەسەر كەنارۆكەيەكى رۆژگار ببوايە،

ئەوا داھاتوومان بۆ دەخستە مەترسىييەوە ـ بەلام لە رەوشىكى وادا،

لێپرسينهوهمان لێرهيه، كاتێک ئێمه خهڵکی فێری

وانهی خوین دهکهین، بهمه چاڵ بو خومان لی دهدهین

ئەمەش ردینی خۆمان دەگریتەوە: ئەو دەستە پر دادوەرىيە

پیالهی پر ژههری خوّمان دهخاتهوه

سهر لێوی خوٚمان، ئهو پياوه لێره دووجار بڕوای پێمه:

یه کهم: به وه ی خزممه و من ها و لاتی ئه وم

ههردووكيشيان دژى ئەو كارەن من بەتەمام بيكەم. جا وەك خانەخوى

دەبى من دەرگا لە رووى بكوژەكەى دابخەم،

نه ک به خوم کیردی بق هه لگرم: ویرای ئه وهش ئه و (دهنکهن)ه

تواناکانی خوّی وا بهنهرمی و ناسکی لهو پایه بهرزهدا بهکارهیّناوه

Will plead like angels, trumpet-tongued, against

The deep damnation of his taking-off:

And pity, like a naked new-born babe,

Striding the blast, or heaven's cherubin, horsed

Upon the sightless couriers of the air,

Shall blow the horrid deed in every eye,

That tears shall drown the wind.--I have no spur

To prick the sides of my intent, but only

Vaulting ambition, which o'erleaps itself,

And falls on the other.

[Enter Lady Macbeth.]

How now! what news?

LADY MACBETH:

He has almost supped. Why have you left the chamber?

MACBETH:

Hath he asked for me?

LADY MACBETH:

Know you not he has?

MACBETH:

We will proceed no further in this business:

He hath honoured me of late; and I have bought

Golden opinions from all sorts of people,

Which would be worn now in their newest gloss,

Not cast aside so soon.

LADY MACBETH:

Was the hope drunk

Wherein you dressed yourself? hath it slept since,

And wakes it now, to look so green and pale

At what it did so freely? From this time

Such I account thy love. Art thou afeard

To be the same in thine own act and valour

که چاکهکانی ئه و وهک فریشته بهدهنگیّکی به رز هاوار دهکهن له دژی لابردنه نهفرهتییهکهی:

بەزەيىش وەك ساوايەكى تازەبووى رووت

سوارى پشتى رەشەبا دەبيت و لەگەل مندالانى ئاسمان

بەسەر پشتى ئەسىپى نەبىنراوى بادا،

ئەو كارە تۆقىننەرە دەخەنە بەر ھەموو چاوىك

تا جیهان له فرمیسک نغرق دهکهن. ـ من خقم هیچ مهبهستم

نييه لاتەنىشىتى ئەو كەسەى مەبەستە بئاژنم، بەلام تەنيا

ئارەزووى بلندم خۆ ھەلدەداتە سەر پشتى و

دەكەويتە سەر لايەكەي ترى --

(خاتوو ماكبيس ديته ژوور)

چىيە! چىت پێيە؟

خاتوو ماكبيس: خەرىكە نانى شيو تەواو دەكات. بۆ ژوورەكەت جى ھىيشت؟ ماكبىس: ئەرى لىنى برسىم؟

خاتوو ماكبيس: نازانيت پرسيويهتى؟

ماكبيس: چى دى لەو كارە ناچينە پيشەوه.

لهم دوایییهدا ریزو شکوی لینام، منیش

بيرى زيرينم له ههموو خه لکى بۆ خوم كريوه،

دەبى ئىستا لە نويترىن شەوقدا بىكەمە بەر

نهک وا زوو فرینی بدهم.

خاتوو ماكبيس: ئايا ئەو ئاواتە سەرخۆش بوو

كه كاتى خوّى كردبوونهته بهر خوّت؟ لهوساوه نوستبووى،

ئيستا به هوش خوت دييتهوه تا وا ترسنوک و رهنگ زهرد

دەربكەويت، لە كاتىكدا بەرەزامەندى خۆت بريارى كردنت دابوو؟

لنر دوه بهدوا خۆشهويستىشىت ھەروا تى دەگەم. ئەرى تۆ دەترسىت.

لهوهی کردهوه و ئازایهتیت

As thou art in desire? Wouldst thou have that Which thou esteem'st the ornament of life, And live a coward in thine own esteem; Letting "I dare not" wait upon "I would," Like the poor cat i' the adage?

MACBETH:

Pr'ythee, peace!

I dare do all that may become a man;

Who dares do more is none.

LADY MACBETH:

What beast was't, then,

That made you break this enterprise to me?

When you durst do it, then you were a man;

And, to be more than what you were, you would

Be so much more the man. Nor time nor place

Did then adhere, and yet you would make both:

They have made themselves, and that their fitness now

Does unmake you. I have given suck, and know

How tender 'tis to love the babe that milks me:

I would, while it was smiling in my face,

Have plucked my nipple from his boneless gums

And dashed the brains out, had I so sworn as you

Have done to this.

MACBETH:

If we should fail,-

LADY MACBETH:

We fail!

But screw your courage to the sticking-place,

And we'll not fail. When Duncan is asleep,

وهکو ئارهزوو و خواستهکانت بیت؟ تو ئهوهت دهویت که به مایهی جوانی ژیانی دادهنییت و به ترسنوکیش تهماشای خوت دهکهیت، (ناویرم) به لا بنی و چاوهرینی (وا دهکهم) بکه و دهق وهک کابرای ماسیگری جل ته ونهبووی پهندهکهیت؟

ماكبيس: تكايه ، بەسە

هەرچى لە پياو بوەشىتەوە دەويرم بىكەم، ئەوەى لەوە بتر ىكات بىاو نىيە.

خاتوو ماكبيس: چ درندهيه ك ئهوكات

وای لن کردیت ئهو مهسهلهیه به من بلیّیت؟

كه دەويرايت بيكەيت، ئەوسىا پياو بوويت،

بۆ ئەوەى لە خۆت گەورەتر بىت، تۆپياوتر دەبىت.

ئەوسىا نەكات وسىاتى لەبار ھەبوو

بەلام تۆ دەتەويست رىكيان بخەيت:

ئنستا وا به خوّیان ر تککهوتوون، ئهری ر تکبانه

وات ليّ دهكهن يهشيمان ببيتهوه. من خوّم شيرم داوه،

دەشزانم چەند خۆشەويستە ئەو منالەي مەمكم دەمژیت.

بهاتبا وهک تق سويندم بخواردايه،

لەو دەمەي كۆرپەكەم ييم دەخەنيتەوە

گۆی مەمكم له دەمی بی ددانی دەردیناو

كەللەسەرىم ورد و خاش دەكرد.

ماكبيس: ئەگەر سەر نەكەوتىن –

خاتوو ماكبيس: سهر ناكهوين!

بەس تۆ ئازايى وەبەرخۆبێنەوە،

تى ناكەويت، كە (دەنكەن) دەخەويت –

(Whereto the rather shall his day's hard journey Soundly invite him), his two chamberlains Will I with wine and wassail so convince That memory, the warder of the brain, Shall be a fume, and the receipt of reason A limbec only: when in swinish sleep Their drenched natures lie as in a death. What cannot you and I perform upon Th' unguarded Duncan? What not put upon His spongy officers; who shall bear the guilt Of our great quell?

MACBETH:

Bring forth men-children only! For thy undaunted mettle should compose Nothing but males. Will it not be received, When we have marked with blood those sleepy two Of his own chamber, and used their very daggers, That they have don't?

LADY MACBETH:

Who dares receive it other. As we shall make our griefs and clamor roar Upon his death?

MACBETH:

I am settled, and bend up Each corporal agent to this terrible feat. Away, and mock the time with fairest show: False face must hide what the false heart doth know. [Exeunt.]

(ماندوویی رۆژی سهفهر پر پهگهروو بانگى دەكات) ھەردوو ياسەوانەكەي به مهیی و بهزم وا ور دهکهم که هوشیان - باسهوانی منشکیان -دەبىتە دووكەل، ئەوسىا مىشىك قابىكى بۆش دەبنت: ئىنجا كە ھەسىتى مەسىتىووپان دهچیّته ناو خهویّکی بهرازانهوه وهک مردوویان لخ دنت، من و تق جيمان يي ناكريت لهگهڵ (دهنکهن)ی بی باسهوان؟ حیمان بی ناکرنت به مل باستهوانه سنهر خوشه کانی دایننین و تاوانی كوشتنهكهمان دهكهونته ئهستوي ئهوان؟ ماكبيس: تهنها با مروّقي نيرينهت ببيت! مهعدهنی بته وی تق دویی تهنها مرقفی ننری ليّ بكهوبّتهوه، تاخق كه تُنمه ههر دوق

پاسهوانی نوستووی ژوورهکهی له خوین سوور دهکهین و خهنحه ری خویان مهکار دننین، وا باوهر ناکرنت ئهوان کردوویانه؟

خاتوو ماکبیس: کێ دەوپریت به جوریکی دی لیک بداتهوه كاتتك هاوار و رورومان لهسهر تهرمي ئهو بهرز دهينتهوه! **ماکییس:** من بریارم داوه ق

ههر يارچهيهكي لهشم له خزمهتي ئهو كاره ترسناكه دادهنيم. بابرۆین و به جوانترین روخسار رۆژگار تەفرە بدەین دڵی دروزن به روخساری درویاوی روویوش دهکهین. (دەرۆن)

Act II

پەردەي دووەم

65

Scene I

The Same. A Court within the Castle.

[Enter Banquo, preceded by Fleance with a torch before him.]

BANQUO:

How goes the night, boy?

FLEANCE:

The moon is down: I have not heard the clock.

BANQUO:

And she goes down at twelve.

FLEANCE:

I take't, 'tis later, sir.

BANQUO:

Hold, take my sword.--There's husbandry in heaven;

Their candles are all out:- Take thee that too.

A heavy summons lies like lead upon me,

And yet I would not sleep: merciful powers,

Restrain in me the cursed thoughts that nature

Gives way to in repose!--Give me my sword.

[Enter Macbeth, and a Servant with a torch.]

[To Macbeth] Who's there?

MACBETH:

A friend.

BANQUO:

What, sir, not yet at rest? The king's a-bed:

He hath been in unusual pleasure and

Sent forth great largess to your offices.

This diamond he greets your wife withal,

By the name of most kind hostess; and shut up

ديمەنى يەكەم

ههمان شوين (ئينڤيرنيس). دهرباريّک له ناو کۆشکدا

[(بانكق) ديّته ژوورو (فلينس) مهشخه ليّكى له پيش هه لْگرتووه.]

بانکق: کورِم، چ کاتی شهوه؟

فلینس: مانگ ئاوابووه و گویشم له زهنگی سهعات نهبووه.

بانكق: مانگ له سهعات دوازدهدا ئاوا دهبيّت.

فلینس: گهورهم، وا بزانم درهنگتره.

بانكۆ: بگرە ئەوە شىمشى<u>ٽ</u>رەكەم – ئەمشىەو ئاسىمان قرچۆكى دەكات و

ههموو مۆمهكانى كوژاندۆتەوه. - ها ئەمەش بگره.

خەويكى قورس وەك مس بەسەرم داباريوه،

كهچى هێشتاش ناخهوم؛ ئهي هێزه پر بهزهيپهكان!

ئەو بىرە نەفرەتىيانەم لە مىشك رابگرن

كه سروشت له خهوتندا ريّگايان بو بهردهدات! شمشيرهكهم بدهوه.

(ماكبيس ديته ژوور و نۆكەريكى مەشخەل به دەستى لەگەلدايه)

بق (ماكبيّس) كييه؟

ماكبيّس: دۆسىتە؟

بانكۆ: چىيە گەورەم ھێشتا نەخەوتوويت؟ پاشا لە ناو نوێنه؛

ئەو بى ئەندازە شاد بوو و

دیاری به نرخی بق بارهگات ناردبوو؛

ئەو مروارىيەكى بە خىزانەكەت بەخشىوە

به ناوی ئەومى دڵنەرمترين خانەخوێيه و

In measureless content.

MACBETH:

Being unprepared,

Our will became the servant to defect;

Which else should free have wrought.

BANQUO:

All's well.

I dreamt last night of the three weird sisters:

To you they have showed some truth.

MACBETH:

I think not of them:

Yet, when we can entreat an hour to serve,

We would spend it in some words upon that business,

If you would grant the time.

BANQUO:

At your kind'st leisure.

MACBETH:

If you shall cleave to my consent, when 'tis,

It shall make honour for you.

BANQUO:

So I lose none

In seeking to augment it, but still keep

My bosom franchised, and allegiance clear,

I shall be counselled.

MACBETH:

Good repose the while!

BANQUO:

Thanks, Sir: the like to you!

[Exeunt Banquo and Fleance.]

سەرەنجام لە شادىيەكى لە رادەبەدەردايە.

ماكبيس: لەبەرئەوەى خۆمان بۆ ئامادە نەكردبوو،

ویست و ئارەزوومان كەموكورى تى كەوتووە،

دەنا زۆر بەخشىندانەتر رەفتارمان دەكرد.

بانكۆ: هەموو شتێك تەواوە.

دویننی شهو خهوم به و سنی خوشکه ی چارهنووسه وه بینی:

هەندىك راستىيان بۆ تۆ دەرخست.

ماكبيس: بيريان ليّ ناكەمەوە؛

بەھەرحاڵ، ئەگەر كاتمان ھەبيت

ئەوا چەند قسىەيەك لەو بارەيەوە دەكەين،

بەمەرجى تۆ ماوەت ھەبىت.

بانكۆ: ھەر كەي حەز بكەيت.

ماكبيس: ئەگەر لايەنى من بگرى، ئەوكات

سەربەرزى دىكەت يى دەبەخشىم.

بانكن: هيچم لهدهست ناچێت

ئەگەر ھەوللى يتركردنى بدەم،

به لام ههمیشه سینهم بی گوناه دیلمهوهو

دەبيت دلسنوزيم ديار بيت. گوي له ئاموژگاريت دهگرم.

ماكبيس: ئيستا شەوباش!

بانکۆ: سوپاس گەورەم، باشتر.

(بانكۆ و فلينس دەرۆن)

MACBETH:

[To the Servant] Go bid thy mistress, when my drink is ready,

She strike upon the bell. Get thee to bed.

[Exit Servant.]

Is this a dagger which I see before me,

The handle toward my hand? [He speaks to the dagger] Come,

let me clutch thee:--

I have thee not, and yet I see thee still.

Art thou not, fatal vision, sensible

To feeling as to sight? or art thou but

A dagger of the mind, a false creation,

Proceeding from the heat-oppressed brain?

I see thee yet, in form as palpable

As this which now I draw.

Thou marshall'st me the way that I was going;

And such an instrument I was to use.-

Mine eyes are made the fools o' the other senses,

Or else worth all the rest. I see thee still;

And on thy blade and dudgeon gouts of blood,

Which was not so before.-There's no such thing.

It is the bloody business which informs

Thus to mine eyes.-Now o'er the one half-world

Nature seems dead, and wicked dreams abuse

The curtained sleep; now witchcraft celebrates

Pale Hecate's offerings; and withered Murder,

Alarumed by his sentinel, the wolf,

ماكبیس: (بۆخزمەتكاریك) برق به خانم بلنی هەركه خواردنهوهكهم ئامادهبیت

با زەنگ لى بدات، دوايى برۆ بخەوه،

(خزمهتکارهکه دهروات).

ئەرى ئەومى پىشىم خەنجەرە دەيبىنم،

دەسكەكەى رووى لە دەستمە؟ (لەگەڵ خەنجەرەكە دەدويّت) وەرە،

ليمگهري بابتگرم:

تۆم بۆ ناگیرێ، كەچى ھەر دەتبینم –

ئەى دىمەنى مەرگىن، ئەرى چۆنە تۆ بۆ دىتن

لەبەرچاوى، بۆ ھەستەكانى دى وانىت؟ يان تۆ

تەنيا خەنجەرىكى خەيالىت و دروستكراوىكى ساختەيت و

دەسكردى مێشكێكى گەرمى يەنگ يێ خوراويت؟

هیشتاش من شیوهت وا به بهرجهستهیی دهستم

وهک بلنی هه لیده کیشم.

لهو رێگایهی دهمهوێ بۆی بچم تۆ به پێشىم دەكهويت،

ئامرازنکی واش بق ئەق مەنەستە بەكاردىنم –

چاوهکانم بوونهته گاڵتهجاری ههستهکانی ترم،

يان دەبى لەوانى دى پتر متمانەيان پى بكەم؛ ھىشىتاش دەتبىنم؛

تيغ و دەسكەكەت بە دڵۆپە خوێنە،

پیشتر وانهبوو- شتی وانییه.

ئەو كارە خويّناوييەيە كەوا خۆ لە بەرچاوم

دەنوپنىت – ئىستا لە نىوەي جىھاندا

وا پي دهچيت سروشت مردووبي، خهوني بهد

تايبەتمەندىتى خەوى يەردەدار دەخايىنىت: جادووگەران ئاھەنگ

بق بهخششهکانی (هێکێت)ی رهنگزهرد دهگێرن،

مەرگى ژاكاويش كە گورگ باسەوانيەتى

Whose howl's his watch, thus with his stealthy pace, With Tarquin's ravishing strides, towards his design Moves like a ghost.-Thou sure and firm-set earth, Hear not my steps, which way they walk, for fear Thy very stones prate of my whereabout, And take the present horror from the time, Which now suits with it. Whiles I threat, he lives; Words to the heat of deeds too cold breath gives.

[A bell rings.]

I go, and it is done; the bell invites me. Hear it not, Duncan, for it is a knell That summons thee to heaven or to hell.

[Exit.]

که لوورهکهی پاسهوانییهتی خوّی وریا دهکاتهوه و به ههنگاوه بهدزییهکانی، به شاقاوه خیّراو بیّ دهنگهکانی (تارکوین)(٤)
وهک تارمایی مردوو بهرهو پلانهکهی دهخشیّت – ئهی زهمینی ساغ و چهسپاو ههنگاوهکانم مهبیسه و مهزانه بهرهو کویّ دهچن، چونکه دهترسم بهردهکانت چهنه لهسهر جیّ و ریّم لیّ بدهن، ئهو ترسه مهزنه له کات بسهنهوه که ئیّستا لهگهلّیا گونجاوه؛ لهو دهمهی من ههرهشهی مهرگی لیّ دهکهم ئهو دهژیت؛ قسه ههناسهی ساردوسی به گهرمی کردار دهبهخشیّت.
(زهنگیّک لیّ دهدریّت)
دهروّم کهواته ریّکخراوه؛ ئهوه زهنگه بانگم دهکات.

سهرهنجام تق يان به بهههشت ياخود به دوزه خ دهگهيهنيت.

⁽٤) تارکوین: زالمیکی میژوویی روّمانییه و له سهده ی شهشه می پیش زاین ژیاوه، به شه و به دزی چووه ژووری (لوّکریسیا)ی ژنی ناموّزای و زانی میّردی له وی نییه و سواری بوو. ژنه داوای فریاکه و تنی له باوکی و میّردی کرد و که هاتن به سه رهاته که ی بو گیّرانه و و داوای توّله ی لیّ کردن و خوّی کوشت. نه مه ش بووه هوّی شه ری ناوخوّیی له روّمانیا. جا (مه سه له ی لوّکریسیا) بووه با به تی زوّر به ی هونه رمه ندان و نووسه رانی سه رده می ریّنیسانس.

Scene II

The Same

[Enter Lady Macbeth.]

LADY MACBETH:

That which hath made them drunk hath made me bold:

What hath quench'd them hath given me fire.--Hark!--Peace!

It was the owl that shriek'd, the fatal bellman,

Which gives the stern'st good night. He is about it:

The doors are open; and the surfeited grooms

Do mock their charge with snores. I have drugged their possets

That death and nature do contend about them.

Whether they live or die.

MACBETH:

[Within.] Who's there?--what, ho!

LADY MACBETH:

Alack! I am afraid they have awaked,

And 'tis not done:- the attempt, and not the deed,

Confounds us.--Hark!--I laid their daggers ready;

He could not miss 'em.--Had he not resembled

My father as he slept, I had done't.--My husband!

[Re-enter Macbeth.]

MACBETH:

I have done the deed.--Didst thou not hear a noise?

LADY MACBETH:

I heard the owl scream, and the crickets cry.

Did not you speak?

MACBETH:

When?

ديمەنى دووەم

ههمان شوين

[خاتوو ماكبيس دينه ژوور.]

خاتوو ماكبيس: ئەوەى ئەوانى مەسىت كرد، منى جۆشاند

ئەوەي ئەوانى دامركاندەوە، گرى لەمن بەردا، گوي بگرە! - كربە!

ئەوە كوندەبۆ بوو، زەنگ لىدەرى مردووان بوو،

دوا مالاواپیکهر بوو قراندی، ئهو بهکارهکهوه خهریکه،

دەرگاكان والان و پاسەوانە مرەكانىش بە پرخ و ھۆر

گاڵته به لێيرسراوێتي دهكهن، من دهرمانم لهناو شهرابه بههێزهكانيان كردووه

مەرگ و سروشت به جۆرى له ناخياندا له ململانيدان و

كەس نازانىت دەۋىن يان دەمرن.

ماكبيس: (له ناوهوه) كييه؟ - چى، هـۆ!

خاتوو ماكبيس: ئۆف! دەترسىم بيدار بووبنەوە و

كارەكەش نەكرابىت: ھەولدانمان نەك كارەكە

له ناومان دوبات - گوئ راديره! - خهنجه روكانيانم

ئاماده كردبوو، نابى نەيانبينىتەوە. ئەگەر بەس لە خەودا بەباوكم

نهچووبا به خوم دهمکوشت، ئهی پیاوهکهم!

(ماكبيس ديته ژوور)

ماكبيس: كارەكەم كرد – گويت لە ھىچ نەبوو؟

خاتوو ماكبيس: گويم له قرهي كوندهبق بوو، جرجرهش دهيچريكاند

تق نەبوويت قسەت كرد؟

ماكبيس: كەي؟

LADY MACBETH:

Now.

MACBETH:

As I descended?

LADY MACBETH:

Ay.

MACBETH:

Hark!--

Who lies i' the second chamber?

LADY MACBETH:

Donalbain.

MACBETH:

[Looking on his hands.] This is a sorry sight.

LADY MACBETH:

A foolish thought, to say a sorry sight.

MACBETH:

There's one did laugh in's sleep, and one cried, "Murder!"

That they did wake each other: I stood and heard them:

But they did say their prayers, and addressed them

Again to sleep.

LADY MACBETH:

There are two lodged together.

MACBETH:

One cried, "God bless us!" and, "Amen," the other;

As they had seen me with these hangman's hands.

Listening their fear, I could not say "Amen,"

When they did say, "God bless us."

LADY MACBETH:

Consider it not so deeply.

MACBETH:

But wherefore could not I pronounce "Amen"?

خاتوو ماكييس: ئنستا.

ماكبيس: كه هاتمه خوار؟

خاتوو ماكبيس: به لين.

ماكبيس: گوێ بگره!

كى له ژوورهكهى تره؟

خاتوو ماكبيس: دونالبين.

ماكبيس: (تەماشاى دەستەكانى دەكات) چ دىمەنىكى خەفەتھىنە.

خاتوو ماكبيّس: گەوجيّتييە وا بلّيّيت.

ماكبيس: يهكيكيان لهخه و پيكهنى، ئهوى تر هاوارى كرد (كوشتن!)

یه کتریان هوشیار کردهوه: من وهستام و گویم لیّیان بوو،

به لام نویّژی خوّیان کرد و دیسان

خۆيان ئامادە كردەوە بۆ خەوتنەوە.

خاتوو ماكبيس: ههردووكيان له ژووريدا پيكهوه خهوتوون.

ماكبیس: كاتیک منیان به و دوو دهسته پیاوكوژانه دی

یه کیکیان قیژاندی (خوا پیرۆزمان بکات!) ئهوی تریان (ئامین).

گەرچى گويشىم لە قسىەى بە ترسىيان بوو، نەمتوانى بليم (ئامين)

ههرکه ئهوان گوتیان (خوا پیرۆزمان بکات!)

خاتوو ماكبيس: ئەوەندە قووڵ بيرى لى مەكەوە.

ماكبيس: به لام بقج نهمتوانى بليم (ئامين)؟

I had most need of blessing, and "Amen" Stuck in my throat.

LADY MACBETH:

These deeds must not be thought
After these ways; so, it will make us mad.

MACBETH:

Methought I heard a voice cry, "Sleep no more! Macbeth does murder sleep,"--the innocent sleep; Sleep, that knits up the ravelled sleave of care, The death of each day's life, sore labour's bath, Balm of hurt minds, great nature's second course, Chief nourisher in life's feast.

LADY MACBETH:

What do you mean?

MACBETH:

Still it cried, "Sleep no more!" to all the house:
"Glamis hath murdered sleep, and therefore Cawdor
Shall sleep no more, Macbeth shall sleep no more!"

LADY MACBETH:

Who was it that thus cried? Why, worthy thane, You do unbend your noble strength, to think So brainsickly of things.--Go get some water, And wash this filthy witness from your hand.--Why did you bring these daggers from the place? They must lie there: go carry them; and smear The sleepy grooms with blood.

MACBETH:

I'll go no more:

I am afraid to think what I have done:

من یهگجار پێویستم به پیروٚزی ههبوو و (ئامین) له گهرووم چهقی.

خاتوو ماكبيس: نابي وابير لهو كارانه بكهينهوه

دەنا شىنتمان دەكەن.

ماكبيس: دەنگيكى وا هاتە بەرگويم كە دەيگوت «چى دى مەخەوە!

ماكبيس خەوى كوشتووه» خەوى بەستەزمان،

ئەو خەومى كە گلۆلەي تىكئالاوى خەفەت

رێک دهخاتهوهو مهرگی ژیانی روٚژانهو

شوشتنگای کاری قورسی روزانهیه و

دەرمانى مۆشكى بريندارمانه؛ دووەم ژەمى مەزنى سروشته،

شاخۆراكدەرە لە شايلۆغانى ژياندا:-

خاتوو ماكبيس: مهبهستت چييه؟

ماكبيس: ههر هاوارى دەكرد (خەلكى ئەو ماله، چى دى مەخەون!)

(گليٚمس خەوى كوشت، بۆيە كۆدۆ چىدى ناخەويٚت،

نابي ماكبيس چيدي بخهويت!)

خاتوو ماکبیس: کی بوو هاواری دهکرد؟ ئهی سهرداری هیژا

بۆچ وا ورەى جوانمەردانەت لە دەست دەدەيت،

كەوا بە مێشک نەساغىيەوە بىر لەو شتانە بكەيتەوە.

برۆ ھەندىك ئاو بەو بەلگە پىسەى سەر دەسىتت دابكەو بىشىق. –

بۆچ ئەو خەنجەرانەت لەگەڵ خۆت ھێناوە؟

دهبوایه ئهوانه لهوی بووان، برق، بیان بهرهوه ئهوی و

خوينه که ياسه وانه خه وتووه کان هه لسوو.

ماكبيس: ناچمەوە ئەوى،

که بیر لهو کارهم دهکهمهوه دهترسیم،

Look on't again I dare not.

LADY MACBETH:

Infirm of purpose!

Give me the daggers: the sleeping and the dead

Are but as pictures: 'tis the eye of childhood

That fears a painted devil. If he do bleed,

I'll gild the faces of the grooms withal,

For it must seem their guilt.

[Exit. Knocking within.]

MACBETH:

Whence is that knocking? -

How is't with me, when every noise appals me?

What hands are here? Ha, they pluck out mine eyes.

Will all great Neptune's ocean wash this blood

Clean from my hand? No; this my hand will rather

The multitudinous seas incarnadine,

Making the green one red.

[Re-enter Lady Macbeth.]

LADY MACBETH:

My hands are of your color, but I shame

To wear a heart so white. [Knock.] I hear knocking

At the south entry: retire we to our chamber.

A little water clears us of this deed:

How easy is it then! Your constancy

Hath left you unattended.--[Knock.] Hark, more knocking:

Get on your nightgown, lest occasion call us

And show us to be watchers:- Be not lost

ناويرم تەماشاي بكەم.

خاتوو ماكبيس: ههى بروا لهقاو!

خەنجەرەكانم بدەرى، خەوتوو و مردوو

جگه له وینه چیتر نین، چاوی مندال

له شهیتانی نیگارکراو دهترسین، ئهگهر هیشتا خوینی لهبهر بروات

دەموچاوى پاسەوانەكانى پى خويناوى دەكەم

دەبىي وا دەربكەويت كەتنەكە ھى ئەوانە.

(دەرۆن، له ناوەوەرا له دەرگا دەدرى)

ماكبيس: ئەوە لە كوى لە دەرگا دەدرى؟ -

چیم لی هاتووه، ههموو دهنگیک دهمترسینیت؟

ئەو دەستانەي ئەوى چىن؟ ھا! چاوم دەردىنن.

ناخق ههموو ناوى شاده رياكان نهو خوينهي

دەستم دەشىۆن؟ نەخير ، ئەو دەستانەم

تەنانەت ھەموو ئاوى دەر باكان

له سهوريمهوه سوور هه لدهگهريس.

(خاتوو ماكبيس ديته ژوور)

خاتوو ماكبیس: دەستەكانى منيش بە رەنگى هى تۆن؛ بەلام شەرم دەكەم

دلیّکی واسپیم (۱۰) هه بیّت. (له دهرگادان) گویّم له لیّدانی دهرگای

لای خوارهوهیه: با بچینهوه ژووری خوّمان

به نهختي ئاو لهو كاره خاوين دهبينهوه:

ده بزانه چهند ئاسانه! ورهت

نهماوه (له دهرگادان) گوي بگره! هيشتا لي دهدريت

حلى خەوتن لەيەر بكە نەۋەك وا بخوارنت ئامادە بىن ق

ببینه بینهری ئهو کاره. – ئهوهنده

⁽٥) واته ترسنۆک.

So poorly in your thoughts.

MACBETH:

To know my deed, 'twere best not know myself.

[Knock.]

Wake Duncan with thy knocking! I would thou couldst!

[Exeunt.]

نقوومی ناو بیرکردنه وه مهبه.

ملکبیس: ئهگهر بمهوی بزانم چیم کردووه، باشتره خوّم نهناسم.

(له دهرگادان)

دهنکهن لهگهل ئهو لیّدانه واگا وهرهوه : خوّزیا واگابیّتهوه.

(دهروّن)

Scene III

The same

[Enter a Porter.]
[Knocking within.]

PORTER:

Here's a knocking indeed! If a man were porter of hell-gate, he should have old turning the key. [Knocking.] Knock, knock, knock. Who's there, i' the name of Belzebub?- Here's a farmer that hanged himself on the expectation of plenty: come in time; have napkins enough about you; here you'll sweat for't.--[Knocking.] Knock, knock! Who's there, i' the other devil's name?- Faith, here's anequivocator, that could swear in both the scales against either scale, who committed treason enough for God's sake, yet could not knock, equivocate to heaven: O, come in, equivocator. [Knocking.] Knock, knock! Who's there?- Faith, here's an English tailor come hither, for stealing out of a French hose: come in, tailor; here you may roast your goose.-- [Knocking.] Knock, knock: never at quiet! What are you?--But this place is too cold for hell. I'll devil-porter it no further: I had thought to have let in some of all professions, that go the primrose way to the everlasting bonfire. [Knocking.] Anon, anon! I pray you, remember the porter.

[Opens the gate.]

ديمەنى سێيەم

ههمان شوين

[دەرگاوانێک دێته ناوەوە (له ناوەوە له دەرگا دەدرێت).]

دورگاوان: خوّ به راستی له دەرگا دەدریّت! ئهگهر مروّق دەرگاوانی دوّره بیّت دەبیّ زوّر کلیل با بدات. (له دەرگا دەدریّت) لیّده، لیّده، لیّده، کیّیه، بوّ خاتری بیّلزه باب(۲)؟ جـ ووتیاریّک ههبوو خـ وّی ههلّواسی چونکه چاوهریّی یهکهم بهروبووم و هات بوو: له وهختیّکی باش هاتیت، با زوّر دهسته سرتان پیّ بیّت؛ چونکه لهوی زوّر ئارەقه دەکهن.(له دەرگادان) لیّده، لیّده، ئهوه کیّیه بوّ خاتری ناوهکهی دی شهیتان؟ بهخوا، لیّره قسهگوریّک ههیه که له ههردوولادا در بهیهک قسـهی دهکرد و له پیّناو خوادا زوّر خیانهتی کرد(*)، بهلام نهیتوانی لهگهلّ ئاسـمان وا قسـه بکات، ئوّ! وهره ناوهوه، ههی قسهگور. (له دهرگادان) لیّده، لیّده، لیّده، کیّیه؟ بهخوا بهرگدروویّک ههبوو و هاتبووه ئیّره چونکه یانتـوّلیکی فـهرهنسـی دزی بوو. وهره ژوور، بهرگـدروو، رهنگه ئوتووه مل پانتـوّلیّکی فـهرهنسـی دزی بوو. وهره ژوور، بهرگـدروو، رهنگه ئوتووه مل قازینهکهت(۲) لیّره سـوور بکهیتهوه. (له دهرگادان) لیّده، لیّده، هیچ مهوهسـته! تو کیییت؟ – بهلام ئهو شـویّنه زوّر لهوه سـاردتره ببیّته دوّزه خ. چـیدی نابمه دهرگاوانی دوّزه خ. بییرم لهوه کردوّتهوه له ههر پیشـهیهکدا ههندیّک لهوانهی بهسـهر ریّچکهی گولّیندا دهچن ببهمه ناو ئاگره سـوورهی سـهرمهدییهوه (له بهسـهر ریّچکهی گولّیندا دهچن ببهمه ناو ئاگره سـوورهی سـهرمهدییهوه (له دهرگادان) واهاتم و واهاتم: تکام وایه چاویّکتان له دهرگاوان بیّت.

(دەرگا دەكاتەوە)

⁽٦) بليزه باب: يهكيك له ناوهكاني شهيتانه.

^(*) له سەردەمى شىڭكسىپىردا زۆربەى خەڭكى ئىنگلىز لەوە دەترسان كلىساى كاسىۆلىكى رۆمانى دەسەلاتى شا (جىلىس يەكەم)ى پرۆنسىتانى بۆوخىنىنىت. دەرگاوان مەبەسىتى لەو قسىەيە ئەوەيە يەكىكى بۆ خاترى كلىساكەى خىانەت لە ولاتەكەى بكات.

⁽۷) واته ئوتووهکهت؛ چونکه دهسکی ئوتوو وهک ملی قازه.

[Enter Macduff and Lennox.]

MACDUFF:

Was it so late, friend, ere you went to bed,

That you do lie so late?

PORTER:

'Faith, sir, we were carousing till the second cock:

And drink, sir, is a great provoker of three things.

MACDUFF:

What three things does drink especially provoke?

PORTER:

Marry, Sir, nose-painting, sleep, and urine. Lechery, sir, it provokes and unprovokes; it provokes the desire, but it takes away the performance. Therefore, much drink may be said to be an equivocator with lechery: it makes him, and it mars him; it sets him on, and it takes him off; it persuades him, and disheartens him; makes him stand to, and not stand to: in conclusion, equivocates him in a sleep, and giving him the lie, leaves him.

MACDUFF:

I believe drink gave thee the lie last night.

PORTER:

That it did, Sir, i' the very throat o' me; but I requited him for his lie; and, I think, being too strong for him, though he took up my legs sometime, yet I made a shift to cast him.

MACDUFF:

Is thy master stirring?--

[Enter Macbeth.]

Our knocking has awak'd him; here he comes.

LENNOX:

[To Macbeth] Good morrow, noble Sir!

(ماكدهف و لينوّكس ديّنه ناوهوه)

مالكۆلم: هاورێ، دەڵێى درەنگ چوويته ناو نوێن

تا وا درەنگ خەبەرت بىتەوە؟

دهرگاوان: بهخوا گهورهم ئیمه تا دوای دووهم قووقه بهدمهستیمان

دەكرد، خواردنەوەش، گەورەم ورووژێنەرى سى شته.

ماكدهف: ئهو سنى شتانه چين كه به تايبهتى خواردنهوه دهيانورووژێنێت.

دهرگاوان: به مهریهم، گهورهم، لووت سیووربوونهوه، خهوهاتن و میزکردن. گهورهم، خواردنهوه ههوهس هه لدهسینیت و هه لیشی ناسینیت: ئارهزوو دهورووژینیت به لام کردنه که ناهیلی ناسینیت: بویه لهوانه به بگوتری زوّر خواردنه وه پاک له پاککهرهوهی ههوهسه، ههرامه که والی ده کات و تیکیشی دهدات: ره پی ده کات و ته پی ده کات، ورهی به رز ده کاته وه و ورهشی پی به ردهدات. وای لی ده کات بوی راوه سیتی و بوشی رانه وه سیتیت: له کوتاییدا، له خهوتن بوی تی دینیته وه به وه ی پالی ده خات و به جینی دیلیت.

ماكدهف: وا بزانم دوينني شهو خواردنهوه پاڵي خستيت.

دهرگاوان: گهورهم وای کرد، له ناو نهو گهرووهی مندا؛ به لام بزانه چۆن چاکهی کهتنی پالخستنه کهم دایه وه، چونکه له و زوّر به هیزتر بووم، ههرچهنده چهند جار لاقه کانی بردم، به لام جووله یه کم کردو تیم هه لادا.

ماكدەف: ئەرى گەورەت ھۆشىيارە؟

(ماكبيس ديته ژوور)

له دەرگادانمان خەبەرى كردۆتەوە، ئاو ئەوەيە دێت؟

لينوكس: (ماكبيس) بهيانيت باش، گهورهي مهزن!

MACBETH:

Good morrow, both!

MACDUFF:

Is the king stirring, worthy thane?

MACBETH:

Not yet.

MACDUFF:

He did command me to call timely on him:

I have almost slipped the hour.

MACBETH:

I'll bring you to him.

MACDUFF:

I know this is a joyful trouble to you;

But yet 'tis one.

MACBETH:

The labour we delight in physics pain.

This is the door.

MACDUFF:

I'll make so bold to call.

For 'tis my limited service.

[Exit.]

LENNOX:

Goes the king hence to-day?

MACBETH:

He does:- he did appoint so.

LENNOX:

The night has been unruly: where we lay,

Our chimneys were blown down: and, as they say,

Lamentings heard i' the air, strange screams of death;

And prophesying, with accents terrible,

ماكبيس: بهياني باش له ههردووكتان.

ماكدهف: ئەي سەردارى ھێڎا، شا بەخەبەرە؟

ماكبيس: هيشتا.

ماكدهف: ئەو فەرمانى پيدابووم زوو بانگى بكەم:

نزیکهی سهعاتیکم بهسهر بردووه.

ماكبيس: دەتبەمە لاي.

ماكدهف: دەزانم ئەو زەحمەتەت پى خۆشە.

ھەرچەندە ناخۆشىشە.

ماكبيس: ئەوەى پيمان خۆشە، دەرمانى لەشە.

ئەوە دەرگاكەيەتى.

ماكدهف: زور له خوّ دهكهم و بانگى دهكهم

چونکه ئەوە ئەركى دياريكراومه.

(دەروات)

لينۆكس: شا ئەمرۆ دەروات؟

ماكبيس: دەروات: - واى دانابوو.

لينوكس: شهويكي تووش و ناخوش بوو؛ لهو شوينهي خهوتبووين

رەشەبا سەركلاوەى باكىشەكانمانى فراندبوو و خەلك دەلىن

دەنگى شيوەن لەناو بادا دەھات؛ ھاوارى سەيرى مەرگ

به دەنگى تۆقىنەر پىشىبىنى لە پشىنوييەكى سامناك و

Of dire combustion, and confused events,

New hatched to the woeful time.

The obscure bird clamoured the live-long night;

Some say the earth was feverous, and did shake.

MACBETH:

'Twas a rough night.

LENNOX:

My young remembrance cannot parallel A fellow to it.

[Re-enter Macduff.]

MACDUFF:

O horror, horror! Tongue nor heart Cannot conceive, nor name thee!

MACBETH and LENNOX:

What's the matter?

MACDUFF:

Confusion now hath made his masterpiece! Most sacrilegious murder hath broke ope The Lord's anointed temple, and stole thence The life o' the building.

MACBETH:

What is't you say? the life?

LENNOX:

Mean you his majesty?

MACDUFF:

Approach the chamber, and destroy your sight With a new Gorgon:--Do not bid me speak; See, and then speak yourselves.

[Exeunt Macbeth and Lennox.]

Awake, awake!--

رووداوی بیّ سهروبه رکه هه رتازه له و دهمه خهفه تناکه دا بوّ دونیا ترووکابوو دهکرد بالّنده سهیرهکه ی تاریکیش (*) به دریّژایی شه و دهیقراند

ماكبيس: ئاى كه شهويكى ناخوش بوو.

لینزکس: بەدریّژایی تەمەنی گەنجانەم ناتوانم

شهويّكي دى وا ناخوش و نالهبارم له بير بيت.

هەندىكىش دەلىن زەوى لەرزو تاى لى ھاتبوو.

(ماكدەف دەگەرێتەوە)

ماکدهف: وای له و ترسناکییه! ترسناکی! ترسناکی! نه دلّ دهتوانیّت به رئهندیّشه ت بخات و نه زمان دهتوانیّ باست لیّوه بکات!

ماكبيّس: ح لينۆكس: ل

ماكدهف: تيكدان شاكهتنى خوّى كردووه!

كوشتنى هەرە گاورانە

پەرستگاى پپرۆزكراوى خوداى كردۆتەوە و

ژیانی ئەو خانەيەی ئەوينی دريوه!

ماكبيس: ئەوە چى دەلنىيت؟ ژيانى چى؟

لينۆكس: مەبەستت لە خاوەن شكۆيە؟

ماکدهف: بچۆ ژوورێ و دیدهت به روخساری

درنجێكى نوێ كوێر بكه – پێم مهڵێن قسه بكه:

بدین و پاشان خوتان بدوین،

(ماكبيس و لينوكس دهرون)

ھەلْسن! ھەلْسن! –

^(*) مەبەسىت لە باڭندەي تارىكى (كوندە بەبۆ)يە.

Ring the alarum bell:--Murder and treason!

Banquo and Donalbain! Malcolm! awake!

Shake off this downy sleep, death's counterfeit,

And look on death itself! up, up, and see

The great doom's image!- Malcolm! Banquo!

As from your graves rise up, and walk like sprites

To countenance this horror!

[Bell rings.]

[Enter Lady Macbeth.]

LADY MACBETH:

What's the business,

That such a hideous trumpet calls to parley

The sleepers of the house? speak, speak!

MACDUFF:

O gentle lady,

'Tis not for you to hear what I can speak:

The repetition, in a woman's ear,

Would murder as it fell.

[Enter Banquo.]

O Banquo, Banquo!

Our royal master's murdered!

LADY MACBETH:

Woe, alas!

What, in our house?

BANQUO:

Too cruel anywhere.--

Dear Duff, I pr'ythee, contradict thyself,

And say it is not so.

[Re-enter Macbeth and Lennox.]

زهنگی مهترسی لیدهن – کوشتن و خیانهت!
بانکو و دونالبین! مالکوّلم! ههلسن!
ئهو خهوه نهرمه راوهشینن که هاووینهی مهرگه،
وهرن سهیری مهرگ به خوّی بکهن! – ههلسن، ههلسن،
دیمهنی روّژی قیامهت ببین! – مالکوّلم! بانکوّ!
له گوّرهکانتان ههلسنهوه و وهک تارمایی
بوّ تهماشای ئهو ترسناکییه بروّن! زهنگ لیّ دهن!
(زهنگ لیّ دهدریت)

(خاتوو ماكبيس ديته ناوهوه)

خاتور ماكبيس: چى قەوماوە

وا ئەو شەيپوورە ترسناكە داواى كۆبوونەوە لە خەوتووانى ئەو ماللە دەكات؟ بدوێ، بدوێ!

ماكدهف: ئەي خانمى ناسك

بۆ تۆ نەھاتووە ئەوەى دەيلۆم بيبيسى؛ دووبارەكردنەوەى ئەوە لە گوێى ئافرەتدا لە خۆيدا كوشتننكە بۆ خۆى.

(بانكۆ دێته ژوور)

بانكق! بانكق!

شای سهروهرمان کوژراوه!

خاتوو ماكبيس: ئاخ، مخابن!

چى! له ماللى ئيمهدا؟

بانكۆ: له هەركوى بوا، كارىكى يەگجار بى بەزەيىيانە بوو،

(دەف)ى خۆشەويست، تكايە، دژى قسەكانى خۆت بەو

بلَّيّ وانييه.

(ماکبیس و لینوکس دهگهرینه وه ناوهوه)

MACBETH:

Had I but died an hour before this chance,

I had lived a blessed time; for, from this instant

There's nothing serious in mortality:

All is but toys: renown and grace is dead;

The wine of life is drawn, and the mere lees

Is left this vault to brag of.

[Enter Malcolm and Donalbain.]

DONALBAIN:

What is amiss?

MACBETH:

You are, and do not know't:

The spring, the head, the fountain of your blood

Is stopped; the very source of it is stopped.

MACDUFF:

Your royal father's murdered.

MALCOLM:

O, by whom?

LENNOX:

Those of his chamber, as it seemed, had done't:

Their hands and faces were all badged with blood;

So were their daggers, which, unwiped, we found

Upon their pillows:

They stared, and were distracted; no man's life

Was to be trusted with them.

MACBETH:

O, yet I do repent me of my fury,

That I did kill them.

MACDUFF:

Wherefore did you so?

ماكبيس: بهاتبا سهعاتيك ييش ئهو رووداوه بمردبام،

ژیانێکی پیروٚزم بهسهربردبوو. چونکه لێره بهدواوه،

هیچ شتیک له ژیانی مروّقدا گرنگ نییه،

ههمووی گهمهو گالتهیه: ناوبانگ و چاکه مردوون،

مهی ژیان رژاوه و تهنیا خلته

له ناو ئهو دهفره خره $^{(\Lambda)}$ ماوه (Λ) ماوه نيّوه ليّ بدات.

(مالْكۆلم و دۆنالبين دين)

دۆناڭبين: چى بزرە؟

ماكبيس: ئيوه، بهخوشتان نازانن.

كانى، سەرچاوە و قەلبەزەى خوينتان

چک بووه و سهرچاوهکهی وشک بووه.

ماکدهف: شای باوکت کوژراوه.

مالكۆلم: ئاھـ! كي كوشتوويەتى؟

لينزكس: يي دەچيت ئەوانى ژوورەكەي ئەو كەتنەيان كردىيت:

دەست و دەموچاوپان له خويندا سووره و

خەنچەر ەكانىشىيانمان بە نەسىر اومىي

لەسەر سەرىنەكانيان دۆزىيەوھ

وا چاوزهق و خهيال بردوو ديار بوون:

نەدەبوا ژيانى ھىچ كەسىپكيان يى بسىپرابوايە.

ماكبيس: ئاى؟ چەند لەوە پەشىمانم

که له توورهیییان ههردووکم کوشتن.

ماكدهف: بق وات كرد؟

⁽۸) واته گۆي زەوي.

MACBETH:

Who can be wise, amazed, temperate, and furious,

Loyal and neutral, in a moment? No man:

The expedition of my violent love

Outrun the pauser reason.- Here lay Duncan,

His silver skin laced with his golden blood;

And his gashed stabs looked like a breach in nature

For ruin's wasteful entrance: there, the murderers,

Steeped in the colours of their trade, their daggers

Unmannerly breeched with gore: who could refrain,

That had a heart to love, and in that heart

Courage to make's love known?

LADY MACBETH:

[Fainting] Help me hence, ho!

MACDUFF:

Look to the lady.

MALCOLM:

[Aside to Donalbain] Why do we hold our tongues,

That most may claim this argument for ours?

DONALBAIN:

[Aside to Malcolm] What should be spoken

Here, where our fate, hid in an auger hole,

may rush, and seize us? Let's away; our tears

are not yet brew'd.

MALCOLM:

[Aside to Donalbain] Nor our strong sorrow

Upon the foot of motion.

BANQUO:

Look to the lady:--

[Lady Macbeth is carried out.]

97

ماكبيس: كن دهتوانيت ژير و سهر لئي شيواو، هيمن و تووره،

دلْسۆز و بى ھەست بىت لە يەك كاتدا؟ ھىچ كەس:

هوروژمی خوشهویستی توند و تیژم

بهسهر عهقلّی جلهوگیرمدا رهت بوو- (دهنکهن) لهوی راکشابوو،

پێستی زیوینی به خوێنی زێڕینی قهیتانی ببوو؛

دەمى برينه كراوهكان دەتگۆت كەلينى سروشتن

بۆ دەروازەي وێرانكارى: لەوێ بكوژەكان

له ناو رەنگى كارەكانيان نقووم ببوون و خەنجەرەكانيان

بي تام خويناوي بوون. كي دهتوانيت

ئەگەر دڵێکى پڕ لە خۆشەويستى ھەبى و لەو دڵەشدا ئازايى

هەبيّت رێ له دەرخستنى ئەو خۆشەويستىيەى بگريّت؟

خاتوو ماكبيس (دەبووريتەوه): زوو فريام كەون، هۆ!

ماكدهف: ئاگاتان لهو خانمه بيّت.

مالكۆلم (له لاوه بۆ دۆنالبين): بۆ زمانى خۆمان گرتووه،

له كاتێكدا دەبێ بەشى زۆرى ئەو گفتوگۆيە ئێمە بيكەين؟

دۆنالبين (لەلاوە بۆ مالكۆلم): ليرە چى بليين

که چارهنووسمان له کونۆکەيەکى بچووک خۆى مەلاس داوه،

رەنگە ھەلكوتىتە سەرمان و بمانگرىخ؟ بالىرە دوورېكەوينەوە:

هێشتا فرمێسكهكانمان نهگهييون!

مالكۆلم (لەلاۋە بۆ دۆنالبين): هيشتا خەمە ئەستوورەكانىشمان

نەكەوتوونەتە سەر پى و جووڭە.

بانكۆ: چاوتان لەو خانمە بيت:

(خاتوو ماكبيس دهبردريته دهرهوه)

And when we have our naked frailties hid,

That suffer in exposure, let us meet,

And question this most bloody piece of work

To know it further. Fears and scruples shake us:

In the great hand of God I stand; and thence,

Against the undivulged pretense I fight

Of treasonous malice.

MACDUFF:

And so do I.

ALL:

So all.

MACBETH:

Let's briefly put on manly readiness,

And meet i' the hall together.

ALL:

Well contented.

[Exeunt all but Malcolm and Donalbain.]

MALCOLM:

What will you do? Let's not consort with them:

To show an unfelt sorrow is an office

Which the false man does easy. I'll to England.

DONALBAIN:

To Ireland, I; our separated fortune

Shall keep us both the safer: where we are,

There's daggers in men's smiles: the near in blood,

The nearer bloody.

MALCOLM:

This murderous shaft that's shot

Hath not yet lighted; and our safest way

Is to avoid the aim: therefore to horse,

ههرکه لاشهی رووت و قووتمان که ئیستا

ئازارى بى پۆشاكى دەچىزىت شاردەۋە، ئەوسا با كۆببىنەۋە و

پرسیار له و کاره ههره خویناوییه بکهین

تا پتری لی بزانین. ترس و دوود لی رامانده ژهنیت:

یشت و یهنا به خودای مهزن دهبهستم و

لهمهودوا درى پيلانى شاردراوه و

خيانەتى بەدكارانە دەجەنگم.

ماكدهف: منيش ههروا.

ههموویان: ههر ههموومان .

خاتوو ماكبيس: باخيرا جلى پياوانه لهبهربكهين و

لەناو ھۆلەكە ھەموو پێكەوە كۆببينەوە.

ههموويان: ههموومان رازين.

(ههموو دهرون تهنها مالكولم و دونالبين دهميننهوه)

مالكۆڵم: چى دەكەيت؟ با لەگەڵيان نەرۆين:

دەرخستنى خەمى ھەست يى نەكراو كارىكە

مرۆڤى درۆزن به ئاسانى دەيكات، من دەچمە ئىنگلتەرا.

دۆنالبين: منيش دەچمە ئيرلەندا: ھەلى بەتەنيابوونمان

بق ههردووكمان سهلامهتتره، ليرهدا

خەنجەر لە خەندەي مرۆف دەبارىت: خزمى خوينمان

له خهڵکی دی خوێناويتره.

مالكۆلم: ئەو تىرە مەرگىنەى ھاوێژراوە

تا ئىسىتا نەكەوتۆتەوە وسەلامەتترىن رى ئەوەيە

له بەردەمى دوور كەوينەوە: كەواتە، بۆ سەر ئەسىپان!

And let us not be dainty of leave-taking,
But shift away: there's warrant in that theft
Which steals itself, when there's no mercy left.

[Exeunt.]

با گوی نهدهینه مالّئاوایی کردن و زوو بقی دهرچین. لهو کاتهی که هیچ بهزهیی نهماوه، ئهو دزییهی به نهیّنی دهکریّت ریّی پی دراوه.
(دهروّن)

101

Scene IV

Outside the Castle.

[Enter Rosse and an Old Man.]

OLD MAN:

Threescore and ten I can remember well:

Within the volume of which time I have seen

Hours dreadful and things strange; but this sore night

Hath trifled former knowings.

ROSSE:

Ha, good father,

Thou seest, the heavens, as troubled with man's act,

Threaten his bloody stage: by the clock 'tis day,

And yet dark night strangles the travelling lamp;

Is't night's predominance, or the day's shame,

That darkness does the face of earth entomb,

When living light should kiss it?

OLD MAN:

'Tis unnatural,

Even like the deed that's done. On Tuesday last,

A falcon, towering in her pride of place,

Was by a mousing owl hawked at, and killed.

ROSSE:

And Duncan's horses, (a thing most strange and certain)

Beauteous and swift, the minions of their race.

Turned wild in nature, broke their stalls, flung out,

Contending 'gainst obedience, as they would make

دیمهنی چوارهم

له دەرەوەي قەلا

[رۆز و پیرەمێردێک دێنه ناوەوه.]

پیرهمیرد: سنی بیست و ده سالم(*) له بیره،

لهو ماوهیهدا روّژانی ترسناک و شتی سهیر و سهمهرهم دیوه

به لام ئەو شەوە ناخۆشە

شته زانراوه کانی پیشتری بی بایه خ کردووه.

رۆز: ئەي باوكى چاك

وهک بینیت ده لنی ئاسمان له کاری مروّف به رنشانه و

هەرەشە لەو شانۆپە خويناوپيە دەكات: بەھەقى خۆي يى

دەسى رۆژ بىت، بەلام شەوى تارىك حراي گەرۆك دەخنكىنىت.

ئاخق نازانم زالي شهوه يان شهرمهزاري رؤژه

کهوا تاریکی رووی زهوی داپوشیوه

لهو دهمهی که دهبی رووناکی زیندوو ماچی بکات؟

پیرهمیرد: ئەوەش شتیکی ناسروشتییه

وهک ئهو کارهی که کراوه. سنی شهممهی رابردوو

بازیک له پهرگهی ئاسمان دهخولایهوه

کوندهبوّیه کی مشکگر راوی کرد و کوشتی.

رۆز: هەروا ئەسپەكانى دەنكەن (شىتىكى يەگجار سەير و راستەقىنە)

جوان و خوشرهو و شای رهگهزی خویان بوون؛

تورندی و کیوی بووینه و له تهویله خویان راتهکاند و

هه لیان تیزاند و جووتهیان دههاویشت، دژی گویرایه لی بوون،

^{*} واته (حهفتا سال)؛ له سهردهمي شيكسپيردا ژماردن بهم شيوهيه بوو.

War with mankind.

OLD MAN:

'Tis said they eat each other.

ROSSE:

They did so; to the amazement of mine eyes,

That look'd upon't-

[Enter Macduff.]

Here comes the good Macduff.-

How goes the world, sir, now?

MACDUFF:

Why, see you not?

ROSSE:

Is't known who did this more than bloody deed?

MACDUFF:

Those that Macbeth hath slain.

ROSSE:

Alas, the day!

What good could they pretend?

MACDUFF:

They were suborned:

Malcolm and Donalbain, the king's two sons,

Are stol'n away and fled; which puts upon them

Suspicion of the deed.

ROSSE:

'Gainst nature still:

Thriftless ambition, that wilt ravin up

Thine own life's means!--Then 'tis most like,

The sovereignty will fall upon Macbeth.

MACDUFF:

He is already named; and gone to Scone

دەتگۆت شەر لەگەل مرۆف دەكەن. **ىىر ەمترد:** دەلتن بەكتر بان خوار دووه.

رۆز: يەلى يە يەرچاۋى ئەتلەقمەۋە

وايان كرد.

(ماكدەف ديتە ژوور)

ئەوە (ماكدەف)ى چاك ھات –

گەورەم، ئۆستا دونيا لە چىدايە؟

ماكدهف: بقح، خقت نايبينيت؟

رۆز: ئايا زانرا كى ئەو كارە چەپەلەي كردووه؟

ماكدهف: ئەوانەي (ماكبيس) كوشتووني.

رۆز: حەيف، بۆ ئەو رۆژگارە!

چەند چاک خۆيان پيشان دەدا؟

ماكدهف: ئەوان ھاندرابوون،

ههردوو کوری شا، (مالکوٚڵم و دوٚناڵبێن)

خۆيان دزيوەتەوە و ھەلاتوون؛ ئەوەش

وا دهكات گومان ليكراو بن.

رۆز: ئەوەش ھەر دژى سىروشتە:

حەزى بەرزەفت نەكراو سەرچاوەي

ژیانی خوّی دهخواتهوه! - کهواته زور پیدهچیت

شايێتى به (ماكبێس) ببرێت.

ماكدهف: ناوديريش كراوه و چۆته (سكۆن)

To be invested.

ROSSE:

Where is Duncan's body?

MACDUFF:

Carried to Colme-kill,

The sacred storehouse of his predecessors,

And guardian of their bones.

ROSSE:

Will you to Scone?

MACDUFF:

No, cousin, I'll to Fife.

ROSSE:

Well, I will thither.

MACDUFF:

Well, may you see things well done there,--adieu!--

Lest our old robes sit easier than our new!

ROSSE:

Farewell, father.

OLD MAN:

God's benison go with you; and with those

That would make good of bad, and friends of foes!

[Exeunt.]

تا بكريّته شا.

رۆز: تەرمى (دەنكەن) لە كوێيە؟

ماكدهف: بردرا بق (كۆلمى – كيّل)

که گڵکوٚی پیروٚزی باو و باپیرانیان و

پاسەوانى ئۆسك و پرووسكيانە.

رۆز: ئايا دەچىت بۆ (سكۆن)^(٩)؟

ماكدهف: نهخير ، ئامۆزا، من دهچمه (فايف).

روز: چاكه، رهنگه شتى باشتر لهوى بدينى: - خواحافيز! -

به لام دەترسىم جله كۆنەكانمان له نوپكانمان ئاسانتر به بەرمان بكهن.

رۆز: خواحافیز، بابه.

ييرهميرد: خواتان لهگهڵ؛ لهگهڵ ههموو ئهوانهي بي مهيهست

خراب دهکهنه چاک و دوژمن دهکهنه دوست.

(دەرۆن)

⁽۹) سکۆن: شاریکی شاهانهی کۆنه، زوّر پێ دهچیّت پایتهختی شانشینی (بیّکیّت)ی جاران بووبیّت و دوو میل له سهرووی (بیرث)هوهیه له سکوتلهندا. (بهردی چارهنووس) لهویّیه و شاکانی سکوّتلهندا کاتی تاج لهسهرنان دادهنیشن. وا بروا دهکریّت ئهمه (دوّشه کی یاقوب) بیّت که له تهوراتدا ناوی هاتووه، شا ئیدواردی یهکهم سالّی ۱۲۹۲ ئهوهی له کلیّسای (ویّست مینستهر) له (لهندهن) دزیبوو.

Act III

پەردەي سێيەم

109

Scene I

Forres. A Room in the Palace.

[Enter Banquo.]

BANQUO:

Thou hast it now, King, Cawdor, Glamis, all, As the weird women promised; and, I fear, Thou playedst most foully for't; yet it was said It should not stand in thy posterity; But that myself should be the root and father Of many kings. If there come truth from them, (As upon thee, Macbeth, their speeches shine), Why, by the verities on thee made good, May they not be my oracles as well, And set me up in hope? But hush; no more.

[Sennet sounded. Enter Macbeth as King; Lady Macbeth as Queen; Lennox, Ross, Lords, and Attendants.]

ديمەنى يەكەم

فۆرىس. ژوورىكى ناو كۆشك

[(بانكۆ) دێته ژوورهوه]

بانكق: ئيستا به خوّت ههموو شتيكيت

شا و كۆدۆ و گلنمسىت،

وهک چۆن ژنانی چارهنووس بهڵێنيان پێ دايت، به لام دهترسم

يهگجار به خراپي به ئهنجامت گهياندبيّت، كهچي گوترا

بۆ نەوەكانت نامىنىتەوە؛

من خوّم دەسمە رەگ و باوكى

كۆمەللە شايەك، ئەگەر راست بكەن

(وهک چۆن قسهکانیان بهسهر تۆوه -ماکبیس- دهدرهوشینهوه)،

بۆچ ئەو راستىيانەى لەگەڵ تۆ نوانديان

نەپنە سىروش بق منىش ق

ئاواتم بق بهيننه دى؟ به لام ، كربه، بهسه (١٠).

(دەنگى كەرنا دى. ماكبيس وەك شا و خاتوو ماكبيس

وهک شاژن دیّته ژوور؛ لینکوّس، روّز، گهورهپیاوان و

ياوهرهكان به دوايانهوهن).

⁽۱۰) له کتیبی (هۆلنشید)دا که شیکسپیر چیروکی ئه و شانویییه ی لیّ وهرگرتووه (بانکوّ)ش له تاوانی کوشتنی شادا به شداره. به لام لهبهرئه وهی شا (جیدمزی یهکهم) که نه وهی بانکوّ بوو چه ند سالیّنک پیش نووسینی ئه و شانویییه هاته سه رته ختی سکوتله ندا و ئینگلته را بوّیه شیکسپیر ناچار بوو به ریزه وه مامه له لهگه ل ئه و بابه ته بکات. هه روا له به رچه ده قیه کی درامی شیکسپیر بانکوّ و ماکبیّس دهکاته دوو که سی در به یه که و ته نها ماکبیّس و خانمه که یه تاوان به شدارن، جا له و قسه یه ی بانکوّ دیاره که ئه و هه موو شتیک له باره ی تاوانه که و ده زانیّت، به لام له به رئاره روی خوّی نایدرکینیّت.

MACBETH:

Here's our chief guest.

LADY MACBETH:

If he had been forgotten,

It had been as a gap in our great feast,

And all-thing unbecoming.

MACBETH:

[To Banquo] To-night we hold a solemn supper, sir, And I'll request your presence.

BANQUO:

Let your highness

Command upon me; to the which my duties

Are with a most indissoluble tie

For ever knit.

MACBETH:

Ride you this afternoon?

BANQUO:

Ay, my good lord.

MACBETH:

We should have else desired your good advice,

(Which still hath been both grave and prosperous)

In this day's council; but we'll take to-morrow.

Is't far you ride?

BANQUO:

As far, my lord, as will fill up the time

'Twixt this and supper: go not my horse the better,

I must become a borrower of the night,

For a dark hour or twain.

MACBETH:

Fail not our feast.

ماكبيس: ئەوەتا ميوانى سەرەكيمان.

خاتوو ماكبيس: گهر له بير بكرابوايه

دەبووە كەلتنتك لە شايلۆغانەكەمان و

يەكجار ناشايستەش دەبوو.

ماكبيس: (بۆ بانكۆ) ئەمشەو ئاھەنگىكى شاھانەمان دەبىت، گەورەم،

جا من داوات لي دهكهم ئامادهبيت.

بانكۆ: با خاوەن شكۆتان

فەرمانم پى بكات، ئەركى منيش

بە پەيوەستىكى يەگجار توند

ههتا ههتایه به ئێوهوه بهستراوهتهوه.

ماكبيس: ئەمرۆ پاش نيوەرۆ دەكەويتە رىخ؟

بانكۆ: بەڵێ گەورەم.

ماكبيس: وانهبووايه حهزمان دهكرد له كۆبوونهوهى ئهمرۆدا

گويمان له ئامۆژگارىيەكانت ببوايه

(که ههم به جی و ههم به سوودن)، به لام با سبهی بیت.

زۆر دوور دەرۆيت؟

بانكۆ: گەورەم ئەوەندە دوور دەرۆم

تا نانى ئۆوارەم پى دەچىت. ئەگەر ئەسىپەكانىم خىرا نەرۇن

دەبى يەك دوو سەعاتىش

له تاریکی شهو وهبهر بدهم.

ماكبيس: لهو شايلۆغانه دوانهكهويت.

BANQUO:

My lord, I will not.

MACBETH:

We hear our bloody cousins are bestowed

In England and in Ireland; not confessing

Their cruel parricide, filling their hearers

With strange invention: but of that to-morrow;

When therewithal we shall have cause of state

Craving us jointly. Hie you to horse: adieu,

Till you return at night. Goes Fleance with you?

BANQUO:

Ay, my good lord: our time does call upon's.

MACBETH:

I wish your horses swift and sure of foot;

And so I do commend you to their backs.

Farewell.--

[Exit Banquo.]

[To the Lords] Let every man be master of his time

Till seven at night; to make society

The sweeter welcome, we will keep ourself

Till supper time alone: while then, God be with you!

[Exeunt Lady Macbeth, Lords, Ladies, etc.]

[To an Attendant] Sirrah, a word with you: attend those

men

Our pleasure?

ATTENDANT:

They are, my lord, without the palace gate.

MACBETH:

Bring them before us. [Exit Attendant.]- To be thus is nothing;

But to be safely thus:--our fears in Banquo.

بانكۆ: گەورەم، دواناكەوم.

ماكبيس: بيستوومه ئامۆزا خوين ريژهكانمان

له ئىنگلتەرا و ئىرلەندا گىرساونەتەوە؛ ئى لە تاوانى

دڵڕهقانهی باوک کوژیان نانین و گویی خهڵک

پرى درۆو دەلەسىەى سىەير دەكەن. بەلام سىبەى لەم بارەيەوە و

له بارهی چهند بابهتیکی ولاتمان که زور پیویستی به ههردووکمانه

دەدويين. خيرا سوارى ئەسپەكەت بە،

تا شهو دهگهريّيتهوه خوا حافيز. فلينس لهگهڵت ديّت؟

بانكۆ: بەڵێ سەروەرى چاكم؛ ئەو كارە پێويستى بەھەردووكمانە.

ماكبيس: هيوادارم ئەسىپەكانتان خۆش برۆن، ھەنگاوان توند ھەلينن

پيم خوشه لهسهر پشتيان خوش رابويرن.

خوا حافيزتان بي،

(بانكۆ دەروات)

(بۆ گەورە پياوان) تا سەعات حەوتى شەو ھەركەسە

سهربهسته بق خقى: تا يهكدى ديتنهوهمان خوّش و

بەلەزەتتر بىت، ئىمە تا وەختى شىو بە تەنيا دەبىن،

تا ئەوكات خواتان لەگەڵ.

(خاتوو ماكبيس و گهورهيياوان و ئهواني دي دهرون)

(بق یاکاریک) کوره، بزانه، با ئهو پیاوانه چاوهریم بن

تا ماوهم دهبيت بيانبينم؟

پاکارهکه: گەورەم ئەوان لەو دىوى دەرگاى كۆشكەوەن.

ماكبيس: بيانهيّنه لامان. (پاكارهكه دهروات)- ئەوھا بيت هيچ نييه،

به لام گرینگ ئەوەيە بەسەلامەتى وابیت. - ترسى ئیمه له بانكق

Stick deep; and in his royalty of nature Reigns that which would be feared: 'tis much he dares; And, to that dauntless temper of his mind, He hath a wisdom that doth guide his valour To act in safety. There is none but he Whose being I do fear: and under him, My genius is rebuked; as, it is said, Mark Antony's was by Caesar. He chid the sisters When first they put the name of king upon me, And bade them speak to him; then, prophet-like, They hailed him father to a line of kings: Upon my head they placed a fruitless crown, And put a barren sceptre in my gripe, Thence to be wrenched with an unlineal hand. No son of mine succeeding. If't be so, For Banquo's issue have I filed my mind; For them the gracious Duncan have I murdered; Put rancours in the vessel of my peace Only for them; and mine eternal jewel Given to the common enemy of man, To make them kings, the seed of Banquo kings! Rather than so, come, fate, into the list, And champion me to the utterance!--Who's there?--[Re-enter Attendant, with two Murderers.] [To the Attendant] Now go to the door, and stay there till we

زور قوول و روگاژویه، ئاکاری بهری و بلندی شابانهی وا دەكات لىنى ئىرسىن؛ ئەق زۆر بوبر ق نەترسىم، ئازايەتى كەسىنتى و ھۆشىمەندى ئەو، لهگەڵ ئەو ۋىرىدەي كەرابەرى ئەو ئازابەتىيەي دەكات واي ليّ دهكات به سبهلامهتي بحوولنتهوه، حكّه لهو كەسى دى نىيە لېنى بترسىم، ھەروا لەيەراميەر ئەودا سر و تواناییم لاوازن و ههرده لنی هي (مارک ئەنتۆنى)پە لە بەرامبەر قەيسبەردا؛ ئەق لەجادووگەرەكانى راخورى که یهکهم حار ناوی شایان بنم بهخشی داوای لی کردن قسمی لهگهل بکهن، ئینچا بیغهمیهر ئاسا وہک یاوکی کومہ لنک شا سلاویان لنے کرد، ئەوان تانجىكى بى بەريان لەسەرم نا و داردهستنکی زرکیان له حنگم نا، ياشان به دەستى يەكىكى لەخۆم نەبوو لەچنگم دەربىنرى، هیچ کوریکم نبیه تا چیم بگریتهوی، نهگهر وابیت منشکی خوم بق نهوهکانی بانکق پیس کردووه؛ ىق ئەوانىش (دەنكەن)ى بەخشىندەم كوشت؛ تهنها بق ئهوان جامي هيمني خوّمم ير تالّيتي کر دووه، گهوههری سهر مهدی خوّم به دوژمنی سهرچهمی مروّق(*) بهخشی تا نەوەكانى بانكۆ بكەمە شا! لهگهل ئەوھشدا، دەي چارەنووس وھرە مەيدان و تا سەر يارم بە! - كى لەويىه؟ -(یاکارهکه لهگهل دوو پیاوکوژ دیته ژوور) (بق پاکارهکه) تیستا، برق لای دهرگاو لهوی به تا بانگت دهکهم – (پاکارهکه دهروات)

117

call.

[Exit Attendant.]

^(*) مەبەستى لە شەيتانە.

Was it not yesterday we spoke together?

FIRST MURDERER:

It was, so please your highness.

MACBETH:

Well then, now

Have you considered of my speeches? Know

That it was he, in the times past, which held you

So under fortune; which you thought had been

Our innocent self. This I made good to you

In our last conference, passed in probation with you

How you were borne in hand, how crossed, the instruments,

Who wrought with them, and all things else that might

To half a soul and to a notion crazed

Say, "Thus did Banquo."

FIRST MURDERER:

You made it known to us.

MACBETH:

I did so; and went further, which is now

Our point of second meeting. Do you find

Your patience so predominant in your nature,

That you can let this go? Are you so gospelled,

To pray for this good man and for his issue,

Whose heavy hand hath bowed you to the grave,

And beggared yours forever?

FIRST MURDERER:

We are men, my liege.

MACBETH:

Ay, in the catalogue ye go for men;

As hounds, and greyhounds, mongrels, spaniels, curs,

Shoughs, water-rugs, and demi-wolves are clept

(بۆ پياو كوژەكان) دويننى نەبوو پيكەوە قسىەمان كرد؟

يهكهم پياو كوژ: وابوو، ئهى خاوهن شكۆ.

ماكبيس: باشه. دهى ئيستا

بيرتان له قسهكانم كردۆتەوه؟ دەزانن

ئەو بوو لەمەوپىش ئىوەى

له و باره پر کوێرهوهرييهدا هيشتبوّوه. ئێوهش واتان دهزاني

ئيمهى بەستەزمان بووين. له كۆبوونهوهى رابردوودا

من ئەوەم بۆتان سەلماند و بە بەلگە بۆتانم روون كردەوه

که چۆن ئێوه ههڵخهڵهتابوون: چۆن رێگای بهرزبوونهوهتان

لى گيرابوو و كى بوو ئەو كارانەي بەجى دەگەياند؛

گەر مرۆڤ كەميك ميشك و گيانى ھەبى

دەتوانى بلى (بانكۆ واى كرد.)

يهكهم پياو كوژ: تق ئەوت بق ئيمه ئاشكرا كرد.

ماكبيس: من وام كرد و لهوه يتريشم كرد، ئهوهش ئيستا

ئامانجى دووهم كۆبوونەوەمانە. ئايا ئێوه

ئەوەندە دلفراوانن و ئارامىتان بەسەر سىروشىتتاندا زاللە

لى بگەرىن ئەمە وا بروات؟ ئايا ئىوە

ئەوەندە بەدىن نوير بۆ ئەو پياوە باشە و نەوەكانى بكەن،

که به دەسته قورسهکانی ئێوهی له گۆر يەستاوه و

منالهکانی ئیوهی ههتا ههتایه کردوّته دهروّزهکهر؟

يەكەم پياو كوژ: ئێمە پياوين گەورەم.

ماكبيس: به لي تهنها له ليستهدا ئيوه به يياو نووسراون؛

وهک چۆن تاژی و بۆرەتاژی و سەگی دووړهگ و قوتەسەگ و سەگی بەرەلا

سهگی تووک زیرو سهگی دهوئاوان و سهگی گورگهمیش و نیمچه سهگ

All by the name of dogs: the valued file Distinguishes the swift, the slow, the subtle, The house-keeper, the hunter, every one According to the gift which bounteous nature Hath in him closed; whereby he does receive Particular addition, from the bill That writes them all alike: and so of men. Now, if you have a station in the file. Not i' the worst rank of manhood, say it; And I will put that business in your bosoms, Whose execution takes your enemy off; Grapples you to the heart and love of us, Who wear our health but sickly in his life, Which in his death were perfect.

SECOND MURDERER:

I am one, my liege,

Whom the vile blows and buffets of the world Have so incensed that I am reckless what I do to spite the world.

FIRST MURDERER:

And I another,

So weary with disasters, tugged with fortune,

That I would set my life on any chance,

To mend it or be rid on't.

MACBETH:

Both of you

Know Banquo was your enemy.

BOTH MURDERERS:

True, my lord.

ههموویان بهناوی سهگ ناونر اون، ئهو لیسته بهر اور دکارییه پایهخدار ه خنرا و سست و ناسک و مالدارنز و راوکهر ههریهکه به و به هر منه ی سر و شتی به خشنده بنی داون لنک حیا ده کاته وه. بهمهش ههر پهکه لای ئنمه ناونکی سهربار بهبنی ناکاری خوی وهر دهگرنت، به لام ئه و لیسته په ههموویان به حوّر نک ناو دهیات، ههمان شتیش به رامیه رمروّف راسته . ئنستا ئەگەر شوننكتان لە ناو ئەو لىستەبەدا ھەبە و له خرابترین بلهی بناوهتندا نین، بیلنن! منیش ئهو کاره دهخهمه ناو سینهتان و به حتبه حيّ كردني دوژمنه كهتان له ناو دهبات، ئتوهش به دلّ و دهر وونمانهوه دهنووستنتت و تا ئەولە ۋياندا ماينت ناتەولۇ و نەساغە و به مردنی حاک دهبنتهوه. كه لهقهو شهقى ييسى زهمانه

دووهم يياوكوژ: گەورەم من يەكتكم

وای رہتاندووم بی باک بم

لهوهي دهيكهم بق تۆلەسىەندنهوم له دونيا.

پهکهم پیاو کوژ: منیش پهکێکی دیم

کارہسات وای پرووکاندووم و بهخت وای لئ توند کردووم که ژیانی خوم دهخهمه سهر ههر ریکهوتیک

تا چاک بیمهوه یان لی ی رزگاریم.

ماكييس: ههر دووكتان دهزانن

که (بانکق) دوژمنتانه.

ههردوو يياوكوژ: راسته، گهورهم.

MACBETH:

So is he mine; and in such bloody distance,

That every minute of his being thrusts

Against my near'st of life; and though I could

With barefaced power sweep him from my sight,

And bid my will avouch it, yet I must not,

For certain friends that are both his and mine,

Whose loves I may not drop, but wail his fall

Who I myself struck down: and thence it is

That I to your assistance do make love,

Masking the business from the common eye

For sundry weighty reasons.

SECOND MURDERER:

We shall, my lord,

Perform what you command us.

FIRST MURDERER:

Though our lives--

MACBETH:

Your spirits shine through you. Within this hour at most,

I will advise you where to plant yourselves;

Acquaint you with the perfect spy o' the time,

The moment on't; for't must be done to-night

And something from the palace; always thought

That I require a clearness; and with him,

(To leave no rubs nor botches in the work)

Fleance his son, that keeps him company,

Whose absence is no less material to me

Than is his father's, must embrace the fate

Of that dark hour. Resolve yourselves apart:

I'll come to you anon.

ماكبيس: دوژمنى منيشه؛ ههروا كينهيهكى وا توندم له دلّدايه

که ههر خولهکێکی مانی ناو ههناوم دهکوٚڵێت؛

ههر چهنده به ئاشكرا دهتوانم به هيز لهبهر چاوم بيسرمهوه و

بليم مافي خوّم بوو و وابكهم، كهچي لهبهر خاتري

دۆست و برادەرانى ھەردووكمان نابى وابكەم

چونکه نامهوی خوشهویستییان بدورینم. سهرهرای ئهوهش

دەبى بلالىمەوە بىلى مەرگى ئەو كەسىەى خىلىم دەيكورم.

ئينجا بۆيە لە يارمەتى ئۆوەدا خۆشەويستى دەبىنم و

لەبەر گەلى ھۆى گرنگ ئەو كارە

له چاوى ههموو خهلك دهشارمهوه.

دووهم پياوكوژ: گەورەم فەرمانت چى بيت

جێبەجێ دەكەين.

دووهم پیاوکوژ: ههر چهنده ژیانیشمان –

ماكبيس: روّحتان له جهستهتانا دهدرهوشيتهوه. ههر لهو كاتژميره درهنگهدا

ئامۆژگارىتان دەكەم لە كوئ خۆ مەلاس بدەن و

له ريني راستترين سيخور باشترين كات و ساتتان پي دهڵيم

چونکه دهبی ئهو کاره ههر ئیمشهو بکریت و

له جێيهكى كەمێك دوور لەم كۆشكەو ھەمىشە ئەوەتان لەبىر بێ

من دەمەوى لەو كارە بە ياكى دەربچم: نابى لەگەل ئەودا

(هیچ کهم و کوری و شپریوییهک لهو کاره) به جی بهیلری،

(فلینس)ی کوریشی که لهگهڵیدایه

نەمانى ئەو بۆ من لە ھى باوكى

كەمتر نىيە، دەبئ رووبەرووى چارەنووسىي

ئەو ساتە تارە بېيتەوە. ھەر كەسە و بريارى خۆتان بدەن،

ههر ئيستا ديمهوه لاتان.

BOTH MURDERERS:

We are resolved, my lord.

MACBETH:

I'll call upon you straight: abide within.

[Exeunt Murderers.]

It is concluded: Banquo, thy soul's flight,

If it find heaven, must find it out to-night.

[Exit.]

دووهم پیاوکوژ: گهورهم ئیمه بریاری خوّمان داوه.
ماکبیس: ههر ئیستا دهنیرمه دواتان: له ناوهوه بمیننهوه—
(پیاوکوژهکان دهروّن)
روّحت فریوه و کوّتاییته ئهی (بانکوّ)
گهر به ههشتی بیّ، بیدوّزهوه ههر ئهمشوّ.
(دهروات)

Scene II

The same. Another Room in the Palace.

[Enter Lady Macbeth and a Servant.]

LADY MACBETH:

Is Banquo gone from court?

SERVANT:

Ay, madam, but returns again to-night.

LADY MACBETH:

Say to the king, I would attend his leisure For a few words.

SERVANT:

Madam, I will.

[Exit.]

LADY MACBETH:

Nought's had, all's spent,

Where our desire is got without content:

'Tis safer to be that which we destroy,

Than, by destruction, dwell in doubtful joy.

[Enter Macbeth.]

How now, my lord! why do you keep alone,

Of sorriest fancies your companions making,

Using those thoughts which should indeed have died

With them they think on? Things without all remedy

Should be without regard: what's done is done.

MACBETH:

We have scotched the snake, not killed it;

دیمهنی دووهم

ههمان شوين. ژووريکي دي ناو قهلاً

[خاتوو ماكبيس و تهيانيك دينه ناوهوه.]

خاتوو ماكبيس: ئەرى (بانكۆ) لە دەربار رۆيشتووه؟

تەيان: بەلْى، خانم، بەلام ئىمشىەو دىتەوە.

خاتوو ماكبيس: به شا بلني دەمەوى بق چەند قسەيەك

كەميك له كاتى وەرگرم.

تەيان: باشە، خانم.

(دەروات)

خاتوو ماكبيس: هيچمان نهكرد، ههمووى دۆرا

ئەوەى ئاواتمان بوو پووچ دەرچوو،

چاکتره ئەو شتە بىت كە تۆكى دەشكۆنىت

لهوهى بهتيكشكاندنى بكهويته ناو بهختهوهرى گوماناوى.

(ماكبيس ديته ژوور)

ئيستا چۆنىت گەورەم؟ بۆ وا تەنيايت،

تالترين بير و ئەندۆ ھاوريتن و

ئەو بىرانەي دەبوا مردبان سەرى تى كردوويت و

بيريان لي دهكهيتهوه؟ ئهو شتانهي بي چارهن

پێویسته له بیربکرێن: ئهوهی بوو بوو.

ماكبیس: ئیمه مارهکهمان بریندار کرد و نهمانکوشت:

She'll close, and be herself; whilst our poor malice

Remains in danger of her former tooth.

But let the frame of things disjoint. Both the worlds suffer,

Ere we will eat our meal in fear, and sleep

In the affliction of these terrible dreams

That shake us nightly. Better be with the dead

Whom we, to gain our peace, have sent to peace,

Than on the torture of the mind to lie

In restless ecstasy. Duncan is in his grave;

After life's fitful fever he sleeps well;

Treason has done his worst: nor steel, nor poison,

Malice domestic, foreign levy, nothing,

Can touch him further.

LADY MACBETH:

Come on;

Gently my lord, sleek o'er your rugged looks;

Be bright and jovial among your guests to-night.

MACBETH:

So shall I, love; and so, I pray, be you:

Let your remembrance apply to Banquo;

Present him eminence, both with eye and tongue:

Unsafe the while, that we

Must lave our honours in these flattering streams;

And make our faces vizards to our hearts,

Disguising what they are.

LADY MACBETH:

You must leave this.

MACBETH:

O, full of scorpions is my mind, dear wife!

چاک دەبىتەوھە وەک خۆى لى دىتەوھ؛ كەچى رقى بەستەزمانمان لەبەردەم ترسى ددانى جارانى دەمىنىتەوھ.

با ههموو شتیک لیک بترازیت، زهوی و ئاسمان تیک و پیک بچن بهرلهوهی ئیمه له ترسدا بژین و

له نيّو ئازارى ئەو خەونە ترسىناكانەي شەوانە

راماندەچلەكتىن بخەوين. باشترە لەگەل ئەو مردووانە بىن

که خاموشمان کردن بو وهدهستهینانی ئهو پله و پایانه

لەوەى لەسەر حيسابى ئازارى مۆشك

له شادىيەكى بى ئارامدا بخەوين. (دەنكەن) لەگۆرى خۆيدايە

ئيستا دوای ژيانيکی چالاک و گهرم و گور باش دهخهويت؛

خەيانەت خراپترين كارى خۆى كرد: نە شىمشىر و نە ژەھر،

نه کینهی ناوخوّیی، نه لهشکری دهرهوه و

نه هيچې دې لهوانه يينې دهگهن.

خاتوو ماكبيس: وهره؛

سهروهری دلفراوانم، کهمیک ئاگات له رهنگ و رووی گوراوت بیت. ئیمشه و له ناو میوانه کانت دلخوش و به که یف به.

ماكبيس: وا دەكەم، گيانەكەم : بۆيە حەز دەكەم تۆش وابيت:

ئاگات له (بانكۆ) بێت،

به چاو و بهدهم لهگهڵ ئهو به پايهبهرزى بجوولێوه،

وا پي دهچيت ئيستا جيگامان لهق بيت

بۆيە دەبى رۆمەتى خۆمان لە جۆگەلەي كوزكىشىدا بشىزىن و

روخسارمان بكهينه دهمامكي دلمان و

راستى خۆمانى پى بشارىنەوه.

خاتوو ماكبيس: دهبي تق واز لهو بيرانه بينيت.

ماكبیس: ئۆھ، ژنه ئازايەكەم، میشكم پرى بیرى دوپشكینه

Thou know'st that Banquo, and his Fleance, lives.

LADY MACBETH:

But in them nature's copy's not eterne.

MACBETH:

There's comfort yet; they are assailable;
Then be thou jocund. Ere the bat hath flown
His cloistered flight, ere to black Hecate's summons,
The shard-borne beetle, with his drowsy hums,
Hath rung night's yawning peal, there shall be done
A deed of dreadful note.

LADY MACBETH:

What's to be done?

MACBETH:

Be innocent of the knowledge, dearest chuck,
Till thou applaud the deed. Come, seeling night,
Scarf up the tender eye of pitiful day;
And, with thy bloody and invisible hand,
Cancel and tear to pieces that great bond
Which keeps me pale!--light thickens; and the crow
Makes wing to the rooky wood:
Good things of day begin to droop and drowse;
Whiles night's black agents to their preys do rouse.
Thou marvellest at my words: but hold thee still;
Things bad begun make strong themselves by ill.
So, pr'ythee, go with me.

[Exeunt.]

تۆدەزانىت (بانكۆ) و (فلىنس) دەۋىن.
خاتوو ماكبىس: بەلام ئەوان تاسەر ھەر نامىنىن.
ماكبىس: ھىنىتا خۆشىييەكە لەوەدايە ئەوان بەرھىرىشىن:
كەواتە دلخۆش بە. بەرلەوەى شەمشەمەكوىرە بەناو
دالانەكاندا ھەلفرىت؛ پىش ئەوەى قالۆنچەى ناو تەپكان
كە بە قنگەى خەوبردەيەوە زەنگى باوىشك لى بدات
بۆ بە دەنگەوەچوونى بانگەوازى (ھىكىنىت)ى بەدكار،
كارىخى يەگجار رەش وە ئەنجام دەگەيەنرىت.

خاتوو ماکبیس: چی دهکرینت؟

ماكبيس: گيانهكهم، باشتره هيچ لهو كاره نهزانيت

تا ئەوكاتەى چەپلەى بۆلى دەدەيت. وەرە، ئەى شەوەزەنگ، پەردەيەكى تارىك بەسەر چاوى ناسىكى رۆژى بەسەزمان داكىنشەو بە دەسىتى ناديار و خويناويت

ئه و ریّکه و تنه مه زنه ی من له ترسان زهرد دهکات پووچه ل بکه و پارچه پارچه ی بکه! - رووناکی ته لْخ و تار دهبی و قه لیش بق دارستانی شهوانه ی بالداران له با لدهدات، شته چاکه کانی روّژ شوّر دهبنه و و وهنه و ز دهده ن،

تۆ سەرت لە قسەكانم سوورماوە، بەلام ئارامت بى، شتى بە خراپى دەست پى بكات بە خراپى خۆى بە تىن دەكات

كهچى بوونهوهره رەشەكانى شەو بۆننچىرەكانيان رادەبن.

جا تكات ليّ دەكەم وەرە.

(دەرۆن)

Scene III

The same

A Park, with a road leading to the Palace.

[Enter three Murderers.]

FIRST MURDERER:

But who did bid thee join with us?

THIRD MURDERER:

Macbeth.

SECOND MURDERER:

He needs not our mistrust; since he delivers

Our offices and what we have to do

To the direction just.

FIRST MURDERER:

Then stand with us.

The west yet glimmers with some streaks of day:

Now spurs the lated traveller apace,

To gain the timely inn; and near approaches

The subject of our watch.

THIRD MURDERER:

Hark! I hear horses.

BANQUO:

[Within.] Give us a light there, ho!

SECOND MURDERER:

Then 'tis he; the rest

That are within the note of expectation

Already are i' the court.

FIRST MURDERER:

His horses go about.

ايههنى سيّيهم

ههمان شوين

[وێستگەيەك، رێگەيەكى لێوە دەچێتە كۆشك.]

سئ پياوكوژ دێنه ناوهوه

یهکهم پیاو کوژ: کی به تقی گوت لهگه ڵمان بیت؟

سێيهم پياوكوژ: ماكبيّس،

دووهم پیاوکوژ: پیویست بهوه ناکات گومانی لی بکهین

له كاتيكدا ئهو باش ئيشى ئيمه دەزانيت و

له ههموو شتيكي ئيمه ئاگاداره.

يەكەم پياو كوژ: دە كەواتە لەگەڵمان بە.

هیشتا چهند تاله رووناکییهک لهلای روزاوا دهبریسکینهوه:

ئيستا ريبواري له كارواني شهو بهجيماو خيرا نهقيزه لي دهدات

تا له كاتيكى دياريكراودا بگاته قوناغ؛ ئەومى ئيمەش

چاوەرى دەكەين وا نزىك دەكەويتەوە.

سنيهم پياوكوژ: گوي شل كەن، گويم لە دەنگى ئەسپانه.

بانكق (له ناوهوه): هۆو، رووناكيمان بۆ پێكهن.

دووهم پیاوکوژ: کهواته خوّیهتی؛ ئهوانی دی

که له لیستی داوهت کراواندان

وا له ناو دهرباردان.

یهکهم پیاو کوژ: ئەسىپەكانى بەرەو دوا باياندايەوە.

THIRD MURDERER:

Almost a mile; but he does usually,

So all men do, from hence to the palace gate

Make it their walk.

SECOND MURDERER:

A light, a light!

THIRD MURDERER:

'Tis he

FIRST MURDERER:

Stand to't

BANQUO:

[To Fleance] It will be rain to-night.

FIRST MURDERER:

Let it come down.

[The First Murder strikes out the light while the others assault Banquo.]

BANQUO:

O, treachery! Fly, good Fleance, fly, fly, fly!

Thou mayst revenge. [To the Murderer] O slave!

[Dies. Fleance escapes.]

THIRD MURDERER:

Who did strike out the light?

FIRST MURDERER:

Was't not the way?

THIRD MURDERER:

There's but one down: the son is fled.

SECOND MURDERER:

We have lost

Best half of our affair.

FIRST MURDERER:

Well, let's away, and say how much is done.

[Exeunt.]

سێیهم پیاوگوژ: نزیکهی میلێک لێمان دووره، به لام ئهویش

وهک ههموو کهسێکی دی لێرهوه تا بهر دهرگهی

كۆشك به پێ دەروات.

(بانكۆ دى و فلينس مەشخەلۆكى لە دەستە)

دووهم پياوكوژ: رۆناكى، رۆناكى.

سێيەم پياوكو**ژ**: خۆيەتى ،

يەكەم پياو كوژ: ئامادەبن.

بانكۆ: (بۆ فلينس) ئەمشەو دەباريت.

یهکهم پیاو کوژ: با بباریّت^(۱۱)،

(پیاوکوژی یهکهم رووناکی دهکوژینیتهوه و ئهوانی دی

هەلدەكوتنە سەر بانكۆ)

بانكڙ: ئۆ، خيانەت! ئەي (فلينس)ى ئازيز راكە، راكە، راكە، راكە!

تۆ رەنگە تۆلەم بكەيتەوە-(بۆ پياو كوژەكە) ئەي نامەرد!

(دەمريّت، فلينس رادەكات)

سێيهم پياوكوژ: كێ بوو ڕووناكى كوژاندەوه؟

یهکهم پیاو کوژ: وا دانهنرابوو؟

سێيەم پیاوکوژ:تەنھا يەكێک کوژرا، کورەکەی رايکرد.

ئێمه چاکترین بهشی

دووهم پياوكوژ:كارهكهمان له دهست چوو.

یهکهم پیاو کوژ: باشه، بابرۆین و بلّێین چیمان کرد.

(دەرۆن)

⁽۱۱) واته، با باران بباریّت، ههروا واته، با لیّدان بهسهریدا بباریّت.

Scene IV

A Room of state in the Palace.

[A banquet prepared, [Enter Macbeth, Lady Macbeth,

Rosse, Lennox, Lords, and Attendants.]

MACBETH:

You know your own degrees: sit down. at first and last,

The hearty welcome.

LORDS:

Thanks to your majesty.

MACBETH:

Ourself will mingle with society,

And play the humble host.

Our hostess keeps her state; but, in best time,

We will require her welcome.

LADY MACBETH:

Pronounce it for me, sir, to all our friends;

For my heart speaks they are welcome.

[Enter first Murderer to the door.]

MACBETH:

[To lady macbeth] See, they encounter thee with their

hearts' thanks .--

[To the Company] Both sides are even: here I'll sit i' the midst:

Be large in mirth; anon we'll drink a measure

The table round. [To the Murderer] There's blood upon thy face.

MURDERER:

'Tis Banquo's then.

ديمەنى چوارەم

ديوهخانێکي گهوره له کۆشکدا

[خوان ئامادهیه، ماكبیس و خاتوو ماكبیس و روز و

لینوکس و لوّرد و پاکارهکانیان دیّنه ناوهوه.]

ماكبيس: ئيوه پلهوپايهى خۆتان دەزانن، لهم سهرهوه

تا ئەوسىەر دابنىشىن، پر بە دڵ بە خىربىن.

لۆردەكان: سىوپاسى بەرىزتان دەكەين.

ماكبيس: ئيمهش لهگهل ئيوه تيكهل دهبين و

وهک خانهخوییهکی خاکهرا رهفتار دهکهین.

خانمی خانهخوییمان لهسهر کورسی خویهتی و دواتر

داوای بهخیرهاتنتانی لی دهکهین.

خاتوو ماكبيس: گەورەم، لە جياتى من، لە دللەوه

به خنر هاتنی ههموق دوستانمان یکه.

(یهکهم پیاوکوژ دیته لای دهرگا)

ماكبيس: (بق خاتوو ماكبيس) بروانه، ئەوانيش له دلهوه

سوپاست دەكەن.

(بو خه لکه که): هه ردوو به روه ک یه کن: من لیره له ناوه راست

دادەنىشىم. بە دڵى خۆتان رابويرن، ھەر ئىستا جامىك

به دهوری میزهکهدا دهگیرین. (بو پیاو کوژهکه) دهموچاوت به خوینه.

پياوكوژ: كەواتە ھى بانكۆيە،

MACBETH:

'Tis better thee without than he within.

Is he despatched?

MURDERER:

My lord, his throat is cut; that I did for him.

MACBETH:

Thou art the best o' the cut-throats; yet he's good

That did the like for Fleance: if thou didst it.

Thou art the nonpareil.

MURDERER:

Most royal Sir,

Fleance is 'scaped.

MACBETH:

[Aside] Then comes my fit again: I had else been perfect;

Whole as the marble, founded as the rock;

As broad and general as the casing air:

But now I am cabined, cribbed, confined, bound in

To saucy doubts and fears. [To the Murder] But Banquo's safe?

MURDERER:

Ay, my good lord: safe in a ditch he bides,

With twenty trenched gashes on his head;

The least a death to nature.

MACBETH:

Thanks for that--

[Aside] There the grown serpent lies; the worm that's fled

Hath nature that in time will venom breed,

No teeth for the present.- [To the Murderer] Get thee gone; tomorrow

We'll hear, ourselves, again.

[Exit Murderer.]

ماكبيس: باشتره لهسهر روخساري تۆيه نهك له ناو ئهودا،

فتتان کرد؟

پياوكوژ: گەورەم بە دەسىتى خۆم كوشتم.

ماكبیس: تۆ باشترین پیاوكوژی، به لام ئەوەی

(فلینس)ی کوشتبا ئه و چاک بوو: وات کردبا

بي هاوتا دهبوويت.

پیاوکوژ: گەورەی ھەرە شكۆدارم

(فلينس) هه لأت.

ماكبيس: (بهلابهلايي) ئينجا دەردەكەم لى دىتەوە: وانەبوايە بى خەوش بووم،

تەواو بووم وەك مەرمەر، جێگير وەك كەڤر

بهره لا و ئازاد وهک ههوای سهر سهرمان.

کهچی ئیستا دیلی دهستی گومان و ترسانم،

گیراوم و تیاماوم. - (بو پیاوکوژ). به لام (بانکو) ساغه؟

پیاوکوژ: به ڵێ، سهروهری پهسندم، به ساغی له ناو قورتێک راکشاوه

بیست شهقی له سهری کراوه

بچووكترينيان بهسه بق مراندني.

ماكبيس: سوياس بق ئەمە:-

(بەلابەلایی) پیرە مار لەوى راكشاوە: ئەو كرمەی ھەلاتووە

ھەرچەندە ئێستا بێ ددانە.

دوایی سروشت ژههری لی دهرسکینیت (بو پیاوکوژ) بروا!

سبهی به تهنیا گوی له قسهت دهگرم.

(پیاوکوژهکه دهروات)

LADY MACBETH:

My royal lord,

You do not give the cheer: the feast is sold

That is not often vouched, while 'tis a-making,

'Tis given with welcome. To feed were best at home.

From thence, the sauce to meat is ceremony;

Meeting were bare without it.

MACBETH:

Sweet remembrancer!--

Now, good digestion wait on appetite,

And health on both!

LENNOX:

May it please your highness sit?

MACBETH:

Here had we now our country's honor roof'd,

Were the grac'd person of our Banquo present;

[The Ghost of Banquo rises, and sits in Macbeth's place.]

Who may I rather challenge for unkindness

Than pity for mischance!

ROSSE:

His absence, Sir,

Lays blame upon his promise. Please't your highness

To grace us with your royal company?

MACBETH:

The table's full.

LENNOX:

Here is a place reserved, Sir.

MACBETH:

Where?

LENNOX:

Here, my good lord. [Macbeth notices the ghost]

نۆشت به كەس نەبەخشى و سفرەي وا بەگيانى كەس ناكەويت

چونکه دهبوایه ناوناوه به خیرهاتنیان لی بکرابوایه،

باشتر بوو له مال بيانخواردبوايه.

قسىهى خۆشى سەر خواردن، لە ماڵ بەدەرەوە، مەزەى خۆشىيە،

هاتنه داوهتي بهبي ئهم قسانه بوشه.

ماكبيس: ئەي وەبىرەوەھىننى شىرىنم-

ئيستا خۆراكيكى چاك چاوەريى وە گيان كەوتنتانە؛

نۆشى گيانى ھەموو لايەك بيت.

لينۆكس: حەز دەكەن بەريزتان دانيشن؟

ماكبيس: هاتبا (بانكق)ى دلققان ليرهبايه، ئيستا ههموو

يياوه شهرهفمهندهكاني ولاتمان لهژير ئهو ساييتهدا دهبوون.

(تارمایی بانکو دیته ژوور و له شوینی ماکبیس دادهنیشیت)

من پتر گلهیی له بی وهفایییهکهی دهکهم

لەوەى رێكەوت لەگەڵى بێ بەزەيى بووە.

رۆز: گەورەم نەھاتنى

گلەيى دىنىتە سەر پەيمانەكەى، ھەز دەكەن بەرىزتان

به ئامادهبوونى شاهانهتان ناوى خوا له خواردنهكه بيّن؟

ماكبيس: خوان پرهو جيكا نهماوه.

لينۆكس: گەورەم، ليرە شويننيكت بۆ گيراوه.

ماكبيّس: له كويّ؟

لینوکس: لیره، سهروهری چاکم. (ماکبیس ههست به تارمایییهکه دهکات)

What is't that moves your highness?

MACBETH:

Which of you have done this?

LORDS:

What, my good lord?

MACBETH:

[To the Ghost] Thou canst not say I did it: never shake Thy gory locks at me.

ROSSE:

Gentlemen, rise; his highness is not well.

LADY MACBETH:

Sit, worthy friends. My lord is often thus,

And hath been from his youth: pray you, keep seat;

The fit is momentary; upon a thought

He will again be well: if much you note him,

You shall offend him, and extend his passion:

Feed, and regard him not.--[To Macbeth] Are you a man?

MACBETH:

Ay, and a bold one, that dare look on that Which might appal the devil.

LADY MACBETH:

O proper stuff!

This is the very painting of your fear:

This is the air-drawn dagger which, you said,

Led you to Duncan. O! these flaws, and starts,

(Impostors to true fear) would well become

A woman's story at a winter's fire,

Authorized by her grandam. Shame itself!

Why do you make such faces? When all's done,

You look but on a stool.

ئەوە چىيە وا لە بەرىزتان دەكات تىك بچن؟

ماكبيس: كيهاتان واتان كردووه؟

گەورەپياوان: چى ، سەروەرى چاكم؟

ماكبيس: (بو تارمايييه كه): ناتوانيت بليّيت من وام لي كردوويت.

چيدى بسكه خويناوييهكانت بۆم مەلەقىنەوه.

رۆز: جواميران، هەلسن، بەريزيان ناتەواوه.

خاتوو ماكبيس: هاوريياني هيرا، مهبزوون پياوهكهم زور جار واي لي ديت و

ههر له گهنجێتييهوهش وابووه؛ تكايه جێگير بن؛

ليهاتنهكهى كهم خايهنه؛ له چاوترووكانيكدا

وهک خوی لی دیتهوه. ئهگهر ئیوه زور زهینی بدهنی

خرایتری لی دهکهن و ئهم سوّزه دریّژ دهکهنهوه؛

بخون و گویی یی مهدهن. - (بو ماکبیس) توش پیاویت؟

ماكبيس: به لني، پياويكي ئازاش، ئهوهي ئيستا من

تەماشاى دەكەم شەپتانىش لىخى دەترسىيت.

خاتوو ماكبيس: قسهى فش!

ئەۋە تەنبار ەنگدانەۋەي ترسى خۆتە:

ئەرە ئەر خەنچەرە ھەراكىشىەيە كە خۆت گۆتەنى

بهرهو (دەنكەن) دەيبردىت. ئۆهـ! ئەو ترس و راچلەكىنانەت

(فشهن له چاو ترسی راستهقینه) زور چاک دهبنه

چیرۆکی بەرئاگردانی زستانەی ئافرەتان

که داییرهیان بۆی گیرابنهوه. شهرمه!

بق وا رهنگ و روخسارت گۆراوه؟

تۆ ھەر بە راستى سەيرى كورسىيەك دەكەيت.

MACBETH:

[To the lords] Pr'ythee, see there! behold! look! lo!

how say you?--

Why, what care I? [To the Ghost] If thou canst nod, speak too .--

[To the lords] If charnel houses and our graves must send

Those that we bury back, our monuments

Shall be the maws of kites.

[Ghost disappears.]:

LADY MACBETH:

What, quite unmanned in folly?

MACBETH:

If I stand here, I saw him.

LADY MACBETH:

Fie, for shame!

MACBETH:

Blood hath been shed ere now, i' the olden time,

Ere humane statute purged the gentle weal;

Ay, and since too, murders have been performed

Too terrible for the ear: the time has been,

That, when the brains were out, the man would die,

And there an end; but now they rise again,

With twenty mortal murders on their crowns,

And push us from our stools. This is more strange

Than such a murder is.

LADY MACBETH:

My worthy lord,

Your noble friends do lack you.

MACBETH:

[To lady Macbeth] I do forget:--

[To the Lords] Do not muse at me, my most worthy friends;

ماكبيس: (بق گەورە پياوان) تكايه برواننه ئيره! بروانن! سەير كەن! بق!

چۆن وا دەلىيىت؟

بۆچ ، باكم بەچىيە؟ (بۆ تارمايىيەكە) مادام سەر دەلەقيىنىتەوە، قسىەش بكە

(بۆ گەورەپياوان) ئەگەر مردووخانە و گۆرەكانمان ناچاربن

نێژراوهکانمان بنێرنهوه،

دەبئ كەلاشمان دەرخواردى كۆلاران بدەين.

(تارمایییهکه ون دهبیّت)

خاتوو ماكبيس: چى! له گەوجيتيشدا زۆر ناپياوانەيت؟

ماكبيس: ليره بوهستم دهيبينم.

خاتوں ماكبيس: يفاهـ! شەرم بكه!

ماكبيس: ههر له كۆنەوه بەرلەوەي ياساي مرۆڤانه

كۆمەلگە خاوين بكاتەوه.

بهلِّيّ ههر لهو دهمهوه كوشتني وا كراوه

که باسکردنی زوّر ترسناکه.

ئەو دەمەي كە مىشك دەپررا، مرۆف دەمرد و

ئەوەش كۆتايى بوو. كەچى ئۆستا لە بىست جۆيان

سهر پر زام و شهق دهکری و راست دهبنهوه،

دين ئيمهش لهسهر كورسييهكانمان پاڵ پيوه دهنين؛

ئەمە لە خۆيدا زۆر لە كوشتنەكە سەيرترە.

خاتوو ماكبيس: ئەي سەروەرى ھيرام

هاوري ماقووله كانت پيويستييان به تۆيه.

ماكبيس: (بق خاتوو ماكبيس): بهراستى له بيرم چوو بوو.-

(بۆ گەورە پياوان) ھاورى ھەرە ھێۋاكانم، سەيرتان پێم نێت،

I have a strange infirmity, which is nothing

To those that know me. Come, love and health to all;

Then I'll sit down.--Give me some wine, fill full.--

I drink to the general joy o' the whole table,

And to our dear friend Banquo, whom we miss:

Would he were here!

[Re- enter Ghost]

To all, and him, we thirst,

And all to all.

LORDS:

Our duties, and the pledge.

MACBETH:

[To the Ghost] Avaunt! and quit my sight! let the earth hide thee!

Thy bones are marrowless, thy blood is cold;

Thou hast no speculation in those eyes

Which thou dost glare with!

LADY MACBETH:

[To the Lords] Think of this, good peers,

But as a thing of custom: 'tis no other,

Only it spoils the pleasure of the time.

MACBETH:

What man dare, I dare:

Approach thou like the rugged Russian bear,

The armed rhinoceros, or the Hyrcan tiger;

Take any shape but that, and my firm nerves

Shall never tremble: or be alive again,

And dare me to the desert with thy sword;

If trembling I inhabit then, protest me

من ناتهواوییهکی سهیرم ههیه. له لای ئهوانهی دهمناسن ئهوه هیچ نییه. وهرن، خوشهویستی و نوش بو ههمووان، ئینجا من دادهنیشم. – ههندی مهیم بدهری، پری بکه: – من بو خوشی ههموو میزهکه دهخومهوه، ههروا بو هاوریی ئازیزم (بانکو) که لهگه لمان نییه، خوزگه لنره بوایه.

(تارمايييهكه دێتهوه)

به خوشی ههمووان و ئهو. ئیمه بو خوشی

ههموو لايهك دهخۆينهوه.

گەورە پياوان: بۆ ئەرك و پەيمانمان!

ماكبيس: (بۆ تارمايىيەكە): لاچۆ! لەبەر چاوم برۆ! دەك زەوى بتباتەوه!

ئيسكت بي موخ و خوينت سارده.

هیچ مانایهک له چاوانتا نین

که له روخسارتا دهترووسکینهوه.

خاتوو ماكبيس: (بو گەورە پياوان) هاوشانانى خاس،

تەنيا وەك شتێكى ئاسايى بيرى لێ بكەنەوە، ھەر ئەوەندەيە و بەس،

كەچى خۆشىيەكانمان لى تىك دەدات.

ماکبیس: ئەوەى پياو بيويريت بيكات، من پیى دەويرم:

تق وهره ييش وهك ورچى تيسكنى روسيا،

یان پهکشاخهی زریّدار، یان پلّنگی ههرجانی^(۱۲)

ياخود بهههر شيّوهيهكي دي جگه لهمه وهره، دهماره توندهكانم

ههرگیز نالهرزن: یان ئهگهر زیندوو ببیتهوه و

بويرى داوام لي بكهيت له چولاييدا شهره شمشير بكهين؛

ئەگەر ئەوسىا لەرزىم ولىت نەگەرام وا بكەيت

⁽۱۲) هەرجانيا، هەرێمێک بوو له هەرێمەکانى ئيمپراتۆريەتى فارسى جاران.

The baby of a girl. Hence, horrible shadow!

Unreal mockery, hence!

[Ghost disappears.]

Why, so;--being gone,

I am a man again.--Pray you, sit still.

LADY MACBETH:

[To Macbeth] You have displaced the mirth, broke the good meeting,

With most admired disorder.

MACBETH:

Can such things be,

And overcome us like a summer's cloud,

Without our special wonder? You make me strange

Even to the disposition that I owe,

When now I think you can behold such sights,

And keep the natural ruby of your cheeks,

When mine are blanched with fear.

ROSSE:

What sights, my lord?

LADY MACBETH:

[To the Lords] I pray you, speak not; he grows worse and worse;

Question enrages him. At once, good-night:--

Stand not upon the order of your going,

But go at once.

LENNOX:

Good-night; and better health

Attend his majesty!

LADY MACBETH:

A kind good-night to all!

[Exeunt all Lords and Atendants.]

ناوم بنی بووکوکهی کیژان. لیره برق، ههی تارمایی ترسناک! ...

ههی گالتهجاری ناراستهقینه، برق!-

(تارمایییهکه ون دهبیّت)

بۆچ، وا، – ئێستا كە رۆيشتىت

بوومهوه پياو- تكايه، رێک دانيشن.

خاتوو ماكبيس: (بو ماكبيس) تو خوشييهكهت لى گورين، ئهو كوبوونهوه

چاكەت بەبى سەروبەرىيەكى سەير لى تىكداين.

ماكبيس: ئاخۆ دەكرى شتى وا

بەبى سەرسىورمانىيەكى تايبەت وەك ھەورى ھاوينان

بەسەرماندا تێپەرێت؟ تۆ وام لێ دەكەيت

تەنانەت لە سىروشتى خۆشىم نامۆبم،

له كاتبكدا وا دهبينم تو دهتوانيت ديمهني وا بديني و

سەر كولمت به ياقووتى سوور نەخشابىت،

ههر که هی من له ترسان سیی بووه.

رۆز: چ دىمەنێك، گەورەم؟

خاتوو ماكبيس: (بو گەورە پياوان): تكاتان لى دەكەم، قسىه مەكەن،

خراپتر و خراپتری لی دیت؛

پرسیار توورهی دهکات. ههر ئیستا، شهوتان باش :ـ

له سهر رئ و رەسىمى خواحافيزى مەوەسىتن ،

ھەر يەكسەر برۆن ،

لينۆكس: شەوباش، تەندروستىيەكى باشترىش

بۆ خاوەن شكۆ:

خاتوو مهكبيس: شهويكي خوش بو ههمووان .

(گەورە يياو و ياكاران دەرۆن)

MACBETH:

It will have blood, they say, blood will have blood:

Stones have been known to move, and trees to speak;

Augurs, and understood relations, have

By magot-pies, and choughs, and rooks, brought forth

The secret'st man of blood.--What is the night?

LADY MACBETH:

Almost at odds with morning, which is which.

MACBETH:

How say'st thou, that Macduff denies his person

At our great bidding?

LADY MACBETH:

Did you send to him, sir?

MACBETH:

I hear it by the way; but I will send:

There's not a one of them but in his house

I keep a servant fee'd. I will to-morrow,

(And betimes I will) to the weird sisters:

More shall they speak; for now I am bent to know,

By the worst means, the worst. For mine own good,

All causes shall give way: I am in blood

Stepped in so far that, should I wade no more,

Returning were as tedious as go o'er:

Strange things I have in head, that will to hand;

Which must be acted ere they may be scann'd.

LADY MACBETH:

You lack the season of all natures, sleep.

MACBETH:

Come, we'll to sleep. My strange and self-abuse

Is the initiate fear that wants hard use:--

We are yet but young in deed.

[Exeunt.]

ماكبيس: دەلىن ئەو خوينى دەويت ، خوين خوينى دەويت؛

زانراوه بهرد بجمن، دار بدوین؛ بهختخوین و یهیوهندهکانی

ىه قەلەباچكەو قەل و قەلەر ەش

نهێنيترين پياوكوژيان دۆزيوەتەوە. شەو چ وەختە ؟

خاتوو ماكبيس: لهگهڵ بهياني شهريانه، كهس نازاني كاميان كامهيه .

ماكبيس: رات چييه سه بارهت به (ماكدهف)

که خوی له فهرمانمان دهدریتهوه؟

خاتوو ماكبيس: گەورەم، بەدواتدا ناردبوو؟

ماكبيس: دەينيرم و ئەوەى پيشىم گوتى بە رىكەوت بىستوومە.

كەسىپك نىيە لەوان كە من نۆكەرپكم

له مالیان به کری نه گرتبیت. من سبهی

زوو دەچمە لاى خوشكانى چارەنووس

ئەوان يترم يي دەلْين؛ چونكه من بريارم داوه

به خرایترین ریّگا خرایترین کاروبار بزانم.

بۆ چاكەى خۆم ھەموو رېيەك كراوەيەوە. من لەناو خوين

زوو دوور رۆيشتووم كه دەبئ چيدى نەرۆم،

گەرانەوەشىم وەك چوونەييش ھەر سەختە.

شتى سەيرم لە مێشكدايە كە دەبێ دەستم

بيانكات، ييش ئەوەي بيريان لى بكەمەوە.

خاتوو ماكبيس: بخهوه، تق بههاراتي ههموو سروشتكيت كهمه.

ماكبيس: وهره با بنووين، خوّ خلّهتاندن و نهزانيم

ترسى تازه كاريكه و پيويسته سهختتر خوى لي رابينم،

هيشتا ئيمه لهو كارانهدا نويين.

(دەرۆن)

Scene V

The heath

[Thunder. Enter the three Witches, meeting Hecate.]

FIRST WITCH:

Why, how now, Hecate? you look angerly.

HECATE:

Have I not reason, beldams as you are, Saucy and overbold? How did you dare To trade and traffic with Macbeth In riddles and affairs of death: And I, the mistress of your charms, The close contriver of all harms, Was never called to bear my part, Or show the glory of our art? And, which is worse, all you have done Hath been but for a wayward son, Spiteful and wrathful; who, as others do, Loves for his own ends, not for you. But make amends now: get you gone, And at the pit of Acheron Meet me i' the morning: thither he Will come to know his destiny.

Your vessels and your spells provide,

ديمهنى پينجهم

ڃۆلايىيەكە

[گرمهیه ، سئ جادووگهر دین (هیکیت) دهبینن. یهکهم جادووگهر: چییه، هیکیت، ئهوه چیته؟ تووره دیاریت.]

هیکیت: پیریژنان، ناههقم که ئیوهمانان

وا بي شهرم و چاوقايمن؟ چون بوو ويران لهگهڵ ماكييس بكهن چهند و چوون له مهته ل و کاروباری مهرگ بدوون، منىش كە گەورەي جادووەكانتانم، بلاندانهری نهینی گشت خرایهکانتانم، قەت داوام لى نەكرا رۆلى خۆم بېينم، یان مەزنىي ئەو ھونەرەي خۆم بنوپنم؟ لهوهش خرایتر، ههموو ئهوهی که کردتان تەنبا بق منالّنكى خۆپەرسىت و ركن بوق بردتان، دل يرقبن و تۆلەسىننەو وەك ھەر كەسىنكى دى، ههمووي بن خوّيهتي و چي بن نُنوه ليّ نايهته دي. به لام چاکی دهکهینهوه دهئیستا برون لهوي لهناو قوو لايي رووباري ئهكرون(١٣) بەيانى بمىيىنەۋە: ئەۋردەگاتە ئەۋى سهر هندام و دوار وژی خوی لنتان دهوی ئامان و حادووتان ئاماده ىكەن،

⁽۱۳) رووباریکه له دوزهخ.

Your charms, and everything beside.

I am for the air; this night I'll spend

Unto a dismal and a fatal end.

Great business must be wrought ere noon:

Upon the corner of the moon

There hangs a vaporous drop profound;

I'll catch it ere it come to ground:

And that, distilled by magic sleights,

Shall raise such artificial sprites,

As, by the strength of their illusion,

Shall draw him on to his confusion:

He shall spurn fate, scorn death, and bear

His hopes 'bove wisdom, grace, and fear:

And you all know, security

Is mortals' chiefest enemy.

[Music and song within, "Come away, come away" &c.]

Hark! I am call'd; my little spirit, see,

Sits in a foggy cloud and stays for me.

[Exit.]

FIRST WITCH:

Come, let's make haste; she'll soon be back again.

[Exeunt.]

ئەفسوون و چى دى ييوپستە ريكى بخەن. من دهچمه ناو با، ئەمشىەق وا دەپەمەسەر بق مەبەستىكى ناخۇش و مردەنى رىگا دەگرمەبەر: بهر له نبوهرق دهيي کاري مهزن بکرنت، له گۆشەي كونحنكي مانگ حنىەحيّ بكرنت. لهوي دلونكي هه لمن زور شور يوتهوه دەپگرمەۋە بەر لەۋەي بۆر ۋۇي بەرىتتەۋە: ئەمەش بە فىلىكى ئەفسىوونى دلۆپىنراپە ئەچندەي وا دەستكرد لەوى بەيدايە، به توانای بههه لهبردن و ئهندنشهبازی بهرمو سهرلتشتوان رايدهكتشبينه وازي. ئەق گاڭتە بە چارەنوۋس دەكات، فشبە دەكا بەمردن و نەمان ناواته کانی بن گرینگتره له ژیری و شهره ف و ترسان ئنوەش باش دەزانن كە لەخق دلنبايى دوژمنی سهر هکسه نق مروّقی دونیایی (گۆرانى (وەرە، وەرە) هتد له ناوەوە دەگوتريت) گويّ بگرن! وا بانگم دهكات: له روّحي گچكهم بروانه له ناو ههوريّکي تهم و مژاوي بوّم چاوهروانه. (دەرۆن)

یهکهم جادووگهر: وهره، با خیرا کهین: ئهو زوو دیتهوه.

(دەرۆن)

Scene VI

Somewhere in Scotland

[Enter Lennox and another Lord.]

LENNOX:

My former speeches have but hit your thoughts,

Which can interpret further: only, I say,

Thing's have been strangely borne. The gracious Duncan

Was pitied of Macbeth:--marry, he was dead:--

And the right valiant Banquo walked too late;

Whom, you may say, if 't please you, Fleance killed,

For Fleance fled. Men must not walk too late.

Who cannot want the thought, how monstrous

It was for Malcolm and for Donalbain

To kill their gracious father? damned fact!

How it did grieve Macbeth! did he not straight,

In pious rage, the two delinquents tear

That were the slaves of drink and thralls of sleep?

Was not that nobly done? Ay, and wisely too;

For 'twould have angered any heart alive,

To hear the men deny't. So that, I say,

He has borne all things well: and I do think,

That had he Duncan's sons under his key,

(As, an't please heaven, he shall not,) they should find

ديمەنى شەشەم

شوينيكي سكۆتلەندا

[لينۆكس و گەورە يياويكى دى دين.]

لينۆكس: قسەكانى پيشووم تەنيا بيريكى بە ميشكتا هينا،

که دهکری پتر لیک بدرینهوه: تهنها من دهلیم،

شتهکان زور سهیر روودهدهن. (دهنکهن)ی بهخشنده

ماكبيّس بهزهيي ييّدا هاتهوه: - بهمهريهم، ئهو مردبوو: -

ههروا (بانکق)ی به راستی ئازا زور درهنگ دهگهرا؛

رەنگە گەر حەز بكەيت بتوانى بلاينى (فلينس) كوشتوويەتى،

چونکه (فلینس) رای کرد، پیاو نابی زور درهنگ بگهریت.

ئايا كەس بىرناكاتەوە چەند درندانە بوق

(مالكۆڵم) و(دۆناڵبێن) باوكى بەخشىندەيان

ىكوژن؟ وإي لهم راستىيه نەفرەتىيە!

ئاي ئەۋە (ماكىنس)ي جەند دلتەنگ كرد! ئەق نەبوق يەكسەر

له رقیکی ئاییندارانهدا ههردوو تاوانباری

نقوومی خواردنهوه و دونیای خهو پهل پهل کرد؟

ئايا ئەۋە مەردانە نەكرا؟ بەلْيّ بە ژيرييش كرا؛

چونکه که ئهوان دمیانگوت لهوه بهریرس نین

دلمي ههمووان يرقين بيوو. بويه دهليم

ئەو ھەموو شىتېكى بە چاكى كردووەو من بير دەكەمەوە

ئەگەر ھەردوق كورانى (دەنكەن)ى بەردەست بكەوتايە

(خوا نەكات وابيّ) تيّى دەگەياندن

What 'twere to kill a father; so should Fleance.

But, peace!--for from broad words, and 'cause he fail'd

His presence at the tyrant's feast, I hear,

Macduff lives in disgrace. Sir, can you tell

Where he bestows himself?

LORD:

The son of Duncan. From whom this tyrant holds the due of birth. Lives in the English court and is received Of the most pious Edward with such grace That the malevolence of fortune nothing Takes from his high respect. Thither Macduff Is gone to pray the holy king, upon his aid To wake Northumberland, and warlike Siward: That, by the help of these, (with Him above To ratify the work,) we may again Give to our tables meat, sleep to our nights; Free from our feasts and banquets bloody knives; Do faithful homage, and receive free honours, All which we pine for now. And this report Hath so exasperate the king that he Prepares for some attempt of war.

LENNOX:

Sent he to Macduff?

LORD:

He did: and with an absolute "Sir, not I,"
The cloudy messenger turns me his back,
And hums, as who should say, "You'll rue the time
That clogs me with this answer."

باوک کوژی مانای چییه؛ (فلینس)یش ههروا.

به لام، لهسه رخق! – ههر لهبهر قسهی ئاشکراو

نههاتنه شایلقغانی زقردار؛ بیستوومه

که (ماکدهف) بهر رقی ئهو که وتووه: گهورهم پیم نالّیی

خقی له کوی ناوه؟

گهورهپیاو: کوری (دهنکهن)

که ئه و زقرداره مافی ژیانی لیّ زهوت کردووه،

لهناو دهرباری ئینگلیزیدا ده ژیت؛ هه روا له لایه ن

میری (نوردهمبهرلهند) یاخی بکات و (سیوارد)ی جهنگاوهری وهگه ل بدات و بهیارمهتی (ئهوهی سهر سهرمان(*)) به لکو وه ک جاران گوشت له سهر میزمان بیت و خه بگه ریته وه شهوانمان و چهقوی خویناوی له گوقهند و خوشیمان دوور بخریته وه؛ دلسوزی راسته قینه بنوینین و رومه تی پیاوی ئازادمان هه بیت، ئه وه ی دیت که وه ی دانه وه واله

شاى ئەوەندە توورە كردووه

که خوّی بوّ شهر ئاماده بکات.

لینزکس: ناردییه دوای (ماکدهف)؟

گەورە پیاو: ناردى: بە (گەورەم، نايەم)يكى يەگجارى وەلامى دايەوە و يەيامبەرى نارازى يشتى تى كردو

بۆلاندى وەك بليت «تۆ ئەم جارە

لەوە پەشىمان دەبىتەوە كە بەو وەلامە دەسىت بەروومەوە ناوە»

^(*) مەبەست لە خودايە.

LENNOX:

And that well might

Advise him to a caution, to hold what distance

His wisdom can provide. Some holy angel

Fly to the court of England, and unfold

His message ere he come; that a swift blessing

May soon return to this our suffering country

Under a hand accursed!

LORD:

I'll send my prayers with him.

[Exeunt.]

لينۆكس: جا رەنگە ئەو زۆر چاك

تى گەيپېنت ئاگاى لە خۆبنت و ئەو دوورىيە بگرنتەبەر

كە ژىرىيەكەي پێى دەبەخشىنت. خۆزگە فرىشتەيەكى پىرۆز

بق دەربای ئینگلتەرا بفریت و پیش هاتنەودی ئەو پەیامەی پی بگەیەنیت

چونکه رهنگه بهم زووانه خێروخوٚشييهکي خێرا

بهسهر ئهو ولاته ئازار چهشتووهماندا بباریت

که له ژیر دەستیکی نەفەرتی دا دەنالینیت!

گەورە پیاو: منیش نزای خۆمی پیدا دەنیرم.

(دەرۆن)

Act IV

پەردەي چوارەم

163

Scene I

A dark cave

In the middle, a Caldron Boiling.

[Thunder. Enter the three Witches.]

FIRST WITCH.

Thrice the brinded cat hath mewed.

SECOND WITCH.

Thrice; and once the hedge-pig whined.

THIRD WITCH.

Harpier cries:--"tis time, 'tis time.

FIRST WITCH.

Round about the caldron go;

In the poisoned entrails throw.--

Toad, that under cold stone,

Days and nights has thirty-one

Sweltered venom sleeping got,

Boil thou first i' the charmed pot!

ALL.

Double, double, toil and trouble;

Fire, burn; and caldron, bubble.

SECOND WITCH:

Fillet of a fenny snake,

In the caldron boil and bake;

Eye of newt, and toe of frog,

Wool of bat, and tongue of dog,

Adder's fork, and blind-worm's sting,

Lizard's leg, and howlet's wing,

ديمەنى يەكەم

ئەشكەوتىكى تارىك

[له ناوهراستهوه قازانێكى لهكوڵ ههيه]

گرمەيە، سى جادووگەر دىن.

يهكهم جادووگهر: سئ جار يشيلهي جينجر مياواندي.

دووهم جادووگهر: سني جار و جارينک ژووژک زرووکاندي.

سێيهم جادووگهر: (هاريپهر)(۱٤) قيژاندى وهخته وهخت.

یه کهم جادووگهر: به دهوری قازاندا بسوورین،

ههناوی ژاراوی تی بهاوین:-

بۆقى ژير تاتە بەردى سارد و سر

كەمت بووە سى شەو و سىي رۆژى پر

لهو ماوهیهدا ژاری کوشنده دهردهدا

دەبى ئەو يەكەمجار بكولى لە قازانى جادوودا.

ههموویان: دووقات بکهوه ئهرک و ههول

بسووتى،بلقده، قازان وهره كول.

یهکهم جادووگهر: پارچهی ماری ناو قور،

لهناو مهنجهڵ بكوڵێ بهگر:

چاوی قورناویلکه و یهنجهی بوقان،

تووكى شەمشەمەكويرەو زمانى سەگان،

فلیقهی ههژدهر، چزووی کرمهکوره،

لاقى مارميلكه، بالى كوندەبۆى ساقەسۆرە،

⁽١٤) هاريپهر: باڵندهيهكي ئەفسانەيىيە لە شێوهى ژنێكى باڵداره.

For a charm of powerful trouble, Like a hell-broth boil and bubble

ALL:

Double, double, toil and trouble; Fire, burn; and caldron, bubble.

THIRD WITCH:

Scale of dragon, tooth of wolf,
Witch's mummy, maw and gulf
Of the ravined salt-sea shark,
Root of hemlock digged i' the dark,
Liver of blaspheming Jew,
Gall of goat, and slips of yew
Slivered in the moon's eclipse,
Nose of Turk, and Tartar's lips,
Finger of birth-strangled babe
Ditch-delivered by a drab,
Make the gruel thick and slab:
Add thereto a tiger's chaudron,
For th' ingredients of our caldron.

ALL:

Double, double, toil and trouble; Fire, burn; and caldron, bubble.

SECOND WITCH:

Cool it with a baboon's blood, Then the charm is firm and good.

[Enter Hecate.]

HECATE:

O, well done! I commend your pains; And everyone shall share i' the gains.

بق حادووي كنشبهيهكي گهلن قووڵ وهک شور بای خهستی شهبتان یکوّل. **ههموویان:** دووقات یکهوه نهرک و ههوڵ سبووتي، بلقده، قازان وهره کوڵ. سېپىهم جادووگەر: بوولەكەي ئەژدەھا، ددانە گورگ؛ مۆمىاى جادووگەران، گەروو وورگ ھے سبهگەماسى دەرياي سبوير، رهگی گێژینگ ههڵکهنرایی له شهوی کوێر؛ حگەرى جوولەكەي گاور؛ زهرداوي بزن، تۆپكلى دارى (يوو)(١٥) له مانگ گراندا ليي كهنراييت زوق، لووتے تورک، لنوی تهتهر يەنجەي مندائى شەوھبەر، له قورتیکدا سوزانسهک فریعی داییت، ئەو مەرەگەيە خەست و لىچ كرابيت. لەگەل گەدەي يلىنگ يەلەيەل لهناو قاراندا دەكەبن تىكەل. **ههموویان:** دووقات یکهوه ئهرک و ههول بسووتي، بلقده قازان وهره كول.

دووهم جادووگهر: سارد بکریتهوه به خوینی مهیموون ئهوسیا حاک و بهتنه ئهفسیوون.

چاک و بهنینه نهسوون.

(هێکێت دێته ژوور)

هیکیت: ئق، دهست خقش! ستایشی ماندووبوونتان دهکهم، ههمووشتان له وقازانج و سووده خهنی دهکهم.

⁽۱۵) جۆرە درەختىكى سەوزە لەسەر قەبران دەرويت.

And now about the cauldron sing,

Like elves and fairies in a ring,

Enchanting all that you put in.

[Music and a song, "Black spirits," etc]

SECOND WITCH:

By the pricking of my thumbs,

Something wicked this way comes:-- [Knocking]

Open, locks,

Whoever knocks!

[Enter Macbeth.]

MACBETH:

How now, you secret, black, and midnight hags!

What is't you do?

ALL:

A deed without a name.

MACBETH:

I conjure you, by that which you profess,

Howe'er you come to know it, answer me:

Though you untie the winds, and let them fight

Against the churches; though the yesty waves

Confound and swallow navigation up;

Though bladed corn be lodged, and trees blown down;

Though castles topple on their warders' heads;

Though palaces and pyramids do slope

Their heads to their foundations; though the treasure

Of nature's germins tumble all together,

Even till destruction sicken, answer me

To what I ask you.

FIRST WITCH:

Speak.

SECOND WITCH:

Demand.

جا ئيستا گۆرانى بەو قازانەدا ھەلبلين

وهک جنوٚکهو پهري له بازنهدا بسورێن

بفروسىمينن ئەو ھەمووەى تيايدادەنين.

(مۆسىيقا و گۆرانى "گيانه رەشەكان" هتد دەلنن)

دووهم جادووگهر: به چووزانهوهی لهش و سهرپهنجهم

ههست به هاتنی شتیکی خراپ دهکهم: – (له دهرگادان)

ئەى كلۆم بكريوە

بق ههر كهسيّك بيّ لهويّوه .

(ماكبيس ديته ژوور)

ماكبیس: ئەوە چىيە، ئەي پىرە جادووگەرى نيوە شەوان!

ئەوە چى دەكەن؟

ههمووان: كاريكي بي ناوونيشان .

ماكبيس: ئەتوخواو ئەو كارەي دەيكەن،

يهو يههرهيهي كه ههر جون بي بيزانن، وهلامم يدهنهوه:

هەرچەندە ئىوە رەشەبا بەرەلا دەكەن و لىيان دەگەرىن

لەدژى كليسايان بجەنگن، ھەر چەندە بەشەپۆلى سەربەكەف

كەشىتىيان دەشىيوينن، ھەليان دەلووشىن؛

ههرچهنده ئيوه گولهگهنم به زهوييهوه دهنووسينن ،

درەختان لە رەگەوە ھەلدەكەنن؛

قەلايان بەسەر سەرى ياسەوانەكانياندا دەرمينن؛

سەرى كۆشك و قووچەكەكان بەرەو بناغەكانيان دادەنەوينن؛

گەنجىنەى سىروشىت تۆك دەشىيوينن؛

تا رادهی ئەوهی رووخان لەخۆی وهرس بیت. چ بپرسم وه لامم بدهنهوه.

يەكەم جادووگەر: قسىە بكە

دووهم جادووگهر: داوا بكه.

THIRD WITCH:

We'll answer.

FIRST WITCH:

Say, if thou'dst rather hear it from our mouths,

Or from our masters?

MACBETH:

Call 'em, let me see 'em.

FIRST WITCH:

Pour in sow's blood, that hath eaten

Her nine farrow; grease that's sweaten

From the murderer's gibbet, throw

Into the flame.

ALL:

Come, high or low;

Thyself and office deftly show!

[Thunder. First Apparition, an armed Head.]

MACBETH:

Tell me, thou unknown power,--

FIRST WITCH:

He knows thy thought:

Hear his speech, but say thou nought.

APPARITION:

Macbeth! Macbeth! Beware Macduff:

Beware the Thane of Fife.--Dismiss me:--Enough.

[Descends.]

MACBETH:

Whate'er thou art, for thy good caution, thanks;

Thou hast harped my fear aright:--but one word more,--

FIRST WITCH:

He will not be commanded. Here's another,

سێيهم جادووگهر: وه لامت دهدهينهوه.

یهکهم جادووگهر: پیّمان بلّی حهز دهکهیت له دهمی نیّمه ببیستی،

يان له هي گهورهكانمانهوه.

ماکبیس: بانگیان بکهن، دهمهوی بیانبینم.

يەكەم جادورگەر: خوينى ئەو مالۆسىەى

كه نق كودهلهى خواردووه، لهگهل ئهو بهزهى

که له ئارەقەي سەرپەتى سىندارەي مرۆڤكوژەوە گىراوە،

فرێ بده ناو گرهکهوه.

ههموويان: له بهرزان بيّ يان نهوى

زوو بۆى بەديار بكەوى.

(گرمه، تاپۆی يەكەم، هى سەرێكى زرێ داره)

ماكبيس: ئەي ھيزى نەزانراو، پيم بلي -

يهكهم جادووگهر: ئهو بيرهكانت باش دهزانيت

گوێؠ لێ بگره ورتهت نهيهت.

يهكهم تاپق: ماكبيّس! ماكبيّس! ماكبيّس! تاگات له (ماكدهف)بيّ،

ئاگات له سهرداری (فایف)بێ- بهسه، لێم بگهڕێ.

(دەچێتە خوار)

ماكبيس: تق ههركي بيت ، سوپاس بق ورياكردنهوهكهت:

تۆ به راستى ترسى منت زانى ، بەلام قسەيەكى ترم:-

یهکهم جادووگهر: ئهو بهرفهرمان نابیّت، ئهوه یهکیّکی تره

More potent than the first.

[Thunder. Second Apparition, a bloody Child.]

APPARITION:

Macbeth! Macbeth! -

MACBETH:

Had I three ears, I'd hear thee.

APPARITION:

Be bloody, bold, and resolute; laugh to scorn

The power of man, for none of woman born

Shall harm Macbeth.

[Descends.]

MACBETH:

Then live, Macduff: what need I fear of thee?

But yet I'll make assurance double sure,

And take a bond of fate: thou shalt not live;

That I may tell pale-hearted Fear it lies,

And sleep in spite of thunder.

[Thunder. Third Apparition, a Child crowned, with a tree in his

hand.]

What is this,

That rises like the issue of a king,

And wears upon his baby brow the round

And top of sovereignty?

ALL:

Listen, but speak not to't.

APPARITION:

Be lion-mettled, proud; and take no care

Who chafes, who frets, or where conspirers are:

Macbeth shall never vanquished be, until

Great Birnam wood to high Dunsinane hill

كه لهوهى يهكهم بههيزتره.

(گرمهیه، تاپۆی دووهم، مندالنکی خویناوییه)

دووهم تايق: ماكبيس! ماكبيس! ماكبيس!

ماكبيس: خۆزگە سى گويم ھەبوايە تا بەھەرسىيكان گويم لىت بگرتايە.

دووهم تاپو: خوينرپيژ به، ئازا و چاو نهترس.

گالته به هیزی مروّف بکه. لهوهی له ژنان بووه مهترسه

ئەوان ناتوانن ئازارت پى بگەيەنن.

(دەچێتە خوار)

ماكبيس: بق خوّت برى (ماكدهف): چ پيويسته ليت بترسم؟

به لام من ئهو دلنيايييه دووپات دهكهمهوه و

پەيمانىك لەگەل چارەنووسىدا دەبەسىتم: تۆ نابى بژيت؛

تا بتوانم به ترسى دلزهرد بليه درق دهكهيت و

سهره رای گرمه و مهترسی بتوانم بخهوم:-

(گرمەيە، تايۆى سێيەم، منداڵێكى تاج لەسەرەو

درەختىكى لە دەستە).

ئەوە كتىه

که وهک شازادان دهردهکهویت و

تاجى خرى سەروەرى

لهسهر نيو چهواني مندالانهي داناوه؟

ههموويان: گوي بگره و قسىهى لهگهل مهكه.

سێیهم تاپێ: دڵ شێرانه و له خوٚبایی و بێ باک به

بهرامبهر ئهوانهی بیّزار و هیلاکت دهکهن یان پیلان دهنیّنهوه؛

ماكبيس ههرگيزاو ههرگيز نابهزيت

تا دارستانی (بیّرنام)ی مهزن له دژیا

Shall come against him.

[Descends.]

MACBETH:

That will never be:

Who can impress the forest; bid the tree

Unfix his earth-bound root? Sweet bodements, good!

Rebellion's head, rise never till the wood

Of Birnam rise, and our high-placed Macbeth

Shall live the lease of nature, pay his breath

To time and mortal custom.--Yet my heart

Throbs to know one thing: tell me,(if your art

Can tell so much,) shall Banquo's issue ever

Reign in this kingdom?

ALL:

Seek to know no more.

MACBETH:

I will be satisfied: deny me this,

And an eternal curse fall on you! Let me know:--

Why sinks that cauldron? and what noise is this?

[Hautboys.]

FIRST WITCH:

Show!

SECOND WITCH.

Show!

THIRD WITCH.

Show!

ALL.

Show his eyes, and grieve his heart;

Come like shadows, so depart!

[A show of eight kings the last with a

بەرەو گردە بەرزەكانى (دەنزىنەن) نەيەت.

(دەچێتە خوار)

ماكبيس: ههرگيز ئهو شته ناقهوميّت:

كى دەتوانى لە دارستان رابخورىت؛

فەرمان بەدرەخت بكا رەگى پتەوى خۆى ھەڭكىشىنىد؟ نوقلانەى چاكە

ياخى مردوو هەرگيز نا راسىن لەو خاكە

تا دارستانی (بیّرنام) نهجمیّت، (ماکبیّس)ی پایهبهرز

به ئاسايى دەۋىت بەبى ترس و لەرز

تا دوا ههناسهی دهداته دهست کات و مهرگی سروشتی مروّف.-

هيشتا دلم توند لي دهدا بق زانيني تاقه شتيك، توف:

پيم بلين (ئەگەر ئيوه ئەوەندە دەزانن). ئايا رۆژى دى نەوەكانى (بانكۆ)

لهو شانشينه فهرمانرهوابن؟

ههموويان: داواي چي تر مهكه.

ماكبيس: دەمەوى دلنيابم: ئەوەم پى نەلين

نەفرەتىكى ھەتا ھەتاپەتان لى بىارىت! دە بلىنى؟

ئەو قازانە بۆ روو دەچىت؟ ئەو دەنگانە چ دەلىنى!

(دەنگى دووزەلە دێت)

يەكەم جادووگەر: دەركەوە!

دووهم جادووگهر: دهركهوه!

سێيهم جادووگهر: دەركەوه!

ههموويان: وهره بهرچاوي، دڵێ پر بکه له خهم.

وهک سێبهر دهرکهوه، دوایی برو خاترجهم.

[هەشت شا دەردەكەون، دوايينيان ئاوێنەيەكى

glass in his hand; Banquo's Ghost following.]

MACBETH:

[To the First king in the show] Thou are too like the spirit of

Banquo; down! Thy crown does sear mine eyeballs: [To the second

king]and

thy hair, Thou other gold-bound brow, is like the first,

[To the Witches] A third is like the former, filthy hags!

Why do you show me this? a fourth!--Start, eyes!

What, will the line stretch out to the crack of doom?

Another yet!--A seventh!--I'll see no more:--

And yet the eighth appears, who bears a glass

Which shows me many more; and some I see

That twofold balls and treble sceptres carry.

Horrible sight!--Now I see 'tis true;

For the blood-boltered Banquo smiles upon me,

And points at them for his.--What! is this so?

FIRST WITCH:

Ay, sir, all this is so:--but why

Stands Macbeth thus amazedly?

Come, sisters, cheer we up his sprites,

And show the best of our delights;

I'll charm the air to give a sound,

While you perform your antic round;

That this great king may kindly say,

Our duties did his welcome pay.

[Music. The Witches dance, and then vanish with Hecate.]

له دهسته: تارمايي (بانكۆ)بان لهدوايه.] ماكبيس: (بق يهكهم ياشاي ديمهنهكه) تق زوّر به روّحي (بانكق) دەچىت: دەك برووختى! تانجهکهت گلینهی چاوانم دهتووزینیتهوه (بق دووهم شا) يرچى تۆ نٽو چهواني زيرتٽگيراوي تۆش وهک هي پهکهمه:-(بۆ جادووگەران) سێيەمىش وەك ئەوانىترە: بىرێژنە قۆرى قرێژنىنە ىق ئەوھم يىخ بىشان دەدەن؟− چوارەمىش؟− ئەي چاو بىينە! چى! ئايا ئەورىزە تارۆژى قىامەت درىش دەسىتەوە. یهکێکی دیش؟ - حهوتهمیش؟ - چی دی نابینم: -خق هه شته میش ده رده که و نت که ناوینه به کی له دهسته و گەلىكى دىشىم بى نىشان دەدات؛ ھەروا لەدەست ھەندىكان دووگق و داردهستی سنی دهسکی دهبینم چ دىمەنتكى ترسناكە! - ئىستا، دەسىم ئەۋە راستە، چونکه (بانکق)ی برچ خویناوی پیم دهخهنیتهوه و بق نەوەكانى خۆى يەنجەم بق درێژ دەكات: - چى! ئاخق وادەبێت؟ يهكهم جادووگهر: به لَيْ گهورهم، ههموو تُهمه وادهبيّت: - به لام چييه يقح ماكييس وا نقوومي دهرياي سيهرسامييه؟ وهرن خوشکان، يا دلّي خوّش يکهين چاکترین شادی یی نیشان بدهین. من ههواکه دهفروسمینم تایر بی له دهنگ که سهمای سهبری یو دهکهن تا نهیی دلتهنگ، به لکو ئه و شایه گهور هیه بلنی به خشندانه ئەركەكانمان بۆ بەخترھتنانى وەكو شايانە. (مۆسىقا، حادووگەرەكان سەما دەكەن و لەگەل ھىكىت ون دەسن)

MACBETH:

Where are they? Gone?--Let this pernicious hour

Stand aye accursed in the calendar!--

Come in, without there!

[Enter Lennox.]

LENNOX:

What's your grace's will?

MACBETH:

Saw you the weird sisters?

LENNOX:

No, my lord.

MACBETH:

Came they not by you?

LENNOX:

No, indeed, my lord.

MACBETH:

Infected be the air whereon they ride;

And damn'd all those that trust them!--I did hear

The galloping of horse: who was't came by?

LENNOX:

'Tis two or three, my lord, that bring you word Macduff is fled to England.

MACBETH:

Fled to England!

LENNOX:

Ay, my good lord.

MACBETH:

[Aside] Time, thou anticipat'st my dread exploits:

The flighty purpose never is o'ertook

Unless the deed go with it. From this moment

ماكبيس: له كوين؟ رۆيشىتن؟ - ياخوا ئەو كاتژميره نەفرەتىيه،

ههتا ههتایه له میزوودا لنی بی لهعنهتییه!

وهره ژوورێ، كێ له دهرهوهيه!

(لينۆكس ديته ژوور)

لینۆکس: بەریزرتان چ دەفەرموون؟

ماكبيس: خوشكاني چارەنووست بيني؟

لينزكس: نەخير، گەورەم.

ماكبيس: به لاى تق دانه هاتن؟

لينۆكس: ئەوەى راستى بىن، نەخىر، گەورەم.

ماكبيس: دەك ئەو بايەى سوارى دەبن پر لە دەرد بيت،

ئەوانەي پیشیان باوەر دەكەن بە نەفرەت بن!-

گويم له چوارنالهی ئەسپان بوو، كى بوو ھات؟

لينۆكس: گەورەم دوو كەس ھەواڵى ھەلاتنى

(ماكدهف)يان بق ئينگلتهرا هيناوه.

ماكبيس: هه لاتووه بق ئينگلتهرا؟

لينۆكس: بەڵێ، سەروەرى گەورەم.

ماكبيس: (لهلاوه) ئهى كات، تۆ بهييش كاره ترسناكهكانم دەكهويت:

هەرگىز ھىواى تىژفر نابەزينريت

مهگهر كردار قهرهبهقهرهي بروات. لهم ساتهوه بهدواوه

The very firstlings of my heart shall be

The firstlings of my hand. And even now,

To crown my thoughts with acts, be it thought and done:

The castle of Macduff I will surprise;

Seize upon Fife; give to the edge o' the sword

His wife, his babes, and all unfortunate souls

That trace him in his line. No boasting like a fool;

This deed I'll do before this purpose cool:

But no more sights!/To Lenox/ Where are these gentlemen?

Come, bring me where they are.

[Exeunt.]

دەبى ھەرە يەكەم شتى ناو دڵم
بكەمە ھەرە يەكەمى دەستم، تەنانەت ھەر ئىستا
بۆ ئەوەى تانجى كردار بنىمە سەر بىرەكانم و
لەگەڵ بىركردنەوەدا بكرىن: بەسەر قەلاى (ماكدەف) دادەدەم
ناوچەى (فايف) دەگرم؛ ژن و منداڵ و
ھەموو ئەو گيانە بەدبەختانەى دەچنەوە سەر ئەو
دەدەمە بەردەمى شمشىر. با وەك گەوجان
چىدى خۆ ھەڵنەكىشم؛ بڵيم وا دەكەم. بەرلەوەى ھىوام ساردبىتەوە
بەلام نامەوى چىدى ئەو دىمەنانە ببينم! (بۆ لىنۆكس) كوا ئەو جوامىرانە
دەى لە كوين بمبە لايان.

(دەرۆن)

Scene II

Fife

A Room in Macduff's Castle.
[Enter Lady Macduff, her Son, and Ross.]

LADY MACDUFF:

What had he done, to make him fly the land?

ROSSE:

You must have patience, madam.

LADY MACDUFF:

He had none:

His flight was madness: when our actions do not, Our fears do make us traitors.

ROSSE:

You know not

Whether it was his wisdom or his fear.

LADY MACDUFF:

Wisdom! to leave his wife, to leave his babes.

His mansion, and his titles, in a place

From whence himself does fly? He loves us not:

He wants the natural touch; for the poor wren,

The most diminutive of birds, will fight,

Her young ones in her nest, against the owl.

All is the fear, and nothing is the love;

As little is the wisdom, where the flight

So runs against all reason.

ROSSE:

My dearest coz,

I pray you, school yourself: but, for your husband,

ديمەنى دوودم

ناوچهی فایف

ژووري*ک* له قه *لای* ماکدهف.

[خاتوو ماكدهف و كورهكهى و روز دينه ژوور.]

خاتوو ماكدهف: چى كردبوو تا له ولات رابكات؟

رۆز: خانم دەبى تۆ ئارامىت ھەبىت.

خاتو ماكدهف: ئەو نەيبوو:

هه لاتنه کهی شیتی بوو: کاتیک کرداره کانمان

نامانكهن به خايهن، ترس وامان لي دهكات.

رۆز: تۆ نازانىت

ئاخو ژیری بوو یان ترس بوو وای لی کرد.

خاتوو ماکدهف: ژیری! ژن و منداڵی خوّی به جی بیّلیّت،

خان و مان و سامانی خوی بهجی بیلنی و

هه لنت؟ ئەو ئىمەى خۆش ناويت:

ئەو ھەستى سىروشتى كەمە؛ چونكە فىسقەگوللەي بەسەزمان

كه بچووكترين بالندهيه له درى كوندهبق

بۆ بەچكەى ساواى خۆى دەجەنگێت.

هەمووى ترسه، هيچى خۆشەويستى نييه؛

ژيريشىي ھەر بەقەد ئەوەيە، ئەو ھەلاتنەشى

دژی ههموو ژیرییهکه.

روز: ئامۆزاى ھەرە نازدارم،

تكام وايه دان بهخوتا بگريت: به لام ميردت

He is noble, wise, Judicious, and best knows

The fits o' the season. I dare not speak much further:

But cruel are the times, when we are traitors,

And do not know ourselves; when we hold rumour

From what we fear, yet know not what we fear,

But float upon a wild and violent sea

Each way and move.--I take my leave of you:

Shall not be long but I'll be here again.

Things at the worst will cease, or else climb upward

To what they were before. [To her Son] My pretty cousin,

Blessing upon you!

LADY MACDUFF:

Fathered he is, and yet he's fatherless.

ROSSE:

I am so much a fool, should I stay longer,

It would be my disgrace and your discomfort:

I take my leave at once.

[Exit.]

LADY MACDUFF:

[To her Son] Sirrah, your father's dead;

And what will you do now? How will you live?

SON:

As birds do, mother.

LADY MACDUFF:

What, with worms and flies?

SON:

With what I get, I mean; and so do they.

LADY MACDUFF:

Poor bird! thou'dst never fear the net nor lime,

The pit-fall nor the gin.

پياوێکی چاک و ژير و خاوهن ههسته،

زۆر چاک لەگەرو گێچەڵى رۆژگار دەگات. ناوێرم پتر بڵێم:

به لام زهمانه دڵڕهقه كاتێک ئێمه خايهنين و

به خۆشمان نازانین؛ قسه و قسهلۆک

دەمانترسىنن، ناشزانىن لە چى دەترسىن

كەچى ئىمە سوارى دەريايەكى سەرشىتى پر باھۆز بووين و

بق ههر لايه ک بجووليين -. خوا حافيزت لي ده کهم:

زۆر دوورناكەومەوە و زوو ديمەوە ئيرە.

ئەگەر شتەكان بەو خراپىيە بگەن يان دەوەسىتن يان بەرز دەبنەوە و

وهک جارانیان لی دیتهوه (بو کوری ماکدهف) ئاموزای ژیکهلانهم

خوا چاوی لیّت بیّت!

خاتوو ماكدهف: باوكى ههبوو، وا ئيستا بي باوكه.

رۆز: زۆر گەوجم گەر لەوە پتر بمينمەوە،

چونکه ئهوه دهبیته مایهی شهرمهزاری من و نارهجهتی تق:

ھەر ئۆسىتا دەرۆم.

(دەروات)

خاتور ماکدهف: (بق کورهکهی) کوره، باوکت مردووه

ئينجا چى دەكەيت؟ چۆن دەژىت؟

کورهکه: دایه، وهکو بالندان.

خاتوو ماکدهف: چی ، به کرم و میش و مهگهز؟

كورهكه: مەبەستم وايه، هەرچى دەستم بكەويت، ئەوانىش ھەر وان.

خاتوو ماکدهف: بالندهی به سه زمان! ئه دی هه رگیز له دواو و دمکانه و

تەپكە و فاق ناترسىت؟

SON:

Why should I, mother? Poor birds they are not set for.

My father is not dead, for all your saying.

LADY MACDUFF:

Yes, he is dead: how wilt thou do for father?

SON:

Nay, how will you do for a husband?

LADY MACDUFF:

Why, I can buy me twenty at any market.

SON:

Then you'll buy 'em to sell again.

LADY MACDUFF:

Thou speak'st with all thy wit; and yet, i' faith,

With wit enough for thee.

SON:

Was my father a traitor, mother?

LADY MACDUFF:

Ay, that he was.

SON:

What is a traitor?

LADY MACDUFF:

Why, one that swears and lies.

SON:

And be all traitors that do so?

LADY MACDUFF:

Everyone that does so is a traitor, and must be hanged.

SON:

And must they all be hanged that swear and lie?

LADY MACDUFF:

Every one.

کورهکه: دایه، بق بترسم؟

ئەوانە بۆ بالندەى بچووك دانانرينەوه.

تۆش بىلنىت، باوكم نەمردووه.

خاتوو ماکدهف: به ڵێ ، مردووه، ئينجا چي دهکهيت بۆ باوکێک؟

کورهکه: نهخیر، ئینجا تق چی دهکهیت بق میردیک؟

خاتوو ماكدهف: بقج، دهتوانم بيست ميرد لهههر بازاريك بكرم.

كورهكه: كەواتە دەيانكرىت تا بيانفرۆشىتەوە.

خاتوو ماكدهف: به ههموو زيرهكييهكهوه دهدوييت:

به لام به راستى ئىستا تۆپىويستىت ھەر بەوەندە زىرەكىيە.

کورهکه: دایه، ئەرى باوكم خايەن بوو؟

خاتوو ماكدهف: بهڵێ، وابوو.

کورهکه: دایه، خایهن چییه؟

خاتو ماكدهف: ئەوەيە كە سويند دەخوا و درق دەكات.

كورهكه: ئەرى ھەموو ئەوانەي وا دەكەن خايەنن؟

خاتوو ماكدهف: ههر كئ وابكات خايهنه و دهبي له سيداره بدريت.

كورهكه: ئايا ههر دهبي ههموو كهسيك كه سويند بخوا و درو بكا له سيداره بدريت؟

خاتوو ماكدهف: ههر ههموويان.

SON:

Who must hang them?

LADY MACDUFF:

Why, the honest men.

SON:

Then the liars and swearers are fools: for there are liars and swearers enow to beat the honest men and hang up them.

LADY MACDUFF:

Now, God help thee, poor monkey! But how wilt thou do for a father?

SON:

If he were dead, you'ld weep for him: if you would not, it were a good sign that I should quickly have a new father.

LADY MACDUFF:

Poor prattler, how thou talk'st!

[Enter a Messenger.]

MESSENGER:

Bless you, fair dame! I am not to you known,

Though in your state of honor I am perfect.

I doubt some danger does approach you nearly:

If you will take a homely man's advice,

Be not found here; hence, with your little ones.

To fright you thus, methinks, I am too savage;

To do worse to you were fell cruelty,

Which is too nigh your person. Heaven preserve you!

I dare abide no longer.

[Exit.]

LADY MACDUFF:

Whither should I fly?

I have done no harm. But I remember now

کورهکه: کێ له سێدارهیان دهدات؟

خاتوو ماكدهف: پياوه شهرهفمهندهكان.

کورهکه: کهواته سویندخور و دروزنهکان گهوجن، چونکه دروزن و گهوج

ئەوەندە زۆرن دەتوانن لە شەرەفمەندەكان بدەن و لە سىپدارەيان بدەن.

خاتوو ماکدهف: خوا ئاگادارت بیّت، مەیموونی بەسەزمان! بەلام تۆچی دەكەیت بۆ باوكیّك؟

کورهکه: ئهگهر باوکم مردبایه، بۆی دهگریایت؛ ئهگهر نهگریت ئهوه نشانهیه کی باشه که من زوو بهزوو باوکنکی دیکهم دهنت.

خاتوو ماكدوف: ئەي ھەر زەگۆي بەسبەزمان، ئەوەجى دەڭنىت!

(پەيامھێنێنک دێتە ژوور)

پهيامهين: سلاوت لئي بيت ئهي خانمي جوان! من لهلات نهناسراوم،

ههرچهنده پایهبهرزی تق لهلای من ئاشکرایه.

دەترسىم بەم زووانە مەترسى لىت نزىكبىتەوە

ئەگەر ئامۆژگارى مرۆقتكى خاكەرا لە گوئ بگريت،

تق و بچووكهكانت ليره مهمينن،

وابزانم، زور درندهم تو بهم جوره بترسينم،

به لام دڵرهقييه كي نامر قانهيه خرايهت له گهڵ بكهم؛

ئەو خراپەيەى زۆر لىتەوە نزىكە. خوا ئاگاى لىت بىت!

ناويرم يتر بمينمهوه.

(دەروات)

خاتوں ماگدہف: بق کوئ ہەلنىم؟

هیچ خراپییه کم نه کردووه، به لام وا به بیرم دیته وه

I am in this earthly world; where to do harm

Is often laudable; to do good sometime

Accounted dangerous folly: why then, alas,

Do I put up that womanly defence,

To say I have done no harm?--What are these faces?

[Enter Murderers.]

FIRST MURDERER:

Where is your husband?

LADY MACDUFF:

I hope, in no place so unsanctified

Where such as thou mayst find him.

FIRST MURDERER:

He's a traitor.

SON:

Thou liest, thou shag-eared villain!

FIRST MURDERER:

What, you egg!

[Stabbing him.]

Young fry of treachery!

SON:

He has killed me, mother:

Run away, I pray you! [Dies.]

[Exit Lady Macduff, crying "Murder", and pursued by the Murderers.]

لهسه رئه و زهمینه دونیایییه دا ، گه ر خراپه بکهیت زورجار جیّگای پهسنینی، ههندی جار چاکه به گهوجییه کی مهترسیدار دهزانن، که واته مخابن. بو چه کی به رگری ژنانه بکه مه شان و بلیّم هیچ خراپییه کم نه کردووه ؟ ئه و دهموچاوانه کیّن ؟ (پیاوکوژه کان دیّنه ژوور)

پياوكوژ: مێردت له كوێيه؟

خاتوو ماکدهف: هیوادارم له جنگهیه کی ئهوهنده ناپیروّز نهبیّت

که یهکێکی وهک تۆ پێی ببینرێتهوه.

پياوكوژ: ئەو خاينە.

کورهکه: درق دهکهیت، ههی نامهردی بسک دریژ!

پياوكوژ: چې، ههي بي قيمهت. (شمشيري لي دهدات)

ههی ناکهس بهچهی خیانهتکار!

کورهکه: دایه، کوشتمی:

تكايه، راكه. (دەمريّت)

[خاتوو ماكدهف هه لديته دهرهوهو هاوار دهكات (كوشتيان!)

(پیاوکوژهکانیش به دواوهیهوهن)]

Scene III

England. A room in the King's Palace.

[Enter Malcolm and Macduff.]

MALCOLM:

Let us seek out some desolate shade and there Weep our sad bosoms empty.

MACDUFF:

Let us rather

Hold fast the mortal sword, and, like good men,
Bestride our down-fall birthdom: each new morn
New widows howl; new orphans cry; new sorrows
Strike heaven on the face, that it resounds
As if it felt with Scotland, and yell'd out
Like syllable of dolour.

MALCOLM:

What I believe, I'll wail;

What know, believe; and what I can redress,

As I shall find the time to friend, I will.

What you have spoke, it may be so perchance.

This tyrant, whose sole name blisters our tongues,

Was once thought honest: you have loved him well;

He hath not touched you yet. I am young; but something

You may deserve of him through me; and wisdom

To offer up a weak, poor, innocent lamb

T' appease an angry god.

ديمهنى سٽيهم

ئینگلتهرا. ژووریّک له کوّشکی یاشادا

[مالكۆلم و ماكدەف دينه ژوور]

مالكۆلم: با بچينه پهنايهكى چۆل و لهوى

كوڵى دڵى خەمگىنمان ھەڵڕێڗين.

ماكدهف: چاكتر وايه

بهتوندی شمشیّری مهرگ هه لگرین و وهک پیاوی چاک بهشاقاوی مهزن بهرهو و لاتی ویّرانمان بکهوینه ریّ، ههموو بهیانییهکی نوی نوی

بيوه ژنى نوى دەزىرىن، ھەتيوى نوى دەگرىن، خەمى نوى بەرەو

رووی ئاسمان دەبىتەوە تا دەنگ دەداتەوە و

وهک بلّنی ئەویش لەگەل سكۆتلەندا ھەست بەو ئازارە دەكات و

شین و زاری دهکات.

مالكۆلم: ئەوەى بروام پێى ھەبێت، خەمى لێ دەخۆم،

ئەوەى دەيزانم، باوەرم پنى ھەيەو ئەوەى پنم چاك دەكريتەوە

ههر كاتيّك باريّكي لهبار رهخسا چاكي دهكهمهوه

ئەوەى باست كرد رەنگە وابيت؛

ئە زۆردارەي كە تەنبا ناوھينانى زمانمان كول دەكات،

جاران بەپياوێكى دڵسۆز دادەنراو تۆ زۆرت خۆشدەويست؛

هيّشتاش دەستى له تق نەوەشاندووە. من گەنجم، بەلام

رەنگە تۆ بەھۆي منەوە شىتېكت چنگ بكەوپت و

ژیری خوّته که بهرخیّکی بهسهزمان و لاوازو ههژاری وهک من

بدهیته دهست خوداوهندهکی تووره تا هیوری بکهیتهوه.

MACDUFF:

I am not treacherous.

MALCOLM:

But Macbeth is.

A good and virtuous nature may recoil

In an imperial charge. But I shall crave your pardon;

That which you are, my thoughts cannot transpose;

Angels are bright still, though the brightest fell:

Though all things foul would wear the brows of grace,

Yet grace must still look so.

MACDUFF:

I have lost my hopes.

MALCOLM:

Perchance even there where I did find my doubts.

Why in that rawness left you wife and child,

(Those precious motives, those strong knots of love)

Without leave-taking?--I pray you,

Let not my jealousies be your dishonors,

But mine own safeties: you may be rightly just,

Whatever I shall think.

MACDUFF:

Bleed, bleed, poor country!

Great tyranny, lay thou thy basis sure,

For goodness dare not check thee! wear thou thy wrongs,

The title is affeered.--Fare thee well, lord:

I would not be the villain that thou thinkest

For the whole space that's in the tyrant's grasp

And the rich East to boot.

MALCOLM:

Be not offended:

ماكدهف: من خايهن نيم.

مالكۆلم: بهلام ماكبيس وايه.

ر هنگه تهنانهت سر وشتنکی باش و حاکمهند

بهفه رمانيكي شاهانه بابداته وه. به لام من داواي ليبووردنت لي دهكهم

لهوهى وات دهبينم و بيرهكانم ناتوانن تۆ به چەشنتكى له خۆت جيا ببينن.

فریشته کان هیشتا ورشه دارن، گهرچی ورشه دارترینیان کهوته خوارهوه.

ههرچهنده ههموو شتیکی گهن و بهد روخساری چاکی دهیوشیت

كەچى ھێشتا چاكە دەبئ وەك خۆى دەربكەوێت.

ماكدهف: ليت نائوميد بووم،

مالكوّلم: رونگه من لهبهرئهوه گومانت لي بكهم.

بۆچى بەو يەلەيەلىيە ماڵ و منداڵى خۆت جى ھێشت

(ئەوانەي كە ياڭنەرى ھێۋا و گرى بەرزى خۆشەويستين)

بيّ ئەوەي مالْئاوايييان ليّ بكەيت؟ - تكام وايه

گومانه کانم نه بنه هوی به نایاک دانانی تق

به لام دەبنه هۆى سەلامەتى خۆم: رەنگە تۆ بەراستى ئەوەبىت

كه من بيرت ليّ دهكهمهوه.

ماكدهف: ئهى ولاتى هه ژارم. دەبا ههر خوينت لي بتكيت!

تۆش ئەي زولمى مەزن، بناغەي خۆت بەدلنيايى دابنى،

چونکه چاکه ناویریت ریت پی بگریت! خرایهی خوت بنوینه

چونکه ناونیشانت بۆیان بۆته شتیکی دلنیا! - گەورەم، خوات لەگەل،

من نابم بهو نامهردهی تق بیری لی دهکهیتهوه

ئەگەر ھەموو قەلەمرەوى ژير دەستى خۆيم پى ببەخشىيت،

ويراي سەرياكى مولكى دەولەمەندى رۆژھەلات.

مالكۆڵم: بەقسەكانم دڵگير مەبە:

I speak not as in absolute fear of you.

I think our country sinks beneath the yoke;
It weeps, it bleeds; and each new day a gash
Is added to her wounds. I think, withal,
There would be hands uplifted in my right;
And here, from gracious England, have I offer
Of goodly thousands: but, for all this,
When I shall tread upon the tyrant's head,
Or wear it on my sword, yet my poor country
Shall have more vices than it had before;
More suffer, and more sundry ways than ever,
By him that shall succeed.

MACDUFF:

What should he be?

MALCOLM:

It is myself I mean: in whom I know
All the particulars of vice so grafted
That, when they shall be opened, black Macbeth
Will seem as pure as snow; and the poor state
Esteem him as a lamb, being compared
With my confineless harms.

MACDUFF:

Not in the legions
Of horrid hell can come a devil more damn'd
In evils to top Macbeth.

MALCOLM:

I grant him bloody, Luxurious, avaricious, false, deceitful, Sudden, malicious, smacking of every sin من نالیّم به تهواوی ترسم لیّته.
وا بیر دهکهمهوه ولاّتهکهمان به بن نیردا کهتووه،
دهگری و خویّنی لیّ دیّت و ههر روّژهی برینیّکی نویّ
دهچیّته پالّ زامهکانی دی، ویّرای ئهوهش
ههست دهکهم دهستی خهلّک بو مافی من بهرز کراوهتهوه؛
لیّرهش، لهلایهن شای چاکمهندی ئینگلتهرا
ههزاران پیاوی چاکم پیّدراوه؛ بهلام سهرهرای ئهوهش
کاتیّک پیّ لهسهری زوّردارهکه دهنیّم
یان بهسهری شمشیّرهکهمی ههلّدهواسم، هیّشتا ولاّته ههژارهکهم
پتر خراپه لهوهی لهمهوپیّش دهبینیّ و
له زوّر رووهوه پتر ئازار دهکیّشیّت

ماكدهف: ئەو كەسىە كى دەبىت؟

مالكۆڵم: مەبەستم لە خۆمە، كە دەزانم

من ههموو جوّره خراپهیهکی تایبهتیم لیّ موتوربه کراوه، بیّت و ئاشکرا بکریّن، (ماکبیّس)ی رهش وهک بهفری سپی بیّ گهرد دهردهکهویّت؛ ولاّته بهسهزمانهکهش ئهو به بهرخ دادهنیّت که لهگهل خرایه یی سنوورهکانی من بهراوردی دهکات.

ماكدهف: تهنانهت له ناو ريزي

ههموو ئەوانەى لەناو دۆزەخى تۆقێنەردان شەيتانێكى لەو نەفرەتيتر و خراپەكارتر نييه.

مالكۆلم: من لەگەلتام ئەو خوينريژه،

خراپپهرسته، تهماعکار و ساختهکار و خاپینوّک و ههموو کهتنیّکی لیّ دهوهشیّتهوه،

That has a name: but there's no bottom, none,
In my voluptuousness: your wives, your daughters,
Your matrons, and your maids, could not fill up
The cistern of my lust; and my desire
All continent impediments would o'erbear,
That did oppose my will: better Macbeth
Than such an one to reign.

MACDUFF:

Boundless intemperance
In nature is a tyranny; it hath been
The untimely emptying of the happy throne,
And fall of many kings. But fear not yet
To take upon you what is yours: you may
Convey your pleasures in a spacious plenty,
And yet seem cold, the time you may so hoodwink:
We have willing dames enough; there cannot be
That vulture in you, to devour so many
As will to greatness dedicate themselves,
Finding it so inclin'd.

MALCOLM:

With this, there grows,
In my most ill-composed affection, such
A staunchless avarice, that, were I king,
I should cut off the nobles for their lands;
Desire his jewels, and this other's house:
And my more-having would be as a sauce
To make me hunger more; that I should forge

جا ههر ناوێکي ههيێ؛ بهڵام شاوهتي من نى كۆتاپىيە، ژنەكانتان، كچەكانتان، دایک و خانمه کانتان ناتوانن جامی شههوهتم بر یکهن؛ ئارهزوههکانم ىەسەر ھەموق كۆسىدىكدا سەردەكەوتت که بنته رنگای ویستم: ماکینس باشتره له پهکێکي وهک من فهرمانرهوايي بکات. **ماکدهف:** بهرزهفتنه کردنی بی سنووری ئارەزوۋە سىروشتىيەكانى مرۆف سىتەمكارىيە: ھەر ئەۋەشبە بۆتە ھۆي لە دەستچوونى ناوەختى تەخت و تاجى ياشايەتى. بەلام مەترسىه سىەرەراى ئەوەش ئەمە رىكا لەق مافەت ناگرىت، تۆ دەتوانىت بەدرى ئار ەزووەكانت بە تەولوى تىر بكەبت و ھىشىتاش خوّت وا دەرىخەيت كە دەسىيەردار نىت- دونياش وا حاوبەست دەكەيت: ئىمە گەلىخ خانمى ئارەزوومەندمان ھەن ئامادەن بىنە نېچىرى ئارەزووى راوكەرت و ئارەزووى تۆش ئەوەندە حاوبرسىي نىيە، تا يە ھەموق ئەۋانەي خۆت ىق تەرخان دەكەن تىر نەبىت. مالکوّلم: ویّرای ئەوەش، له سروشتی بەدمدا تهماعتکی رسکاو و هه لکشاوی وا له رووانه ئەگەر بېمە شا، مرۆۋە جواميرەكان دەكورم تا دەست بەسەر زەوى و زاريان دابگرم؛ ئارەزووى خشلاەكانيان يان خانوو و مالى خەلكى دى دەكەم: هەبوونى بتر دەبىتە مەزەپەك برسيترم دەكات تاۋەكۇ يەخۆم

Quarrels unjust against the good and loyal, Destroying them for wealth.

MACDUFF:

This avarice

Sticks deeper; grows with more pernicious root Than summer-seeming lust; and it hath been The sword of our slain kings: yet do not fear; Scotland hath foisons to fill up your will, Of your mere own. All these are portable, With other graces weighed.

MALCOLM:

But I have none: the king-becoming graces,
As justice, verity, temperance, stableness,
Bounty, perseverance, mercy, lowliness,
Devotion, patience, courage, fortitude,
I have no relish of them; but abound
In the division of each several crime,
Acting it many ways. Nay, had I power, I should
Pour the sweet milk of concord into hell,
Uproar the universal peace, confound
All unity on earth.

MACDUFF:

O Scotland! Scotland!

MALCOLM:

If such a one be fit to govern, speak: I am as I have spoken.

MACDUFF:

Fit to govern!

No, not to live!--O nation miserable, With an untitled tyrant bloody-sceptered, شهری نارهوای وا له دژی باش و دلسوزان بنیمهوه و لهبهر سامانه کانیان له ناویان ببهم.

ماكدهف: ئەم تەماعە

پتر رهگاژویه و رهگیکی خراپتر و قوولتر له شاوهتی هاوینهت دادهکوتیت: ههر ئهوهش شمشیری سهرگهردنی شایه کوژراوهکانمان بووه: به لام هیشتا مهترسه کاتیک سکوتلهندا دهبیته هی خوت ئهوهندهی سامان تیدایه ئارهزووت تیر بکات، ئهو ههموو شتانه بهرگهیان دهگیریت ئهگهر لهگهل حاکهکانی ترت بهراورد بکرین.

مالكۆلم: بەلام من هيچم نييه، لەو چاكىيانەى شايستەى شايانن،

وهک دادپهروهری، راستگۆیی، لهسهرخۆیی، خۆنهگۆری، بهخشندهیی، خه لک و ولاتپاریزی، بهزهیی، بی فیزی خواپهرستی، به ئارامی، ئازایهتی، خۆراگری، هیچ لهوانه له من بهدی ناکرین؛ به لام پسپۆرم له دابهشکردنی ههر خراپهیهک بۆ چهندین تاوان و حدیهجی کردندان حدایهجدا، نهختر، هیزم ههوایه،

جامی شیری تەباييم دەرژاندە ناو دۆزەخ،

ئاشتى جيهانيم دەشيواند و

يەكىتى ئەو زەمىنەم تىكوپىك دەدا.

ماكدهف: ئاه سكۆتلەندا! سكۆتلەندا!

مالكۆلم: ئەگەر يەكێكى وا شايستەى فەرمانرەوايىيە، بدوێ:

من چۆنم پێ گوتيت وام.

ماكدهف: شايستهى فهرمانرهوايى؟

نەخىر، شايستەى ژيانىش نىيە. – ئەى نەتەوەى كلۆڵ! كەى جارىكى دى لە بندەسىتى زالمىكى زەوتكارى When shalt thou see thy wholesome days again,
Since that the truest issue of thy throne
By his own interdiction stands accursed
And does blaspheme his breed? Thy royal father
Was a most sainted king; the queen that bore thee,
Oft 'ner upon her knees than on her feet,
Died every day she lived. Fare-thee-well!
These evils thou repeat'st upon thyself
Have banish'd me from Scotland. O my breast,
Thy hope ends here!

MALCOLM:

Macduff, this noble passion, Child of integrity, hath from my soul Wiped the black scruples, reconciled my thoughts To thy good truth and honour. Devilish Macbeth By many of these trains hath sought to win me Into his power; and modest wisdom plucks me From over-credulous haste: but God above Deal between thee and me! for even now I put myself to thy direction, and Unspeak mine own detraction; here abjure The taints and blames I laid upon myself, For strangers to my nature. I am yet Unknown to woman: never was forsworn: Scarcely have coveted what was mine own; At no time broke my faith; would not betray The devil to his fellow; and delight

داردهست خویناوی روّژانی خوّشی دهبینیته وه،

له کاتیکدا که میراتگری راسته قینه ی ته ختی شایه تیت

به وه ی خوّ له گه رانه وه به دوور ده گریّت تاوانباره و

نه فرهت له بنه ماله و بنه چه که ی خوّی ده کات؟ شای باوکت

شایه کی هه ره پیروّز بوو: شاژنی دایکت که توّی لیّ بوو،

پتر له سه ر چوّکان بوو بوّ نویّژ و خواپه رستی له وه ی به پیّوه بیّت،

هه موو روّژانی ژیانی ئاره زووه کانی خوّی ده مراند. خوات له گه لّ!

ئه و خراپانه ی له سه ر خوّت ریز کردن

هه رئه وانه ن منیان له سکوّتله ندا ده رپه راند: — ئاه، ئه ی دلّم،

مالكۆلم: ماكدەف، ئەو سۆزە جواميرانەت

هيواكانت لنره به كوتا دنن.

که زادهی دلسوزییه، له روّحمدا

ههمووی گومانیکی رهشی سرپیهوه و بیرهکانمی هیناوه جی بو راستی و شهرهفمهندی و چاکی تو .(ماکبیس)ی شهیتانی به و فیلانه له وه دهگه را من ژیرچه نگ بخات،

به لام ژیریتی خاکه راییم رام دهکیشیتهوه

لەوەى بەپەلە پێيان باوەر بكەم: بەلام دەبا خواى سەر سەران چاوى لەو يەيوەندىيەى نێوانمان بێت! تەنانەت ئێستا

خۆم دەخەمە ژێر رانمايى تۆ و ھەموو ئەو قسانەى لە دژى

خۆمم هەلبەستابوون له خراپه و تاوانكارى

به سروشت و گیانم ناموّن. من هیشتا

ئافرەت چىيە نايناسىم؛ ھەرگىز بەدرۆ سويندم نەخواردووه؛

بەدەگمەن حەزم لە شتى خەلكى بووە؛

ههرگیز به لیننی خومم نه شکاندووه: ئاماده شنیم خیانه تنان به نیم بو هاوه له که ی به لام

No less in truth than life: my first false speaking

Was this upon myself. What I am truly,

Is thine and my poor country's to command:

Whither, indeed, before thy here-approach,

Old Siward, with ten thousand warlike men

Already at a point, was setting forth:

Now we'll together; and the chance of goodness

Be like our warranted quarrel! Why are you silent?

MACDUFF:

Such welcome and unwelcome things at once 'Tis hard to reconcile.

[Enter a Doctor.]

MALCOLM:

Well; more anon .--

[To the Doctor] Comes the king forth, I pray you?

DOCTOR:

Ay, sir: there are a crew of wretched souls

That stay his cure: their malady convinces

The great assay of art; but, at his touch,

Such sanctity hath heaven given his hand,

They presently amend.

MALCOLM:

I thank you, doctor.

[Exit Doctor.]

MACDUFF:

What's the disease he means?

MALCOLM:

'Tis called the evil:

A most miraculous work in this good king;

Which often, since my here-remain in England,

خۆشەويستىم بۆ راستى بەقەد ژيانە:

يهكهم دروم ئهوهبوو لهسهر خوّمم كرد.

ئەوەى بە راستى منم هى تۆيە و دەيخەمە ژير

خزمهتى تق و ولاتهكهم بق فهرمان ييكردن:

ئەوەى راستى بى، پىش ھاتنى تۆ بۆ ئىرە،

پیره سیوارد، به خو و به ده ههزار شهرکهرهوه،

خۆى ئامادە كردبووو خەرىك بوو بەرەو ئەوى بكەويتە رى.

ئيستا ههموو پيکهوه دهروين و خوا بکات وهک چون

جەنگمان رەوايە بەختىش يارمان بيت، بۆ وا ماتى؟

ماكدهف: زور زهحمه ته شتى وا خوش و ناخوش

بەيەكجار پێكەوە ھەڵكەون.

(نۆشدەرىك دىتە ژوور)

مالكۆلم: باشه، ههر ئيستا پتر لهوه دهدويين

(بق نقشدهرهکه) تکایه، ئهری شا دیته ئیره؟

نۆشدەر: بەلنى، گەورەم كۆمەلىك مرۆڤى بەلەنگاز

چاوەرين چارەيان بكات: نەخۆشىيەكانيان

به مەزنترىن ھەولى نۆشدەران چارەسەر نەكراوە؛ بەلام

بەو بەھرە پىرۆزەى ئاسىمان پنى بەخشىيوە

لەبەر دەستى ئەو چاك دەبنەوه.

مالكۆڵم: سوپاست دەكەم، نۆشدەر.

(نۆشدەرەكە دەروات)

ماكدەف: مەسەسىتى چ نەخۆشىسەكە؟

مالكۆلم: ناوى بەدشايييە:

ئەو شايە چاكە، چارەيەكى سەرسىورمێنى ئەو دەردە دەكات.

لەوەتەى لىرە لە ئىنگلتەرا ماوەتەوە

I have seen him do. How he solicits heaven,

Himself best knows: but strangely-visited people,

All swoln and ulcerous, pitiful to the eye,

The mere despair of surgery, he cures;

Hanging a golden stamp about their necks,

Put on with holy prayers: and 'tis spoken,

To the succeeding royalty he leaves

The healing benediction. With this strange virtue,

He hath a heavenly gift of prophecy;

And sundry blessings hang about his throne,

That speak him full of grace.

[Enter Rosse.]

MACDUFF:

See, who comes here?

MALCOLM:

My countryman; but yet I know him not.

MACDUFF:

My ever-gentle cousin, welcome hither.

MALCOLM:

I know him now. Good God, betimes remove

The means that makes us strangers!

ROSSE:

Sir, amen.

MACDUFF:

Stands Scotland where it did?

ROSSE:

Alas, poor country!

Almost afraid to know itself. It cannot

Be called our mother, but our grave: where nothing,

But who knows nothing, is once seen to smile;

زۆر جار بینیومه وا بکات. ئهو تهنیا بهخۆی چاک دهزانیّت چۆن ئهو بههرهیه له ئاسىمان وهدهست دینیّت؛ به لام نهخوّشی وا سهیر که نوّشدهران لیّیان نائومیّدن لهبهر ئاوسان و کولک و برینی جهرگتهزیّن، به نویّژ و نزا ئهو چاکیان دهکاتهوه؛ دراویّکی زیّر دهخاته ملیان: دهلیّن ئهو بههرهیهشی بو ئهوانهی لیّی وهپاش دهکهون جیّ دیّلیّت. ویّرای ئهو لایهنه چاکه سهیرهی ئهو بههرهیهکی خوایی ههیه بو پیشبینیکردن؛ گهلیّ فهر و چاکهی دیش له دهوری تهختی شاهانهیهتی که نه لگهی حاکی هیزی روّحیهتی.

(رۆز دىنتە ژوور)

ماكدهف: بروانه، كێ دێت؟

مالكۆلم: هاولاتى منه، بهلام ناشى ناسم.

ماكدهف: به خير بيت، ئامۆزاى ههميشه جواميرم.

مالكۆلم: ئيستا ناسيم، خوداى گەورە ئەو كەسەى ئيمەى

ليّكتر كردوّته بيّگانه لهناو ببات.

رۆز: ئامىن، گەورەم.

ماكدهف: سكۆتلەندا وەك جاران ماوه؟

رۆز: مخابن، بق ولاته ههژارهكهم!

ئەوەندە ترساوە وەختە خۆى نەناسىتەوە.

ناتوانين بلّنين دايكمانه، بهلكو گۆرمانه،

كەس بزەيەكى لى نابينريت جگە لەوانەي ھيچ نەزانن؛

Where sighs, and groans, and shrieks, that rent the air,

Are made, not marked; where violent sorrow seems

A modern ecstasy; the dead man's knell

Is there scarce asked for who; and good men's lives

Expire before the flowers in their caps,

Dying or ere they sicken.

MACDUFF:

O. relation

Too nice, and yet too true!

MALCOLM:

What's the newest grief?

ROSSE:

That of an hour's age doth hiss the speaker;

Each minute teems a new one.

MACDUFF:

How does my wife?

ROSSE:

Why, well.

MACDUFF:

And all my children?

ROSS:

Well too.

MACDUFF:

The tyrant has not battered at their peace?

ROSSE:

No; they were well at peace when I did leave 'em.

MACDUFF:

Be not a niggard of your speech: how goes't?

ROSSE:

When I came hither to transport the tidings,

ههواکهی به ئاخ و ناله و قیژه شهق کراوه کهسیش ئاگای لیّ نییه؛ کهسهری گهوره به شتیّکی ئاسایی دادهنریّت؛ کهم وایه یهکیّک بپرسیّ ئهو زهنگهی مهرگ بو کیّیه. ژیانی مروّقه چاکهکان بهر لهوهی گولّی بهرکلاویان(۱۲) بژاکیّ بهسهر دهچیّت؛

ماکدهف: ئاهـ، چ چيرۆكێكى

پر بەسەرھات و راستىيە!

مالكۆلم: دوا خەم چىيە؟

رۆز: ئەو خەمەيە سەعاتىكى پىشىتر رووى داوە و لە دەمى گىرەرەوەكەى دەدرىتەوە

بهوهی کۆنه، ههر خولهکهی یهکیکی نوی روودهدات.

دەمرن تەنانەت يېش ئەوبەي نەخۆش كەون.

ماكدەف: ژنەكەم چۆنە؟

رۆز: بۆچ، باشە.

ماكدهف: ئەدى ھەموو منداللەكانم؟

رۆز: ئەوانىش باشن.

ماكدهف: كابراى زۆردار ئاشتى و ئاسوودەيى لى تىك نەداون؟

رۆز: نەخير، ئەوان لە ئاسوودەييدا دەژيان كە جيم ھيشتن.

ماكدهف: له قسهكانت كهمدوو مهبه. چۆنن چۆن؟

رۆز: كاتێك بەدڵگرانييەوە دەھاتمە ئێرە

⁽١٦) بەپێى دەستوورى سكوتڵەندى ئەوان گوڵێكى چيايييان لە شەپقە دەدا.

Which I have heavily borne, there ran a rumour Of many worthy fellows that were out; Which was, to my belief, witnessed the rather, For that I saw the tyrant's power a-foot: Now is the time of help. Your eye in Scotland Would create soldiers, make our women fight, To doff their dire distresses.

MALCOLM:

Be't their comfort

We are coming thither: gracious England hath Lent us good Siward and ten thousand men; An older and a better soldier none That Christendom gives out.

ROSSE:

Would I could answer
This comfort with the like! But I have words
That would be howled out in the desert air,
Where hearing should not latch them.

MACDUFF:

What concern they?

The general cause? or is it a fee-grief Due to some single breast?

ROSSE:

No mind that's honest

But in it shares some woe; though the main part Pertains to you alone.

MACDUFF:

If it be mine,

Keep it not from me, quickly let me have it.

ROSSE:

Let not your ears despise my tongue for ever,

بۆ هەوال هینان، قاویک بلاو بۆوه
له بارهی یاخیبوونی چهند هاورییهکی هیژا؛
به بروای من بهلگهی ئهوهم ههبوو به راستیان بزانم
چونکه هیزی زوردار خوی ئاماده کردبوو و لهسهر پی بوو.
ئیستا کاتی یارمهتیدانه، چاوتان له سکوتلهندا
سهربازتان بو دروست دهکات و وا له ژنان دهکات بجهنگن
بو تووردانی خهمی جهرگبریان.

مالكۆلم: با ئەوە مايەي خۆشىيان بيت.

ئێمه بهرێوهین. شای ئینگلتهرای چاک پهروهر (سیوارد)ی ئازا و ده ههزار شهرکهری پێ داوین؛ پیاوێکی وایه که مهسیحیهت

لهو باشتر و شارهزاتری بهخوّوه نهدیوه.

رۆز: خۆزيا منيش بمتوانيبايه

وه لامی ئه و خوشییه به شتیکی خوش بدهمه وه! به لام من قسه ی وام پیه دهبی له چوله وانی بلوورینریت نه وه کا گوی بیان بیسیت.

ماکدهف: له بارهی کێن؟

مەسەلەى گشتى؟ يان تەنھا پەيوەندىيان بە تاقە سىنەبەكە ھەبە؟

رۆز: ھيچ م<u>ێشكێكى</u> بەرۆمەت

ناتوانيّت بهشيّكي لهو مهينهتهدا نهبيّت،

هەر چەندەش بەشى سەرەكى پەيوەندى بە تۆوەيە.

ماكدەف: ئەگەر وايە

ليم مهشارهوه، زوو بمدهري.

روز: با گوێچکهکانتان ههتا ههتایه نهفرهت له زمانم نهکهن

Which shall possess them with the heaviest sound That ever yet they heard.

MACDUFF:

Humh! I guess at it.

ROSSE:

Your castle is surprised; your wife and babes Savagely slaughtered: to relate the manner Were, on the quarry of these murdered deer, To add the death of you.

MALCOLM:

Merciful heaven!--

What, man! ne'er pull your hat upon your brows; Give sorrow words: the grief that does not speak Whispers the o'er-fraught heart, and bids it break.

MACDUFF:

My children too?

ROSSE:

Wife, children, servants, all That could be found.

MACDUFF:

And I must be from thence! My wife killed too?

ROSSE:

I have said.

MALCOLM:

Be comforted:

Let's make us medicines of our great revenge, To cure this deadly grief.

MACDUFF:

He has no children.--All my pretty ones?

که قورسترین دهنگیان بهسهردا دهباریّنیّت، چونکه لهوهتی ههن شتی وایان نهبیستووه.

ماكدهف: همف! دهيزانم.

رۆز: بەسەر قەلاتەكەتدا دراوە، ژن و مندالەكانت

زۆر درندانه كوژراون: ئەگەر وەك خۆى بگێرمەوه چۆن ئەو كارمامزه نازدارانه كوژران دەبى مەرگى تۆش بخەمه پاليان.

مالكۆلم: ئەي ئاسىمانى پر بەزەيى:-

چی، پیاو! ههرگیز کلاوهکهت مهخزینه سهرچاوان: خهمت بهقسه دهربره، ئه خهفهتهی دهرنابردریت دهچرپینیته ناو گویی دل و داوای لی دهکات برووخیت.

ماكدهف: مندالهكانيشم؟

رۆز: ژن و مندال و نۆكەر و

ههموو ئهوانهى لهوى بوون.

ماكدهف: ئاخق دەبوايە من لەوى نەبووام!

ژنەكەشىم كوژرا!

رۆز: گوتم.

مالكۆلم: دلْخۆش به:

با تۆلەى مەزن بكەينە دەرمانى دەردەكانمان بۆ چاكردنى ئەو مەينەتىيە مرۆڤكوژە.

ماكدهف: ئەو منداڵى نىيە، – ھەموو ژىكەلەكانم؟

Did you say all?--O hell-kite!--All? What, all my pretty chickens and their dam At one fell swoop?

MALCOLM:

Dispute it like a man.

MACDUFF:

I shall do so:

But I must also feel it as a man:

I cannot but remember such things were,

That were most precious to me.--Did heaven look on,

And would not take their part? Sinful Macduff!

They were all struck for thee. Naught that I am,

Not for their own demerits, but for mine,

Fell slaughter on their souls: heaven rest them now!

MALCOLM:

Be this the whetstone of your sword. Let grief Convert to anger; blunt not the heart, enrage it.

MACDUFF:

O, I could play the woman with mine eyes,
And braggart with my tongue!--But, gentle heavens,
Cut short all intermission; front to front
Bring thou this fiend of Scotland and myself;
Within my sword's length set him; if he 'scape,
Heaven forgive him too!

MALCOLM:

This time goes manly.

Come, go we to the king; our power is ready;

Our lack is nothing but our leave. Macbeth

گوتت ههموویان؟ - ئاه ، ئهی کۆلارهی دۆزهخ! - ههموویان؟ چی ، ههموو مندالهکانم و دایکیان بهیهک چنگ لی گیرکردن؟

مالكۆلم: وەك پياو بيبرێنەوە.

ماكدهف: وا دهكهم،

به لام دەبى وەك پياويش ھەستى پى بكەم:

ناتوانم ئەوانە لە بيرخۆم ببەمەوه

که له لام ههره نازدار بوون. - ئاسمان تهماشای دهکرد و

دەورى خۆى نەدىت؟ ماكدەفى تاوانبار!

هەموويان لەسەر تۆ كوژران، ئەوان كوژران

لەسىەر خراپى خۆيان نا، بەلام لەسىەر من.

منيش هيچ نيم، خودايه ده لێيان خوّش به!

مالكۆلم: با ئەوە ببيتە ھەسانى شمشيرت: با خەمت

ببيّته رق؛ دلّت كۆل مەكە، بوغزاوى بكه.

ماكدهف: ئۆهـ! دەتوانم به چاوان وەك ژن بگريم و

به زمان خو هه لکیشم: - به لام ئهی ئاسمانی (۱۷) دلنه رم

نيوانمان هيچ مەهيله، ئەو شەيتانەي سىكۆتلەندا و

من رووبه روو راگره؛

لەبەردەم شمشىرى من دايېنى، ئەگەر ھەلات

خوا لهويش خوّش بيّت!

مالكۆڵم: كاتەكە پياوانە دەروات

وهره با بچینه لای شا: هیزمان نامادهیه،

له هيچمان كهم نييه رؤيشتن نهبي. (ماكبيس)

⁽۱۷) له سهردهمی شیّکسپیردا نهدهبوایه ناوی خواو مهسیح و خاوهن شکوّ به خراپی بهیّنریّت. یاسایه که بوّ نهمه ههبوو، ههر کهسهی وای بکردابا دهبوایه (۱۰) جونهیهه تاوانه بدات، بوّیه وشهی (خوا) کراوه به (ئاسمان).

Is ripe for shaking, and the powers above
Put on their instruments. Receive what cheer you may;
The night is long that never finds the day.

[Exeunt.]

بهریّکی گهییووه بو راشهقاندن، هیّزهکانی سهر سهرمانیش (*) چهکی خوّیان کردوّته شان. چهند دهتوانی خوّشی بچیّژه ئه و شهوهی ههرگیز روّژی به دوادانایه چ شهویّکی دریّژه. (دهروّن)

217 216

^(*) واته هێزه خوايييهكان.

Act V

پەردەي پينجەم

219

Scene I

Dunsinane. A Room in the Castle

[Enter a Doctor of Physic and a Waiting-Gentlewoman.]

DOCTOR:

I have two nights watched with you, but can perceive no truth in your report. When was it she last walked?

GENTLEWOMAN:

Since his majesty went into the field, I have seen her rise from her bed, throw her nightgown upon her, unlock her closet, take forth paper, fold it, write upon it, read it, afterwards seal it, and again return to bed; yet all this while in a most fast sleep.

DOCTOR:

A great perturbation in nature,--to receive at once the benefit of sleep, and do the effects of watching! In this slumbery agitation, besides her walking and other actual performances, what, at any time, have you heard her say?

GENTLEWOMAN:

That, sir, which I will not report after her.

DOCTOR:

You may to me; and 'tis most meet you should.

GENTLEWOMAN:

Neither to you nor any one; having no witness to confirm my speech. [Enter Lady Macbeth, with a taper.]

Lo you, here she comes! This is her very guise; and, upon my life, fast asleep. Observe her; stand close.

DOCTOR:

How came she by that light?

ديمەنى يەكەم

دەنزىنەن. ژوورىكى ناوقەلا

[نۆشىدەرىك و ياوەرژنىكى گەورە دىنە ژوور.]

نۆشدەر: دوو شەو لەگەڵت ئۆشكم گرت، ھىچ راستىيەكم لە قسەكانت نەدىت، كەي دواجار لە خەودا رۆسى؟

یاوهرژن: لهوهتی خاوهن شکو چوّته مهیدانی جهنگهوه، لهجیّگا رادهبی و جلی شهو دهکاته بهر^(۱۸) و کانتوّر دهکاتهوه و کاغهز دهردیّنیّ و قهدی دهکات و دهیخویّنیّتهوهو موّری دهکات و دهگهریّتهوه ناو جیّگا له کاتیکدا به مکارانه دهکات له شیرین خهودایه.

نۆشدەر: سەر لىخشىدواويىيەكى گەورەيە لە سىروشىتدا كە مرۆف خەوتووبى و

کاری بیداریش رابپه رینیت! له و باره شیواوهی خهوتن دا،

جگه له خهورویی و کارکردنی دی، ئایا ئه و کاتانه گویت

لى بوو چى لەبەر خۆى دەگوت؟

ياوهرژن: گەورەم من قسىه له دواى ئەو ناگيرمەوه.

نقشدهر: دەتوانىت بە منى بلۆيت چونكە پۆويستە من بيانزانم.

یاوهرژن: بۆتۆ و بۆ هیچ کەس نا، چونکە هیچ بەلگەیەکم نییه راستى قسەکانمى پى بسەلمىندم. (خاتوو ماكبىس مۆمىنكى پىيەو دىتە ژوور) بروانه! وا دىتە ئىرە. ئەوە دەق شىنوازى خۆيەتى، بەگيانى خۆم، لە شىرىن خەودايە. لىلى بروانە لە پەنا بوەستە.

نۆشدەر: ئەو رۆناكىيەى لە كوى ھىناوە؟

⁽۱۸) لهم شانویییهدا، له زوّر جیّگادا نیشانه بهوه دراوه که ماکبیّس و خاتوو ماکبیّس به رووتی لهناو نویّن دهنوون.

GENTLEWOMAN:

Why, it stood by her: she has light by her continually; 'tis her command.

DOCTOR:

You see, her eyes are open.

GENTLEWOMAN:

Ay, but their sense is shut.

DOCTOR:

What is it she does now? Look how she rubs her hands.

GENTLEWOMAN:

It is an accustomed action with her, to seem thus washing her hands: I have known her continue in this a quarter of an hour.

LADY MACBETH:

Yet here's a spot.

DOCTOR:

Hark! she speaks. I will set down what comes from her, to satisfy my remembrance the more strongly.

LADY MACBETH:

Out, damned spot! out, I say!-- One; two; why, then 'tis time to do't ;-- Hell is murky!--Fie, my lord, fie! a soldier, and afeard? What need we fear who knows it, when none can call our power to account?--Yet who would have thought the old man to have had so much blood in him?

DOCTOR:

Do you mark that?

LADY MACBETH:

The Thane of Fife had a wife; where is she now?--What, will these hands ne'er be clean? No more o' that, my lord, no more o' that: you mar all with this starting.

DOCTOR:

Go to, go to; you have known what you should not.

ياوهرژن: له تهنيشتييهوه بوو. فهرماني كردووه كه بهردهوام چراي لهلا بيت.

نۆشدەر: دەبىنى، چاوەكانى كراوەن.

ياوهرژن: بهڵێ، بهلام ههستهكاني داخراون.

نۆشدەر: ئەوە ئىستا چى دەكات؟ بروانە چۆن دەستەكانى لىك دەخشىنىت.

یاوهرژن: ئەوە لای ئەو كارێكی ئاسایییه، واپێ دەچێت دەستەكانی بشوات، بینیومه جار وایه چارەكه سەعاتێک وادەكات.

خاتوو ماكبيس: هيشتا پشكيك بيرهوهيه.

نۆشدەر: گوى بگرە! دەدويت. ئەوەى دەيليت دەينووسىمەوە،

تا دلنياتر بم لهوهي بيتهوه بيرم.

خاتوو ماکبیس: لاچق ، پشکی نهعلهتی! ده لیّم، لاچق! سهعات بووه یهک، دوو! بقچ، ئیستا کاتی بهجیّگهیاندنی کارهکهیه، دقزه ختاریکه. شهرمه، گهورهم، شهرمه! سهربازی و دهترسیت؟ چ پیویسته بترسیت لهوهی کهسیّک بیزانیّت له کاتیّکا کهس نییه بتوانیّت هیّزی ئیّمه بخاته بهر لیّپرسینهوه؟ – کیّ دهیزانی نهو پیرهمیّرده نهوهنده خویّنی تیّدایه؟

نۆشدەر: گويت لييه چ دەلى<

خاتو ماکبیس: سهرداری (فایف) ژنیکی ههبوو: ئیستا له کوییه؟ - چی، ئهو دهستانه ههرگیز پاک نابنهوه؟ - چیدی ئهمه نا: تق بهم راچلهکینه تهموو شتیک تیک دهدهیت.

نۆشدەر: مخابن، مخابن: شتى وات زانيوه كه نەدەبوا بيانزانيت.

GENTLEWOMAN:

She has spoke what she should not, I am sure of that: heaven knows what she has known.

LADY MACBETH:

Here's the smell of the blood still: all the perfumes of Arabia will not sweeten this little hand. Oh, oh, oh!

DOCTOR:

What a sigh is there! The heart is sorely charged.

GENTLEWOMAN:

I would not have such a heart in my bosom for the dignity of the whole body.

DOCTOR:

Well, well, well,--

GENTLEWOMAN:

Pray God it be, sir.

DOCTOR:

This disease is beyond my practice: yet I have known those which have walked in their sleep who have died holily in their beds.

LADY MACBETH:

Wash your hands, put on your nightgown; look not so pale:--I tell you yet again, Banquo's buried; he cannot come out on's grave.

DOCTOR:

Even so?

LADY MACBETH:

To bed, to bed; there's knocking at the gate: come, come, come, come, give me your hand: what's done cannot be undone: to bed, to bed, to bed.

[Exit.]

ياومرژن: شتى واى گوت كه نهدهبوايه بيانليّت، لهوه دلنيام:

خوا دەزانىت ئەو چى دەزانىت

خاتوو ماکبیس: بۆنى خوين هیشتا لیرهیه؛ ههموو بۆن و بهرامه ولاتى عهرهبستان ناتوانن بۆنى ئهم دەسته بچووکه خۆشکهن. ئۆها! ئۆها!ئۆه!

نۆشدەر: ئەوە چ ئاھۆك بوو! دڵى پر خەم و كەسەرە.

ياوهرژن: نامهويّت دلّى وام له سينه دا بيّت تهنانه تله به رخاترى ههموو لهشيشم. خاتوو ماكبيس: باشه، باشه، باشه،

ياوهرژن: گەورەم، خوا بكات، باش بيت.

نۆشدەر: نەخۆشىيەكەى لە سەرووى كارى منەوەيە؛ ھەرچەندەش من كەسانى وام ناسىون كە لە خەودا رۆيشتوون، بەلام بە پىرۆزى لەناو نوينەكانيان مردوون.

خاتوو ماكبیس: دەستت بشق، جلى خەو لەبەربكه، وا رەنگ زەرد مەبە-

جاریکی تریش پیت ده لیدمهوه، بانکو نیرراوه: ئه و ناتوانیت له گورهکهی سهریننته دهر.

نۆشدەر: ئەوەش؟

خاتوو ماکبیس: با بچینه ناو نوین، نوین، وا یهکیک لهدهرگا دهدات. وهره، وهره، وهره، وهره، وهره، وهره، دهستت بینه. نهوهی کرا تازه ناتوانریت بگهریتهوه، با بچینه ناو نوین، نوین، نوین

(دەروات)

DOCTOR:

Will she go now to bed?

GENTLEWOMAN:

Directly.

DOCTOR:

Foul whisperings are abroad. Unnatural deeds
Do breed unnatural troubles: infected minds
To their deaf pillows will discharge their secrets.
More needs she the divine than the physician.-God, God, forgive us all! Look after her;
Remove from her the means of all annoyance,
And still keep eyes upon her.--So, good-night:
My mind she has mated, and amaz'd my sight:
I think, but dare not speak.

GENTLEWOMAN:

Good-night, good doctor.

[Exeunt.]

نۆشدەر: ئايا ئۆستا دەچۆتە ناو نوێن؟

ياوەرژن: يەكسەر.

نوشدهر: لهناو خه لکا چرپه ی پیس بلاو بوته وه. کاری نائاسایی کیشه ی نائاسایی لی ده که و پته وه: میشکی ده رده دار نهینی خویان بو بالیفه که په کانیان ده در کین نائه و خانمه پتر پیویستی به قه شهیه نه ک نوشده ر: – خوای مه زن له ههموومان خوش بیت! ئاگات لیی بی بی هه مهرچی ئازاری پی بگهیه نیت لیی دوور بخه وه هه میشه چاوت لیی بیت. – ئینجا، شه وباش: مهو خانمه میشکی تیکدام و چاوانمی حه په ساند. بیریک له میشکمایه که چی ناویرم ده ری ببرم.

(دەرۆن)

Scene II

The Country near Dunsinane.

[Enter with drum and colours, Menteth, Cathness, Angus, Lennox, and Soldiers,]

MENTETH:

The English power is near, led on by Malcolm, His uncle Siward, and the good Macduff. Revenges burn in them; for their dear causes Would to the bleeding and the grim alarm Excite the mortified man

ANGUS:

Near Birnam wood

Shall we well meet them; that way are they coming.

CATHNESS:

Who knows if Donalbain be with his brother?

LENNOX:

For certain, Sir, he is not: I have a file
Of all the gentry: there is Siward's son
And many unrough youths, that even now
Protest their first of manhood.

MENTETH:

What does the tyrant?

CATHNESS:

Great Dunsinane he strongly fortifies.

Some say he's mad; others, that lesser hate him,
Do call it valiant fury: but, for certain,
He cannot buckle his distempered cause

دیمهنی دووهم

گوندیکی نزیک دهنزینهن

[مينتث و كاثينس و ئەنگەس و لينۆكس و سەرباز

به تهپل و ئالای رهنگاورهنگ دینه ناوهوه.]

مينتث: هيزى ئينگليزهكان له و نزيكانهن، له ژير سهركردايهتى (مالكوّلم) و

(سیوارد)ی مامهی(۱۹) و (ماکدهف)ی چاکهوهیه.

تۆلە ناخيان گر دەدا؛ چونكە كۆشە خۆشەويستەكانيان

تەنانەت يياوى ھەسىت مردووش بۆ ئەو جەنگە

خويناوييه جهرگ تهزينه هان دهدات.

ئەنگەس: باشترە لە نزیک دارستانی (بیرنام)

ينيان بگهين، چونکه لهو رييهوه دين.

كاثينس: كيّ دەزانيّت ئاخۆ دۆنالْبيّن لەگەلْ برايدايە يان نا؟

لينۆكس: دلنيام، گەورەم، ئەويان لەگەلدا نىيە من لىستى

ناوی ههموو گهورهپیاوانی ئهو لهشکرهم پییه، کوری (سیوارد)و

چەندىن گەنجى لووسكەيان لەگەللە كە بۆ يەكەم جار

دەيانەوى پياوەتى خۆيان بسەلمىن.

مێنتث: داخق کابرای زوردار خهریکی چییه؟

کاثینس: ئەو بە توندى خەرىكى قايمكارى دەنزىنەنى مەزنە.

هەندىك دەلىن شىتە: ئەوانەي كەمتر قىنيان لىيە

ئەمەى لى بەرقى ئازايانە دادەنىن؛ بەلام، مسىۆگەر

ئەو پێى ناكرێت كێشە ناڕێكەكەى خۆى

⁽۱۹) له راستیدا (سیوارد) مامی مالکوّلْم نییه، بهلّکو باپیرهیهتی.

Within the belt of rule.

ANGUS:

Now does he feel

His secret murders sticking on his hands;

Now minutely revolts upbraid his faith-breach;

Those he commands move only in command,

Nothing in love: now does he feel his title

Hang loose about him, like a giant's robe

Upon a dwarfish thief.

MENTETH:

Who, then, shall blame

His pestered senses to recoil and start,

When all that is within him does condemn

Itself for being there?

CATHNESS:

Well, march we on,

To give obedience where 'tis truly owed:

Meet we the medicine of the sickly weal;

And with him pour we, in our country's purge,

Each drop of us.

LENNOX:

Or so much as it needs,

To dew the sovereign flower, and drown the weeds.

Make we our march towards Birnam.

[Exeunt, marching.]

بخاته ناو چوارچێوهی دهسه لاتییهوه.

ئەنگەس: ئۆسىتا ئەو ھەسىت دەكات

كوشتنه بهدزييهكاني بهدهستهكانييهوه نووساون،

ئۆستا ياخىبوونى سات دواى سات سەركۆنەى پەيمانشكۆنى لى دەكەن:

ئەوانەى فەرمانيان پى دەكات تەنھا بە فەرمانى دەبزوون

نه ک خۆشهویستى: هەنووكه هەست دەكات پله و پايه کهى

لەبەرى شۆرە و دەلىنى جلى فەلامەرزىكە

به بهر دريكي كورتهبالأوه.

مێنتث: كەوابى ئەو گلەيى

له ههسته شيّواوهكاني خوّى دهكات لهبهر هه لْچوون و راچلهكينهكاني،

له كاتێكدا ههرچى له ناخيدايه نهفرهت

لهوه دمكات لهويدايه؟

کاپینس: باشه: با بچینه پیش،

گوێرایهڵی خوٚمان بوٚ ئه و کهسه دهربرین که شایهنی دڵسوٚزییه

با دەرمانى دەردى خۆمان لەودا بىينىنەوە،

با لەگەل ئەو، ھەر دلۆپىكى ئىمە

برژینینه ناو ولات و پاکی بکهینهوه.

لينۆكس: يان چەندى لە تواناماندايە ھەولدەين

گوڵی سهروهری خوناورشین و گیای بژار نقووم یکهین؛

با بەرەو دارستانى (بيرنام) بەرى بكەوين.

(دەكەونە رێ)

Scene III

Dunsinane. A Room in the Castle.

[Enter Macbeth, Doctor, and Attendants.]

MACBETH.

Bring me no more reports; let them fly all:

Till Birnam wood remove to Dunsinane

I cannot taint with fear. What's the boy Malcolm?

Was he not born of woman? The spirits that know

All mortal consequences have pronounced me thus,--

"Fear not, Macbeth; no man that's born of woman

Shall e'er have power upon thee."--Then fly, false thanes,

And mingle with the English epicures:

The mind I sway by, and the heart I bear,

Shall never sag with doubt nor shake with fear.

[Enter a Servant.]

The devil damn thee black, thou cream-faced loon!

Where gott'st thou that goose look?

SERVANT:

There is ten thousand--

MACBETH:

Geese, villain?

SERVANT:

Soldiers, sir.

MACBETH:

Go prick thy face and over-red thy fear,

Thou lily-livered boy. What soldiers, patch?

233

ديمەنى سٽِيەم

دەنزىنەن. ژوورىكى ناو قەلا

[ماكبيس و نوشدهر و ياوهران دينه ژوور.]

ماكبيس: چيدى هەوالم بق مەهينن!: با هەموو هەلين

تا دارستانی (بیّرنام) نهگاته (دهنزینهن)

ترسم ليّ نانيشيّت. (مالكوّلْم)چييه..منداله؟

ئەدى ئەو لە ژنان نەبووە؟ ئەو رۆحانەي كە سەرەنجامى

ههموو مروقیک دهزانن وایان پی گوتم:

(ماكبيس مەترسە، هيچ پياويكى له ژنان بوو

هەرگىز بەسەرتا زال نابىت)- ھەلىن، سەردارە درۆزنەكان، ھەلىن.

برۆن تێكەڵ بە ئىنگلىزە خۆشرابوێرەكان^(٢٠) بن:

ئەو مێشكەي رابەرىم دەكاو ئەو دڵەي وا لە سىينەم

نه گومان شوری ده کا و نهترسی تیدهچی زور یان کهم.

(نۆكەرىك دىتە ژوور)

شەيتان رووت رەش بكات، ئەي نامەردى رووزەرد!

ئەو روخسارە قازانىيەت لە كوى ھىناوە؟

نۆكەر: گەورەم، دە ھەزار–

ماكبيس: قاز، نامەرد؟

نۆكەر: سەرىازن، گەورەم،

ماكبيس: برق، روومهتت بئاژنه و ترسهكهت له خوين سويركه،

ههى زراو رژاو. سەربازى چى، گەوجه؟

⁽۲۰) هۆلنشىيىدى مىيد ژووزان دەلىيت: (سىكۆتلەندىيلەكانى جاران ماناى خواردنى خىقش و بەدمەسىتىيان نەدەزانى. ئەم شتانە لە ئىنگلىزەكان فىربوون).

Death of thy soul! those linen cheeks of thine Are counsellors to fear. What soldiers, whey-face?

SERVANT:

The English force, so please you.

MACBETH:

Take thy face hence. [Exit Servant.]

Seyton!--I am sick at heart,

When I behold--Seyton, I say!- This push

Will chair me ever or disseat me now.

I have lived long enough: my way of life

Is fall'n into the sere, the yellow leaf;

And that which should accompany old age,

As honour, love, obedience, troops of friends,

I must not look to have; but, in their stead,

Curses, not loud but deep, mouth-honour, breath,

Which the poor heart would fain deny, and dare not.

Seyton!--

[Enter Seyton.]

SEYTON:

What's your gracious pleasure?

MACBETH:

What news more?

SEYTON:

All is confirmed, my lord, which was reported.

MACBETH:

I'll fight till from my bones my flesh be hacked. Give me my armour.

SEYTON:

'Tis not needed yet.

MACBETH:

I'll put it on.

دهک روّحت بچێ! ئهو روومهته کهتانیانهت
ریّنماییکهری ترسن، سهربازی چی ، ههی روو زهرد؟
نوّکهر: لهشکری ئینگلیزن، گهورهم خوّشبێ.
ماکبیّس: لهبهر چاوم گوم به (نوّکهر دهروات)_ سهیتهن! –
دلّم تهنگه، سهیتهن، که دهبینم – دهلّیّم! – ئهو تهنگانهیه
یان بهیهگجاری دلّخوْشم دهکات، یان ئیّستا لیّم دهخات.
من بایی خوّم ژیاوم: رهوتی ژیانم
وهک گهلایهکی زهردی پایز شوّر دهبیّتهوه؛
ئهو شتانهی دهبیّ لهگهل پیری دابن
وهکو روّمهت، خوّشهویستی، گویّرایهلّی، لهشکری هاوریّیان،
نابی من به دوایاندا بگهریّم؛ بهلام، له جیاتی ئهوان،
نابی من به دوایاندا بگهریّم؛ بهلام، له جیاتی ئهوان،

(سەيتەن ديتە ژوور)

که دڵی بهسته زمانم حه ز دهکات ره تبان بکاته وه، که چی ناشو پریت.

سەيتەن: بەرێزتان، چى دەڧەرموون؟

ماكبيّس: دواههواڵ چييه؟

سەپتەن:-

سەيتەن: گەورەم، چىت پۆگەيشىتووە، لۆي دلنىياين.

ماكبيس: تا گۆشتم بەسەر ئيسكانەوە مابيت، دەجەنگم.

زرێيەكەم پێ بدەن،

سهيتهن: هيشتا پيويستيت پيي نييه.

ماكبيس: من دەيكەمە بەر:

Send out more horses, skirr the country round;

Hang those that talk of fear.--Give me mine armour.--

[To the Doctor] How does your patient, doctor?

DOCTOR:

Not so sick, my lord,

As she is troubled with thick-coming fancies,

That keep her from her rest.

MACBETH:

Cure her of that:

Canst thou not minister to a mind diseased;

Pluck from the memory a rooted sorrow;

Raze out the written troubles of the brain:

And with some sweet oblivious antidote

Cleanse the stuffed bosom of that perilous stuff

Which weighs upon the heart?

DOCTOR:

Therein the patient

Must minister to himself.

MACBETH:

Throw physic to the dogs,--I'll none of it.--

[To seyton] Come, put mine armour on; give me my staff:--

Seyton, send out.--[To the Doctor] Doctor, the Thanes flyfrom me.--

[To seyton] Come, sir, despatch.--[To the Doctor] If thou couldst, doctor, cast

The water of my land, find her disease,

And purge it to a sound and pristine health,

I would applaud thee to the very echo,

That should applaud again.-[To Seyton] Pull't off, I say.--

[To the Doctor] What rhubarb, senna, or what purgative drug,

سواران پتر بنیرنه دهرهوه، با بهناو ولاتدا بسوورین؛ ئهوانهی باسی ترس دهکهن له سیدارهیان دهن، زرییهکهم بدهری.

(بۆ نۆشدەرەكە) نەخۆشەكەت چۆنە، نۆشدەر؟

نۆشدەر: گەورەم، ئەوەندە نەخۆش نىيە

بهقهد ئهوهی خهیا لاتی سهخت ئازاری دهدات و

ئارامى لى بريوه.

ماكبيس: لهو دەردەي چاك بكهوه:

ناتوانيت مێشكێكى نەخۆش چاك بكەيتەوە،

خەمى رەگاژۆى لە يادى دەربكيشى و

كيشه نووسراوهكاني ميشكي

به دەرمانێکی خۆشی له بیربهرهوه بسرییهوه،

سینهی له ئازار و مهترسی خاوین بکهیتهوه

کهوا قورس سواری دلّی بووه؟

نۆشىدەر: كەواتە دەبى نەخۆشەكە بە خۆى

هەولدات چاك بيتەوه.

ماكبیس: داوودهرمانت فرى بده بهر سهگان، نامهویت:

[بق سىەتىن] وەرە، زريم بكە بەر، داردەستەكەم بدەرى. –

سهیتهن، فهرمان دهربکه. (بق نقشدهر) نقشدهر، سهردارهکانم لیم ههلُدین: –

(بۆ سەيتەن) وەرە، خيرابە ، [بۆ نۆشدەر] نۆشدەر!

ئەگەر دەتوانى لە ئاوى ولاتەكەم بروانى،

نەخۆشىييەكەي بدۆزىيەوە و

پاکی بکهیتهوه و تهندروستی جارانی پی بدهیتهوه،

من وا توند چەپلەت بۆلنى دەدەم

دەنگ بداتەرە. – (بۆ سەيتەن) ھەلىكىشە، دەلىد، –

(بۆ نۆشدەر) دەبى چ رىواس و سىينەمەكى يان چ دەرمانىكى رەوانكەرى دى

Would scour these English hence? Hear'st thou of them?

DOCTOR:

Ay, my good lord; your royal preparation Makes us hear something.

MACBETH:

[To Seyton]Bring it after me.-I will not be afraid of death and bane,
Till Birnam forest come to Dunsinane.

[Exit]

DOCTOR:

[Aside] Were I from Dunsinane away and clear, Profit again should hardly draw me here. [Exeunt] نوشدهر: به لنی، سهروهری چاکم، به خوکهوتنی به پیزتان
پیمان ده آیت شتیک له گورییه.
ماکبیس: (بو سهیتهن) به دوامدا بینه.

لیم نانیشیت ترسی مهرگ و شکست هینان
تا دارستانی (بیرنام) نهگاته کن (دهنزینان).
(دهروات)
نوشدهر: (له لاوه) هاتبا ئهمجاره به سه لامهتی له (دهنزینهن) دهرکهوتبام،
گهلی زهحمهت بوو پارهوپوول جاریکی تر به رهو ئیرهی هینابام.
(دهروات)

ئەق ئىنگلىزانە لىرە لاسات؟ – ئەرى ھىجىت لەبارەيان سىبتوۋە؟

Scene IV

Country near Dunsinane. A Wood in view

[Enter, with drum and colours, Malcolm, old Siward and his Son, Macduff, Menteth, Cathness, Angus, Lennox, Rosse, and Soldiers, marching.]

MALCOLM.

Cousins, I hope the days are near at hand

That chambers will be safe.

MENTETH.

We doubt it nothing.

SIWARD.

What wood is this before us?

MENTETH.

The wood of Birnam.

MALCOLM.

Let every soldier hew him down a bough,

And bear't before him; thereby shall we shadow

The numbers of our host, and make discovery

Err in report of us.

SOLDIERS:

It shall be done.

SIWARD:

We learn no other but the confident tyrant

Keeps still in Dunsinane, and will endure

Our setting down before't.

MALCOLM:

'Tis his main hope:

ديمهنى چوارهم

گوندیکی نزیک دهنزینهن، دارستانیک دیاره

[مالكۆڵم و پیره سیوارد و كورهكهی و ماكدهف و ميّنتث و كاثنيس و ئهنگهس و

لینوکس و روز و سهربازهکان به تهپل و ئالای رهنگاورهنگهوه بهری کهوتوون.]

مالكۆلم: ئامۆزاكانم، هيوادارم ئەو رۆژانە نزيك بن

که ژوورهکانمان هیمنی و ئاسوودهیییان تیدابیت.

مينتث: هيچ گومان لهوهدانييه.

سيوارد: ئەوە چ دارستانىكە لە پىشمانە؟

مينت : دارستاني (بيرنام).

مالكۆلم: با هەر سەربازەى لقىكى بېرىتەوە و

له پیش خوی رایبگریت: بهم جوره ژمارهی

لهشکری خوّمان دهشارینهوه و وا دهکهین

سيخورهكانيان ههوالى ههله بگهينن.

سەربازەكان: وا دەكەين.

سيوارد: هيچ ههواڵێکی ديکه نييه جگه لهوهی زوردارهکه

مسىقگەر بى جوولە لە (دەنزىنەن) دەمىنىتەوە و

خۆ لەبەر گەمارۆمان رادەگريت.

مالكۆلم: ئەوەش ئاواتى سەرەكىيەتى،

For where there is advantage to be given,
Both more and less have given him the revolt;
And none serve with him but constrained things,
Whose hearts are absent too.

MACDUFF:

Let our just censures
Attend the true event, and put we on
Industrious soldiership.

SIWARD:

The time approaches,

That will, with due decision make us know

What we shall say we have, and what we owe.

Thoughts speculative their unsure hopes relate;

But certain issue strokes must arbitrate:

Towards which advance the war.

[Exeunt, marching.]

چونکه ههر دهرفهت هه ڵکهوێ گهوره و بچووک له رووی رادهوهستنهوه. هیچ کهس لهگه ڵی نامێنتهوه جگه لهو بهسهزمانانهی بهبێ دڵی خوٚیان ناچارکراون.

ماكدهف: با هه لسهنگاندنمان،

گەر راست بن، رووداوەكان بيانسەلمينن و وەك سەربازى بە توانا بجوولىينەوە.

سيوارد: ئەو دەمە دىتە پىش

بزانین چۆنە بەختمان؛

بزانین چیمان به دهست هیناوه و چیمان هاتوته دوّران. بیری ئهندیده مامیّز ئاواتی نادلّنیا دهدرکیّنیّت، به لام لیّدانی توند و دلّنیایه ئامانج به دهست دیّنیّت با بچینه ناو گهرمهی شهرهوه.

(دەكەونە رێ)

Scene V

Dunsinane. Within the castle

[Enter with drum and colours, Macbeth, Seyton, and Soldiers.]

MACBETH.

Hang out our banners on the outward walls;

The cry is still, "They come:" our castle's strength

Will laugh a siege to scorn: here let them lie

Till famine and the ague eat them up:

Were they not forced with those that should be ours,

We might have met them dareful, beard to beard,

And beat them backward home. [A cry of women within.]

What is that noise?

SEYTON.

It is the cry of women, my good lord.

[Exit.]

MACBETH:

I have almost forgot the taste of fears.

The time has been, my senses would have cooled

To hear a night-shriek; and my fell of hair

Would at a dismal treatise rouse and stir

As life were in't: I have supp'd full with horrors;

Direness, familiar to my slaughterous thoughts,

Cannot once start me.

[Re-enter Seyton.]

Wherefore was that cry?

SEYTON:

The queen, my lord, is dead.

ديمەنى پينچەم

دەنزىنەن، ناو قەلا

[ماكبيس و سەيتەن و سەربازەكان بە تەپل و ئالاى رەنگاورەنگ دين]

ماكبيس: ئالاكانمان لەسىەر ديوارى دەرەوە ھەلكەن؛

هێشتا دهنگی هاواری (ئهوان دێن!) دێت، بهڵام

قه لأى قايممان گالته به ئابلۆقەيان دەكات؛ با لەوى بميننەوه

تا برسيتى و دەرد ھەليان دەوەرينيت.

هاتبا ئەوان ئەو سەربازانەيان لەگەل نەبوايە

که دهبوایه لای ئیمه بووان، رهنگ بوو رووبه روو لهگه لیان جهنگاباین و

بهرهو مالّ راومان بنابووانهوه. (هاواريّكي ژنان له ناوهوه)

ئەورھاوارە جىيە؟

سهیتهن: سهروهری حاکم، ئهوه هاواری ژنانه.

(دەروات)

ماكينس: وهخته ئهوهي ترسيه له گيانما نهمنننت.

دەمى وام بينيوه كه دەبوا ھەستەكانم سارد ببووان،

ههر که قیژهی شهوانهم دهبیست و قژی سهرم

به بیستنی چیروکی توقینه رقیت دهبووه و

دهجوولايهوه وهك بلّني زيندووه. من له ترس تير بوويم،

ترسى ئاشنا به بيرى خوينريزانهم

چى دى ناتوانيت رامچلەكينيت.

(سەيتەن دۆتە ناوەوە)

ئەو ھاوارە چى بوو؟

سەيتەن: گەورەم، شاژن مردووه.

MACBETH:

She should have died hereafter:

There would have been a time for such a word.--

To-morrow, and to-morrow,

Creeps in this petty pace from day to day,

To the last syllable of recorded time;

And all our yesterdays have lighted fools

The way to dusty death. Out, out, brief candle!

Life's but a walking shadow; a poor player,

That struts and frets his hour upon the stage,

And then is heard no more: it is a tale

Told by an idiot, full of sound and fury,

Signifying nothing.

[Enter a Messenger.]

Thou com'st to use thy tongue; thy story quickly.

MESSENGER:

Gracious my lord,

I should report that which I say I saw,

But know not how to do it.

MACBETH:

Well, say, sir.

MESSENGER:

As I did stand my watch upon the hill,

I looked toward Birnam, and anon, methought,

The wood began to move.

MACBETH:

Liar, and slave! [Strikimg him.]

MESSENGER:

Let me endure your wrath, if't be not so.

Within this three mile may you see it coming;

ماكبيس: دەبوق پاشتر بمردايه:

ئەوسىا كاتمان دەبوق بۆ قسىەي وا .-

سبهی و سبهی و سبهی

رۆژ له دوای رۆژ به وردهههنگاو دهخزیت

تا دەگاتە دوا برگەى كاتى تۆماركراو،

ههموو دوێنێکانمان رێگای مهرگی تۆزاوییان

بق گەوجان رووناك كردۆتەوه. ئەي قوونكە مقم بكوژيوه!

ژیان له تارمایییه کی گهرو ک پتر نییه؛ ئه کتهریکی به سه زمانه

که کاتی خوی بهخوبادان و نیگهرانی لهسهر شانو

بهسهر دهبات و ياشتر هيچي لي نابيستري: چيرۆكێكي

پر ههراوهوریا و توورهیی بی مانایه

گێلێک دەيگێرێتەوە.

(پەيامھێنێک دێتە ناوەوە)

تق هاتوویت قسه بکهیت، خیرا بدوی!

پەيامھين: سەروەرى بەخشىندەم

ئەوەى بىنيومە دەبى بىلىم،

به لأم نازانم چۆنى بلّيم.

ماكبيس: باشه، بيلني، گەورەم.

پهیامهین: که لهسهر گردهکه وهستابووم ئیشکم دهگرت و

چاوم بریبووه لای (بیّرنام) یهکسهر وام زانی

دارستانهكه دهجوولێتهوه.

ماكبیس: دروزن و نامهرد! (لیّی دهدات)

پهیامهین: دهک رقی توم لی بباریت گهر وا نهبیت.

به لام به دریدایی ئهو سن میلهی نیوانمان که دهیبینیت،

I say, a moving grove.

MACBETH:

If thou speak'st false,

Upon the next tree shalt thou hang alive,

Till famine cling thee: if thy speech be sooth,

I care not if thou dost for me as much.--

I pull in resolution; and begin

To doubt the equivocation of the fiend

That lies like truth. "Fear not, till Birnam wood

Do come to Dunsinane;" and now a wood

Comes toward Dunsinane.--Arm, arm, and out!--

If this which he avouches does appear,

There is nor flying hence, nor tarrying here.

I 'gin to be aweary of the sun,

And wish the estate o' the world were now undone.--

Ring the alarum bell!--Blow, wind! come, wrack!

At least we'll die with harness on our back.

[Exeunt.]

دەلْيّم، دارستانيّكى جوولاوە بەريّوەيە.

ماكبيّس: گەر درق بكەيت

به زیندوویی بهو دارهی تهکتهوه هه لندهواسم،

تا له برسان وشک دهبیتهوه: ئهگهر ئهو قسهش راست بیّت

باكم نييه ئهگهر تۆش ههمان شتم لى بكهيت:-

من خەرىكە جلەوى برواكانم رادەكىشمەوه،

گومان له قسه دووماناكانى شهيتان دهكهم

که درقی وهکو راستین: (مهترسه، تا دارستانی بیرنام

ديّته دهنزينهن)؛ - وا ئيستاش دارستانيك

بهرهو دهنزينهن ديت. چهک له خودهن، برونه دهر

ئەگەر ئەوەى ئەو دەيلات بە راست دەرچىت،

نه ماوهی هه لاتنمان ماوه و نه لیره مانهوه.

من خەرىكە لە خۆر بيزار دەبم و

خۆزگە ئىستا ئەو دونيايە تىكويىكى بچووبايە.

زەنگى مەترسى بكوتە! - رەشەبا ھەلىكە! ويرانى باينت!

ههر هيچ نهبيت كه دهمرين با زريمان لهبهردا بيت.

(دەروات)

Scene VI

The same. A Plain before the Castle

[Enter, with drum and colours, Malcolm, old Siward, Macduff, &c., and their Army, with boughs.]

MALCOLM:

Now near enough; your leafy screens throw down,

And show like those you are.--[To old siward] You, worthy uncle,

Shall with my cousin, your right-noble son,

Lead our first battle: worthy Macduff and we

Shall take upon's what else remains to do,

According to our order.

SIWARD:

Fare you well.--

Do we but find the tyrant's power to-night,

Let us be beaten, if we cannot fight.

MACDUFF:

Make all our trumpets speak; give them all breath,

Those clamorous harbingers of blood and death.

[Exeunt. Alarms continued.]

ديمەنى شەشەم

ههمان شوين دهشتايي پيش قه لا

[مالكۆلم و پیره سیوارد و ماكدهف و هی دی و لهشكرهكانیان

به لقه دارهوه، به تهپل و ئالای رهنگاورهنگهوه دینه ناوهوه.]

مالكۆلم: ئيستا تەواو نزيك بووينەتەوە، لقە دارەكانتان فرى بدەن و

روخساری راستهقینهی خوتان دهرخهن (بو سیوارد) ئهی مامی هیزام،

تق و ئامۆراكەم، كورە جوامېرە راستەقىنەكەت،

فهرماندهی لهشکری یهک بن: من و (ماکدهف)ی هیّژا

بەينى ئەو نەخشىەيەى دامان ناوە

لهوهکانی دی بهریرسیار دهین.

سيوارد: خواتان لهگهڵ.-

ئەگەر ئەمشىەو ھۆزەكانى زۆردارمان بەرچەنگ بكەوپت

ياخوا بدۆرينىن ئەگەر دەسوەكەرىمان پى نەكرىت.

ماکدهف: با ههموو شهیبوورهکانمان بنوورتنن: به ههموو هنز و توانا

فوو بکهنه ناو ئهو پهپامپهره به دهنگانهی مهرگ و نهمانا.

(دەرۆن، نەعرەتە بەردەوامە)

Scene VII

The same. Another part of the Plain.

[Enter Macbeth.]

MACBETH:

They have tied me to a stake; I cannot fly, But, bear-like I must fight the course.--What's he That was not born of woman? Such a one Am I to fear, or none.

[Enter young Siward.]

YOUNG SIWARD:

What is thy name?

MACBETH:

Thou'lt be afraid to hear it.

YOUNG SIWARD:

No; though thou call'st thyself a hotter name Than any is in hell.

MACBETH:

My name's Macbeth.

YOUNG SIWARD:

The devil himself could not pronounce a title More hateful to mine ear.

MACBETH:

No, nor more fearful.

YOUNG SIWARD:

Thou liest, abhorred tyrant; with my sword I'll prove the lie thou speak'st.

[They fight, and young Siward is slain.]

MACBETH:

Thou wast born of woman.--

ديمەنى ھەوتەم

ههمان شوين، بهشيكي دى ئهو دهشته

[ماكبيس ديته ژوورهوه]

ماكبيس: ئەوان منيان لە كۆلەگەيەك بەستارەتەرە و ناتوانم ھەليم،

به لام دهبی ورچ ئاسىا(۲۱) ئەو گەمەيە تەواو بكەم: – ئەوە كێيە

له ژنان نەبووە؟ ئەوە چ كەسىە.

دەبى لەو بترسىم، خەلكى دى لەلام ناكەسە.

(سیواردی گهنج دیته ژوور)

سيوارد: ناوت ڇپيه؟

ماكبيس: تق ههر له بيستنى دەترسيت.

سیوارد: نهخیر، ههرچهنده ناویکی گردارتریش

لهوانهى ناو دۆزەخ له خۆت بنييت، ليت ناترسىم.

ماكبيس: ناوم (ماكبيس)ـه.

گەنج سيوارد: شەيتان بە خۆشى ناتوانىت ناويكى لەوە

رق هه لسينترم بهرگوي بخات،

ماكبيس: نەخير: ترسناكتريش.

گەنج سیوارد: درق دەكەيت، زۆردارى رق ھەڵسێن:

به شمشيرم ئهو درويهت لي سيى دهكهمهوه.

(بهشهر دين و گهنج سيوارد دهكوژريت)

ماكبيس: تق هاتبوويته دونيا له ژنان.

⁽۲۱) له سهردهمی شیکسپیردا له سهرانسهری ئینگلتهرا (واته به سکوتلهندا و ئیرلهندا)شهوه ورچیان به زنجیر له کوّلهگهیهک دهبهستایهوه و سهگیان بهردهدا گیانی تا وهرسی دهکرد و لایهکیان دهبهزین. خه لک دههاتنه تهماشا، بهم یارییهیان دهگوت (ورچ ئازاردان)

But swords I smile at, weapons laugh to scorn,

Brandished by man that's of a woman born.

[Exit.]

[Alarms. Enter Macduff.]

MACDUFF:

That way the noise is.-- [Calling to Macbeth]

Tyrant, show thy face!

If thou be'st slain and with no stroke of mine,

My wife and children's ghosts will haunt me still.

I cannot strike at wretched kerns, whose arms

Are hired to bear their staves; either thou, Macbeth,

Or else my sword, with an unbattered edge,

I sheathe again undeeded. There thou shouldst be;

By this great clatter, one of greatest note

Seems bruited. [Aside] Let me find him, fortune!

And more I beg not.

[Exit. Alarm.]

[Enter Malcolm and old Siward.]

SIWARD:

This way, my lord;--the castle's gently rendered:

The tyrant's people on both sides do fight;

The noble thanes do bravely in the war;

The day almost itself professes yours,

And little is to do.

MALCOLM:

We have met with foes

That strike beside us.

SIWARD:

Enter, sir, the castle.

[Exeunt. Alarm.]

فشهم به شمشیران دیّت، گالّته دهکهم به چهکان که برّم ههلندهشهقیّن کور وِلّهی ژنان.

(دهروات)

(نەعرەتەي جەنگ. ماكدەف ديت)

ماكدهف: ههرايهكه لهم لايهوه ديّت: - (بانگى ماكبيّس دهكات).

روخسارت دەرىخە، ئەي زۆردار:

ئەگەر تۆ بە شمشىرى كەسىكى دى بكوژرىيت،

تارمایی ژن و مندالهکانم له کولم نابنهوه.

ناتوانم ئەو (كێرن)ـه(۲۲)، بەسەزمانانە بكوژم

که بق باره رمیان هه لگرتووه: ماکینس پان تق

یاخود شمشیرهکهم بهبی دهم کوّل بوون و

بهكارهيّنان دەخەمەوە كالان. تۆ دەبى لەوى بىت،

مه و هه را و دهنگه دهنگه ویدهچیت پهکیکی مه زن

لەوى بىت. (لەلاوە) ئەي بەخت، بەس بىدۆزمەوە

چې ديم ليت ناويت.

(دەروات و دەنگى نەعرەتە) (مالكۆلم و پیرە سیوارد دینه ناوەوه)

سیوارد: بهم لاوه، گهورهم؛ - قه لاکه به نهرمی خوّی به دهستهوهدا؛

پیاوانی زۆردارهکه خۆبهخۆیی لیّک دهدهن،

سهرداره جواميرهكان لهو شهرهدا ئازا بوون.

رۆژگارەكە وەختە بەخۆى پىت بلىت بۆتە ھى خۆت.

كەمنك ماوە ھەموو شىتنك بېرىتەوە.

مالكۆلم: دوژمنمان بینی

که شان به شانی ئیمه دهجهنگان.

سعوارد: گهور مم، وهره ناو قه لا.

(دەرۆن. دەنگى نەعرەتە دى)

⁽۲۲) سىەربازى پيادەي ئىرلەندى بەكرىكىراون.

Scene VIII

The same. Another part of the field.

[Enter Macbeth.]

MACBETH.

Why should I play the Roman fool, and die On mine own sword? Whiles I see lives, the gashes Do better upon them.

[Enter Macduff.]

MACDUFF:

Turn, hell-hound, turn!

MACBETH:

Of all men else I have avoided thee:

But get thee back; my soul is too much charged With blood of thine already.

MACDUFF:

I have no words.--

My voice is in my sword: thou bloodier villain

Than terms can give thee out!

[They fight.]

MACBETH:

Thou losest labour:

As easy mayst thou the intrenchant air

With thy keen sword impress, as make me bleed:

Let fall thy blade on vulnerable crests;

I bear a charmed life, which must not yield

To one of woman born.

ديمەنى ھەشتەم

شويننيكي دى له گۆرەپانى جەنگ

[ماكبيس ديته ژوورهوه.]

ماكبيس: بۆچ وەك ئەو رۆمانىيە گەوجانە بكەم و

به شمشیرهکهی خوّم خوّ بکوژم؟ کاتیک دهبینم چاکتره برین لهلاشهی زیندووان بکهم.

(ماكدهف دينه ناوهوه)

ماکدهف: روو وهرگێره، سهگی دوٚزهخ، روو وهرگێره!

ماكبيس: له ههموو خه لك پتر خوّم له تو لاداوه:

به لام بكشيوه، روّحم به خويني توّوه

يهگجار قورس بووه.

ماكدهف: من وشهم نييه،

دەنگم لە شىمشىرمدايە، تۆى نامەرد خويناويترى

لهوهى زمان وهسفى بكات!

(شەر دەكەن)

ماكبيس: تق بهخورايي ههوڵ دهدهيت:

ئاسانتره ههوای نهراو بریندار بکهیت

لهوهی به شمشیره تیژهکهت من زامدار بکهیت:

با تیغهکهت به سهر توقهسهری برندهدا بیته خوار:

من ژیانیکی جادوویهندم ههیه

بهرفرمانی ئهوهی له ژنان بووه نابیت.

MACDUFF:

Despair thy charm;

And let the angel whom thou still hast served

Tell thee, Macduff was from his mother's womb

Untimely ripped.

MACBETH:

Accursed be that tongue that tells me so,

For it hath cowed my better part of man!

And be these juggling fiends no more believed,

That palter with us in a double sense;

That keep the word of promise to our ear,

And break it to our hope!--I'll not fight with thee.

MACDUFF:

Then yield thee, coward,

And live to be the show and gaze o' the time:

We'll have thee, as our rarer monsters are,

Painted upon a pole, and underwrit,

"Here may you see the tyrant."

MACBETH:

I will not yield,

To kiss the ground before young Malcolm's feet,

And to be baited with the rabble's curse.

Though Birnam wood be come to Dunsinane,

And thou opposed, being of no woman born,

Yet I will try the last. Before my body

I throw my warlike shield: lay on, Macduff;

And damned be him that first cries, "Hold, enough!"

[Exeunt fighting. Alarms. Re-enter fighting and Macbeth is slain.]

ماكدهف: ههى نائوميد خوّت و جادووت؛

دەبا ئەو فریشتەیەى (۲۳)تا ئیستا بەرفرمانى بوویت

پێت بڵێ، (ماکدهف) به ناکامی

له پزدانی دایکی ههڵکهنراوه.

ماكبيس: دەك به نەفرەت بيت ئەو زمانەي وام پى دەليت،

چونکه روّح و ئهقلّی زراو بردم(۲٤)

كەواتە نابى چىدى بەو شەيتانە فىلبازانە باوەر بكەم

که بهقسهی دوومانایی دهماندوینن و

به لينمان به رگوي دهخهن و

نائوميديشىمان دەكەن. - من لەگەل تۆ ناجەنگم.

ماكدەف: كەواتە ، ترسىنۆك ، خۆ بە دەستەوە بدەو

بژی تا ببیته سۆدەرەی دونیایی :

ئيمه تۆمان وەك درندەيەكى دەگمەن دەوي و

لهسهر كۆلهگه وينهت دەكىشىن و له ژيرى دەنووسىن،

"ليّره دهتوانيت زوّردار ببينيت"

ماكبيس: خق بهدهستهوه نادهم،

خاکی ژیر ینی (مالکولّم)ی مندال ماچ ناکهم،

خوّم ناکهمه گالتهجاری قسهی سووکی رهش و رووتان.

ههر چهنده دارستانی (بیرنام)یش بیته (دهنزینهن)،

ئەگەر چى بەرامبەر كەسىپكى لە ژنان نەبوو وەستابم،

كەچى دوا ھەول دەدەم: مەتالى جەنگ

دەدەمە يىش جەسىتەم: دەي، ماكدەف، وەرە دەس،

نفرین لهوهی زووتر هاوار بکا- (راوهسته و بهس!)

(بهشهر کردن دینهوه ناو شانق و، ماکبیس دهکوژریت).

⁽۲۳) واته شهیتان.

⁽۲٤) له دهقه که دا هاتووه: لایه نه پیاوانییه که ی زراو بردم.

Scene IX.

Within the castle

[Retreat. Flourish. Enter, with drum and colours, Malcolm, oldSiward, Rosse, thanes, and Soldiers.]

MALCOLM:

I would the friends we miss were safe arrived.

SIWARD:

Some must go off; and yet, by these I see, So great a day as this is cheaply bought.

MALCOLM:

Macduff is missing, and your noble son.

ROSSE:

Your son, my lord, has paid a soldier's debt: He only lived but till he was a man; The which no sooner had his prowess confirmed In the unshrinking station where he fought, But like a man he died.

SIWARD:

Then he is dead?

ROSSE:

Ay, and brought off the field: your cause of sorrow Must not be measur'd by his worth, for then It hath no end.

SIWARD:

Had he his hurts before?

ROSS:

Ay, on the front.

ديمەنى نۆپەم

ناو قەلا

[پاشهکشه. شهیپووری کشانهوه. مالکوّلّم و سیوارد و روّز و سهردار و سهربازهکان به تهپلّ و ئالآی رهنگینهوه دینه ناوهوه.] مالکوّلّم: خوّزیا ئهو هاوریّیانهی نادیارن به ساغی بگهرابوانهوه ئیره. سیوارد: ههندیّکیان ههر دهبیّ نهمیّن، کهچی وهک دهبینم

رۆژیکی وا مەزن زۆر به هەرزانی کردراوه.

مالكۆلم: (ماكدەف) و كورە جواميرەكەت ديار نين.

رۆز: گەورەم، رۆڵەكەت قەرزى سەربازى دايەوە:

تەنھا ئەوەندە ژيا تا بوۋە پىاو؛

ئازايەتىيەكەشى بەم جۆرە شەرە چاونەترسانەي

بهشداری تیدا کرد زووتر سهلینرا.

به لام وهک پياو کوژرا.

سيوارد: كەواتە كوژراوە؟

رۆز: بەلى، لە گۆرەپانىش ھىنراوەتەوە ئەگەر

بارتەقاى ھێڎؚايييەكەى خەفەتى لێ بخۆيت

خەمت ھەر كۆتايى نايەت.

سيوارد: ئەرى برينەكانى لە پىشەوە بوون؟

رۆز: بەلىن، لە رووى بوون.

SIWARD:

Why then, God's soldier be he!

Had I as many sons as I have hairs,

I would not wish them to a fairer death:

And, so his knell is knolled.

MALCOLM:

He's worth more sorrow,

And that I'll spend for him.

SIWARD:

He's worth no more:

They say he parted well, and paid his score:

And so, God be with him!--Here comes newer comfort.

[Enter Macduff, with Macbeth's head.]

MACDUFF:

Hail, king, for so thou art: behold, where stands

The usurper's cursed head: the time is free:

I see thee compassed with thy kingdom's pearl

That speak my salutation in their minds;

Whose voices I desire aloud with mine,--

Hail, King of Scotland!

ALL.

Hail, King of Scotland!

[Flourish.]

MALCOLM.

We shall not spend a large expense of time

Before we reckon with your several loves,

And make us even with you. My thanes and kinsmen,

Henceforth be earls, the first that ever Scotland

In such an honour named. What's more to do,

Which would be planted newly with the time,--

سیوارد: کەواتە، بۆتە سەربازى خوا!

هاتبا بهقهد كهلهمووم كورم ههبووان

مەرگى لەوە باشترم پى رەوا نەدەدىتن:

كەواتە، پرسىەكەي پرسىەيەكى تەواوە.

مالكۆلم: ئەو شايستەى لەمە پتريشەو

من ئەوە دەگرمە ئەستۆ.

سیوارد: ئەو شايستەى ھەر ئەوەندەيە؛

خه لک ده لین ئه و به چاکی مرد و قهرزی خوی دایه وه:

ئيتر خواى لهگهڵ! وا لێرهوه خوٚشييهكي دي دێت.

(ماكدهف سهرى ماكبيس دينيته ژوورهوه)

ماكدهف: برى ياشا! چونكه ئيستا تق شايت، بروانه

سهري زورداري نهفرهتي له کوبوهیه کات نازاده.

دەبىنىم مروارىيە ھەڭبژاردەكانى شانشىن (۲۰)دەوريان گرتوويت،

سلاوي منيان له منشک دهزرينگنتهوه؛

داوا دەكەم لەگەل مندا ھاوار بكەن،-

بزى، شاى سكۆتلەندا.

ھەموويان: بژى ، شاى سكۆتلەندا!

(زرمەى مۆسىقا)

مالکوّلم: نابی زوّری یی بچیّت

بەرلەرەى خۆشەويستى زۆر و زەبەندتان ھەلسەنگىنم و

مافی خوّتان پی ببهخشم. سهردار و خزمانم

له ئيستاوه ئيوه ميرن، ئەوەش يەكەمىن جارە سكۆتلەندا

ئەو نازناوە دەبەخشىيت. ھەرشتىكى دى كە پيويسىتى كردنە

له رۆژانى داھاتوودا سەرلەنوى دەيانروينىن،-

⁽۲۵) ماکوّلْم وهک تاجه و گهورهپیاوانیش وهکو دانه مرواری دهوری تاجهکهن.

As calling home our exiled friends abroad,
That fled the snares of watchful tyranny;
Producing forth the cruel ministers
Of this dead butcher, and his fiend-like queen,-Who, as 'tis thought, by self and violent hands
Took off her life;--this, and what needful else
That calls upon us, by the grace of Grace,
We will perform in measure, time, and place:
So, thanks to all at once, and to each one,
Whom we invite to see us crowned at Scone.

[Flourish. Exeunt.]

وهک داوای هاتنهوهی ئه و هاورپیانه ی له و لات دهرکراون و که له ترسی داو و ته له و چاودیری زورداره که هه لاتوون؛ یان گرتنی یاوه ره د لره قه کانی ئه و خوینریژه کوژراوه و شاژنه شهیتان ئاساکه ی که وا پیده چیت به دهستی پر زهبر و زهنگی خوی گیانی خوی کیشابیت؛ _ ئهمه و ههرچی دی پیویست بوو که سهرنجمان رابکیشیت، به پشتیوانی خودا به پیکی رایده په رینین له کات و شوینی خویدا جا ئیستا سوپاس بو ههموو و بو تاکه تاکه تان سهرمان. لیشتان ده گیره وه بینه (سکون) بو تاج نانه سهرمان.

كۆتايى

له ریکهوتی ۱۹۹٤/۲/۸ له ههولیّر کوّتایی بهم وهرگیّرانه هاتووه.

شانۆنامەيە بەكارھاتوون، نەك بە پێى مانا گشتىيە فەرھەنگىيەكانيان.

ئا

ئەجندە: جنۆكە،

ئەفسوون: جادوو و سيحر،

ئاژنين: تى چەقاندن، تى راكردن.

ئيشك گرتن: نۆبەت گرتن.

ئەندۆ: بىرى خەفەتناك.

ئاشكار: ئاشكرا.

ئامان: قاپ و قاچاغ.

بەرۆمەت: بەشەرەف و رووسىوور.

بارتەقا: بەقەد، ھێندەي.

بۆلاندن: بۆلە و مرەكردن (تذمر).

بایی خۆم: بەقەد خۆم،

بووكۆكە: بووكەشوشىە.

بوغزاوی: پر رق و کینه.

بنهچهکه: رهگهز و نهژاد، باوو باپیران.

فەرھەنگۆك

تێبینی: مانای ههموو وشه و واژهکانی ئهم فهرههنگۆکه به پێی بهکارهێنانیان له دهقی ئهم

ئازاى لەش: ئەندامى لەش.

ئاسوودەيى: بى خەمى، ئاشتى و تەبايى.

برين: زام.

بجمن: بجووليّن.

بەرفەرمان بوون: گوپرايەڵ بوون بۆ فەرمان

يێکردن.

باليف: سەرى*ن*.

باك: يەروا .

بەرزەڧتنەكراو: دەستبەسەردا نەگيراو.

بەرزەفت بوون: راگیر بوون.

به ساپیته نهگیراو: سهر دانهپوشراو.

بەدممەسىتى: يەكىجار زۆر خورادنەوە، بە

تەواوى بى ھۆشىي.

باكيش: ئەو كونەى دووكەلى ناو مالى ليپەوه

دەردەچێت.

بسک: زولفی درێژ.

پێ رەوادىتن: بەشايەن زانىن: پێ شايستە

بوون.

ياكار : نۆكەر.

يەلك: گەلا.

پەرەگەى ئاسىمان: بەرزترىن پنتى ديار لە ئاسمان.

پالهوانه: جــــۆره ديواريكه بهبهر ديوارى بهلاداهاتوودا ههلدهبريت تا

نەكەريت.

يەسىنىن: ييداھەلگۆتن.

يرووكاندن: دافهتاندن: له يهل و يق خسس.

پاراو: پرئاو، تێراو.

ييش قەردوڭ: ئەو دەسىتە سەربازەي لە

يێشەوەى سويا دەرۆن.

يشكيك: دڵۆپيك: تنۆكيك.

تەپكە: جۆرێك لە راوكردنى بالندەيە.

تلانهوه: ئازار كيشان له خهفه و ناخۆشىدا .

ته لخـه خـویناوی: خـوینی پات پات به شوێنێکەوە وشکەوە بوو.

تەيان: نۆكەرى ئافرەت.

تاوانه: پارهی لی سهنراو له پای کهتنیک:

(غرامه).

تووردان: تێههڵدان، فرێدان.

تورندی بوون: دەرچوون له سروشتی خۆ.

تەپك: تەپكە رىخ.

تيامان: دۆش دامان، سەرسام مان له

كاريْكا .

تارمایی: تاپۆ (شبح).

تامەزرۆ: يەگجار شەيدا، زۆر پەرۆشدار.

تۆقەلان: تەوقى سەر.

تى ناكەوين: ژێر ناكەوين.

تەفرەدان: ھەڭخەلەتاندن.

ترووكان: ترهكان: له دايك بوون.

تى تەقاندن: دەرپەرىن بەتاو، ھەلاتن بە تاو.

جرجره: مهگهزیکه له باخچهی مالان دهژیت

و له جۆبركه دەچيت بەلام بچووكتره. جلّەوگىراو: بەرزەڧتكراو.

خەرتەل: خەردال، جۆرە بالندەيەكى راوكەرى زلە.

جینجر: پەڵەپەلاوى رەنگاورەنگ.

جادووهوه.

بوونەوە.

ئەسىيە .

3

حەپۆڭ: گێژو ورٍ.

چرپه: قسهکردنی نزم و به نهێنی.

جادووبەند: بەسىيىدىر يارىزراو بەھۆى

چک بوون: له هه ڵقـولان وهسـتان: وشک

چوارناله: جوّره راکردنیکی یهگجار خیرای

خوناو: شەونم.

خانهخوي: خاوهن مال كه ميواني ههبيت.

خـشـل: زير و زيو و شــتى به نرخ كـاتيك

ئافرەت خۆى پێوە دەرازێنێتەوه.

خەفەتناك: پر خەفەت.

خاكەرا: بى فىز، متواضع.

خاس: چاک.

خاپينۆك: فێڵباز.

خەنى: شاد وكامەران.

خەوپردە: خەو بردووەوە.

خوّمه لأسدان: خوّ حه شاردان، خوّ له يهنا نان.

خۆزگە: بريا، خۆزيا.

خوان: ميزي نانخواردن.

دەرەونەوە: بەرەو دوا دەكشىينەوە و ھەلدين. دەرۆزەكەر: سىواڭكەر. دهیهاواراند: هاواری دهکرد. دەمامك: قناع. دەسىوەكەرى: داكۆكى لە خىۆكردن و دەست كردنەوە. دلۆڤان: دڵنەرم و بە بەزەيى. دووزهله: ئامرازیکی مۆسیقییه له دوو قامیش و دوو پيک پيک ديت. دەربار: بلاط، دمكانه: بهريّكي لينجي جوّره رووهكيّكه له ئينگلتهرا بۆراوى بالندەي بچووك بەكاردێت. دەخاپىنىت: ھەلدەخلەتىنىت. رەتاندن: يەكجار ھىلاك كردن، برست لى

پێشىەوە بردن.

رهگاژۆ: رەگ بەقوولاداچوو.

راماندهچلهکین: له ترسان موچرکمان ییدا

زرمه: ليداني مۆسىقا به توندى. زراوبەر: تۆقىنەر. زيراندن: هاوار و قيژاندني ژنان. زرک: بێ بهر، نهزوٚک.

هاواركردنى مشك و گيانلهبهرى مشک ئاساوه دێت.

زمان كولكردن: پفكه و سۆ له زمان هينان.

ژیکهلانه: شوخ و شهنگ، قشت و رند. ژاکان: سیس بوون، چرچ بوون.

سەرسامى: سامگرتوويى، واق ورماوى. ساقەسىۆرە: زەرنەقوتە. سڵەمىنەوە: رەوينەوە. سەرنگون: سەرنخون، سەراوژير. ساتمەكردن: سەرسىمك ليدان. سەرتێكردن: سەرتێ نان. سروش: وحي. سۆدەرە: گاڵتە يێكراو، عاجباتى. سۆزانى: ئافرەتى داوينپيس.

شر: تەواو بى حال. شايلوٚغان: دەعوەت و گوٚڤەند و بەزم و رەزم. شاقهڵ: لچكى خوارەوەي جل. شازاده: نەوەي شا. شوشتنگا: جێگای شت لێ شوشتن. شەيپوور: ئامرايكى مۆسىقىيە (بوق).

سەگى گورگەمىش: سەگىكە لە گۆڭەگورگ و

دێڵەسەگ كەوتبێتەوە.

زرێدار: به زرێ داپۆشراو.

رۆياندن: له جيٚگاى خوّى جوولاندن، بهرهو

راژەنىن: راھەژاندن.

دێڹڹ؛ لەرزمان لێ دێڹڹ.

فت كردن: لهناوبردن، كوشتن. فەلامەرز: مرۆڤى زلى نەفرەجا، عملاق. فهر: خير و بهرهكهت، پيت و بهرهكهت. فروسماندن: سيحر ليكردن،سيحراوي كردن.

فيسقه گولله: جۆرە بالندەيەكى بچووكى رەنگاورەنگە.

قەلەمرەو: ئەو ناوچەيەى كە فەرمانرەوايەك فەرمانى بەسەردا دەروات. قەرەبەقەرە رۆيشىتن: شان بەشان رۆيشىتن. قووچهک: هەرشتیکی شیوه کهلله قهندی (هرم)

قرێژين: پيس و پۆخڵ. قغەى قەلەرەش: دەنگى گرى قەلەرەش. قورناویلکه: جوّره گیانلهبهریّکه له بههاران لەناو ئاوان پەيدا دەبيىت.

> قووقه: دەنگى بانگدانى كەلەشىير. قەلبەزە: ئاوى بەقۆنگەرە.

قــهلهباچکه: جــقره بالندهیهکــه له قــهل بچووكتره.

قازان: مەنجەلى گەورە.

قاو: دەنگوپاسىيكە بلاو بووبىتەوە.

كۆڵەگە: ئەستووندە. كالان: كيفك. كلۆم: قوفلّ. كولك: دومهل، كووان، زامى پركيم.

كړېوون: بێ دەنگ بوون.

كەلاش: لاشىەي مردوو.

كارمامز: بەچكە ئاسك.

گەورە.

كارامهيى: شارهزايى و ليزانى.

كۆڵى دڵ: خەم و خەفەتى دڵ.

شوورەي قەلا.

كەمدوو: كەسىيك كەم قسىه بكات.

كوژراوان.

كەزى: قەفە يرچى دريد.

كێرد: چەقۆى گەورە.

كەتن: تاوانى گەورە.

كونۆكە: كونێكى بچووك.

كوودهڵه: بێچووه بهراز.

كوزكێشى: مەرايى.

کن: لای، نک.

كيها: كامه.

كۆللارە: جۆرە بالندەيەكى راوكەرە،

ئاليكى تێدا دەخوات.

كەرەنا: ئامێرێكى مۆسىقىيە(بوق).

كەسسەر: كولك و كوڤان، خەم و خەفەتى

كۆل: ئەو دەفىرە لاكێشىەيىيى درێژەيە ئاژەڵ

كونهباجه: كونه يهنجهرهي سهر ليواري

كەللەسەرخانە: شوپنىكى بر كەللەسەرى

كەڤر: بەرد.

ورده هەنگاو: پێنگاڤى بچيك. گێــژینگ: جــۆره گــیــایهکی ژاراوییــه، به خواردنی مروق گیژو ور دهبیت. گوزهرگا: کهلێنێک گوزهری پێدا بکرێت.

هه ڵكوتانه سهر: هورژم بردنه سهر، شالاو

ليره به ماناي زولم و زورداري ديت. نەقىزە: زەختە. نۆش يى بەخشىن: وشەى (بەگىيان كەوتن) یان (عافیهتان بیت) ئەمهش به زۆرى لەسسەر مينزى خواردن و خواردنەوە بەكارديّت. نائوميدبوون: بي ئوميدبوون، هيوابران. نوورهى كەرەنا: دەنگى بەھيزى كەرەنا. نغرۆكردن: نقوم كردن. نانى شىپو: نانى ئىدواران بەتايبەتى ئەگەر درهنگ بخوريت. نەوى: نزم. ھەڵزراند: ھەڵدرى. ھەرە: برق، هيّل بوونهوه: دامان بهدهم بيركردنهوهيهكي قوو ڵ. هەرزەگۆ: زۆر بلنى بى مىشك. هه لنيزاندن: دەريەرين و جووتكه هاويشتن و تى تەقاندنى لە نكاوى ئەسىپ و ھتد. هاوار و روزود: داد و فیغان. ههرامه: هين، ئهندامي زاووزي. ههسان: جۆرە بەردىكە چەقق و شمشىرى يى تىژ دەكەنەوە. هەلمەدوو: دووكەلى هەلماوى.

> كردنه سهر ھەژدەر: ئەژدەر، ھەزيا. هێورکردنهوه: ئارام کردنهوه.

همف: وشهى فشه يێكردنه.

گەر و گێچەڵ: تەشقەڵە. گەوج: بى مىشك. رەنگىنەكەي چاو، رەشىننەي چاو. له گۆرێدايه: له ئارادايه. ليرهوار: شويننيكي چرهلان، شويننيك به دار و دهوهن چر بيت. لووراندن: هاوارکردن به سهدای گورگ. لالانهوه: نووزانهوه، كرووزانهوه. ليّ رسكاندن: ليّ رواندن. لى ھاتىن: دەردگىرتن، پەركەم گىرتىن، فى لى هاتن، يەژى گرتن. لووسكه: موو ليّ نههاتوو.

ليچ: لينج.

مەينەت: خەم و خەفەت. ميتافيزيكي: ئەوديو سروشتى ھەستيپكراو. مردووخانه: شوينى مردوو تيدا هه لگرتنى فەلان. مەرگىن: پر لە خەيالى مەرگ.

مخابن: حهيف، ئاخ و داخ. مالْوّس: بەرازى ميّينه.

مەتاڭ: شتێكى وەك ساجە شەركەر لە پێش خۆى رايدەگريت تا خۆى پى لە شير و تير و رم بپاريزيد.

نۆشدەر: نۆژدار، نژدار، پزیشک. نیر: ئەو دارەى دەيخەنە سەر ملى گاجووت:

ياوەر: ھاوەڵ. (مرافق).

ياوهرژن: ئەو ژنەى بەردەوام لەگـەل شـاژن و

گەورە ژناندايە. (وێيفه)

وهنهوزدان: خهوه كوتكه بردنهوه.

دەرنەھاتن.

ورته نههاتن: متهق نهكردن، قسه له دهم

پێِرسن

يَش گۆتن	5
كەسىتىيە درامىيەكان	8
ﻪﺭﺩﻩﻯ ﻳﻪﻛﻪﻡ	10
ﻪﺭﺩﻩﻯ ﺩﻭﻭﻩﻡ	64
ەردەى سىنيەم	108 .
لهردهی چوارهم	162 .
ەردەي پێنجەم	218 .
په, ههنگلاک	266 .